NICOLAE
VASILE

ARCEANA

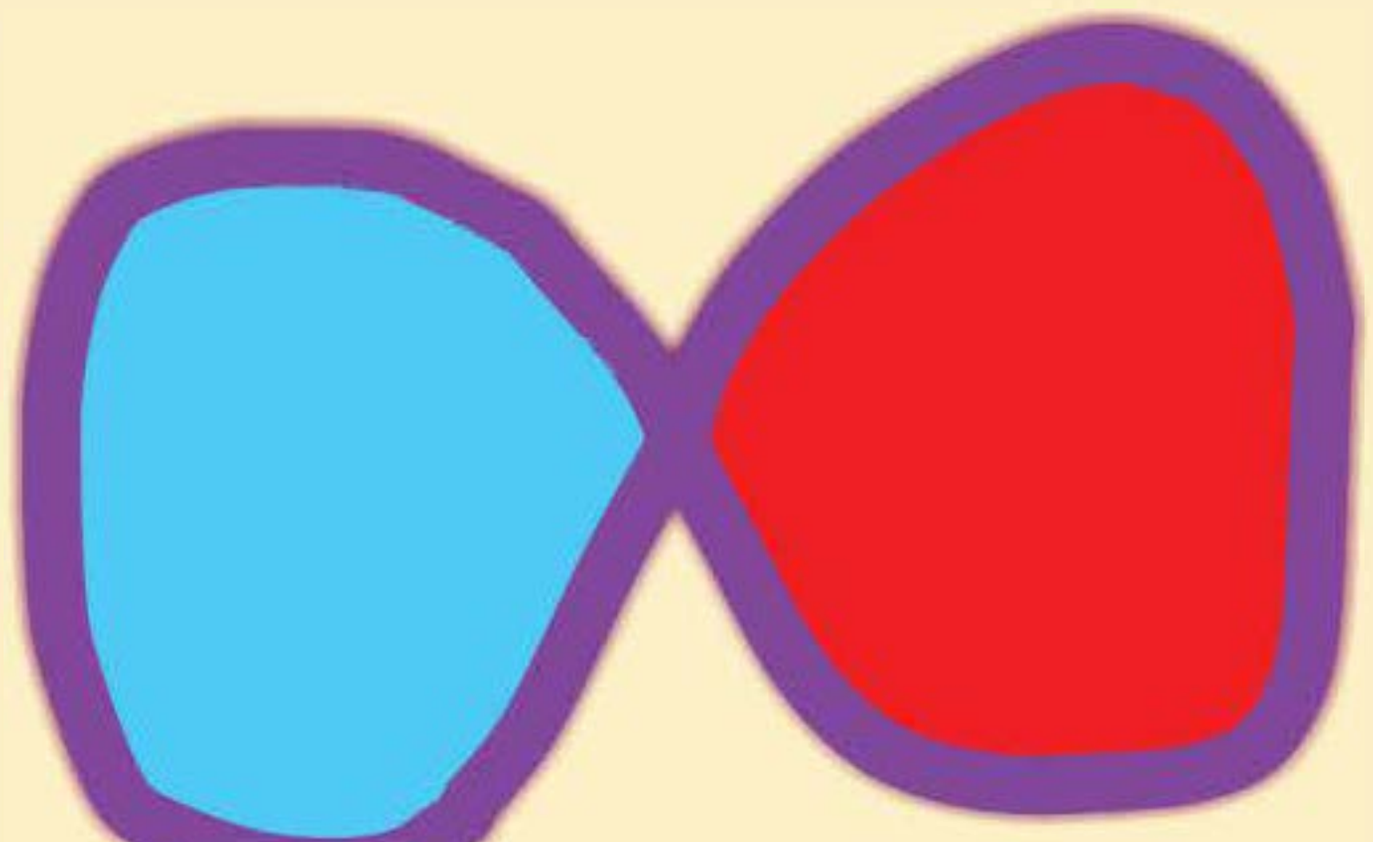

DOMINOUL

IUBIRII

Raiul

NICOLAE VASILE

●

DOMINOUL IUBIRII. RAIUL

DE NOUĂSPREZECE ANI ÎMPREUNĂ

Înființată în anul 1997, **Editura Arefeană** a avut sediul pe strada Turda, nr. 118, sectorul 1 (cod fiscal 9072728; D.G.F.C.F.S. 127084).

În condițiile în care existau în țară numeroase edituri, dintre care o bună parte deficitare economic, iar mai târziu falimentare, editura noastră și-a asigurat continuitatea și eficiența economică, tipărind, până în prezent, peste 250 de titluri, cu un tiraj de aproape 250.000 de exemplare.

Ne-am bucurat de colaborarea unor distinși academicieni: Gheorghe Păun, Gabriel Țepelea, G. Mihăilă, D. Vatamaniuc, Marin Voiculescu; am tipărit cărțile unor cadre didactice universitare: Gheorghe Bulgăr, Victor Stoleru, Gh. Constantinescu-Dobridor, Marcel Crihană, Gheorghe Vrabie, Titi Gheorghe Ciulbea; am dat la iveală lucrările de doctorat ale Cristinei Ștefan și Dorinei Donea; am promovat profesori din învățământul liceal: Floarea Necșoiu, Nicolae Tudor, Constantin Voiculescu, Octavian Păun, Ioana Deaconu, Otilia Zaharia, Valentina Hacerian, Cornel Negrea, Eugen Cojocaru, Ionel Bădără, Valentina Ristea – care au avut prilejul să-și valorifice talentul literar ori să tipărească volume de specialitate, în sprijinul elevilor din învățământul preuniversitar.

Dar întâietatea a fost acordată unor lucrări de beletristică, de reală valoare, semnate de: George Șovu, Gheorghe Marin, Vilia Banța, Elena Ionescu-Colcigeanni, Ion Boștinaru, Geo Călugăru, Elena Bădescu-Aref, Gh. Popescu-Ger, Gh. Duță-Micloșanu, Elisaveta Nica, George Tuță Cătălin, Coriolan Gheție, Ilie Cârstea, Geo Dobrin, Valentina Neofitos, Magdalena Pena, Ioana Stuparu, Doru Popovici, Dumitru Dumitrică, Cezar Bădescu, Stanciu Stănciulescu și Ion Stănciulescu, Nicușor Constantinescu, Mihai Bârdici, Florica Gh. Ceapoiu, George Peagu, Constantin Voiculescu, Patricia Avganți-Buican, Gh. Doroș, Vasile Toma, Bucur Popescu, Caterina Scarlet, Maria Marin, Geo Dobrin, Nicolae Buzoiu-Arefu și alții.

Începând cu anul 2005, sediul nostru a fost mutat în sectorul 3, Strada Pazon Marin, nr. 1 (Cod Unic de Înregistrare: 17446203) și, datorită omonimiei și a reorganizării administrative, denumirea a devenit **Editura Arefeana**, menținându-ne continuitatea și colaboratorii.

De-a lungul timpului, am tipărit și volume ale unor autori de peste hotare: Dorina Donea, din Franța, Elisaveta Nica și Ion Nica, din Canada, Valentina Neofitos, din Grecia, Ana Maria Oros-Peusquens și Georgeta Gorun, din Germania.

Două dintre volumele editate au fost solicitate în cadrul unor schimburi culturale în străinătate: George Șovu – *Misterele din vila părăsită* – în Anglia și Gheorghe Duță-Micloșanu – *Cer vegetal* –, pentru biblioteca de pe lângă Congresul American.

Cu sprijinul Bibliotecii Naționale, continuăm schimbul de tipărituri cu cele mai prestigioase biblioteci și edituri pe plan mondial.

Așteptăm noi oferte, cu garanția unor servicii editoriale cât mai bune.

Consiliul de administrație

NICOLAE VASILE

DOMNUL IUBIRII

Raiul

Cuvânt-înainte: Victor Atanasiu
Postfață: Ion C. Ștefan

ARTEFACT
București – 2016

EDITURA AREFEANA
Str. Pazon Marin, nr. 1, București
Tel.: 021,639 27 31, 0721 985 683
e-mail: arefeana@gmail.com

Editor: Ion C. Ștefan
Coperta: „Împreună în infinit”,
desen de Nicolae Vasile
Tehnoredactor: Dan Amza

Volum apărut cu sprijinul

S.C. MICO ELECTRO S.R.L
Proiectare si executie instalatii de automatizare

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
VASILE, NICOLAE
Dominoul iubirii ; Raiul / Nicolae Vasile. - București : Editura Arefeana, 2016
ISBN 978-606-8143-69-9

821.135.1-31

Tiparul executat la **Semne**, tel. 021.667.08.20

Motto:

Să știi
ce este *Raiul*,
când încă mai ai de trăit,
trebuie doar să iubești,
dar și să fii iubit.

Să știi
ce este Iadul,
dinainte de a fi murit,
este suficient ca să iubești,
dar să nu fii iubit.

(Nicolae Vasile, „Declarație de iubire”,
Omul ciclic, Editura AGIR, 2013)

Întâmplările din acest roman sunt imaginare. Orice asemănare cu situații din realitate este total întâmplătoare.

Dacă dragoste e, totul e!

Om de știință, poet, cugetător, Nicolae Vasile s-a încercat și în epică. *Dominoul iubirii. Raiul* – nu este prima tentativă în acest sens; mai mult, cartea poate fi considerată o a doua ediție a romanului cu același titlu (din care lipsește completarea *Raiul*). Numele personajelor sunt și ele schimbate. Dorin devine Cornel, Mira e acum Vera, Paul e Albert, Alex e Victor, Dorina e rebotezată Gabriela, numai Anghel, straniul, originalul prieten de la Cluj al lui Alex/Victor, rămâne cu numele neschimbat.

Să încercăm să discutăm cartea în versiunea actuală, care este, hotărât, superioară celei precedente și voi reliefa la momentul oportun rațiunile care impun o atare judecată de valoare.

Noutatea romanului este, în principal, de ordin tematic. După atâtea secole, de fapt mii de ani, în care eroii epopeilor, romanelor, pieselor de teatru au fost regi și prinți, cavaleri cu arborele genealogic glorios, înalte doamne și domnițe, s-a produs imixtiunea masivă și necesară în romane, lucrări dramatice, mai apoi în producții cinematografice, ca să uzez o sintagmă generică, a *omului de rând*.

Literatura lui Nicolae Vasile se înscrie într-un curent al aruncării tuturor luminilor reflectoarelor

asupra elitelor. Este vorba nu de elite sociale și omnipotente, prin locul în care se află într-o anume ierarhie de stat, ori prin avere impresionantă. Nu găsim personalități ilustre ale istoriei devenite personaje ale creațiilor, de femei celebre care au năruit atâtea destine de bărbați și care au constituit un cuplu cu câte un cuceritor (în toate accepțiile cuvântului) faimos, ori i-au distrus destinul, ori au fost constrânse de către aceștia, ori au pierit împreună, *în consens*.

Elitele lui Nicolae Vasile sunt strict din perimetrul intelectual. E vorba de creatori de vârf din domeniul științific (uneori și artistic), care tocmai grație calităților lor sunt vânați pentru a fi puși în varii posturi de conducere. În felul acesta, hiperstrălucitul Victor este nu doar mare om de știință, romancier, poet, ci și manager în atâtea și atâtea situații. Vera, la rândul ei o apariție strălucită la atâtea întâlniri internaționale, ne reprezintă țara cu cinste în cadrul atâtor foruri de nivel planetar.

E limpede că astfel de oameni au și un deosebit calibru al sentimentelor și, din acest motiv, așa cum activitatea lor intelectuală este intensă, plurivalentă, strălucită, existența unui singur partener de viață în plan sincronic (căci în cel diacronic se poate întâmpla pentru toată lumea) este insuficientă.

Gabriela, soția lui Victor, dincolo de toate hachițele, scâncetele presupuse și ridicările de ton ale scenelor de gelozie, are înțelepciunea să-și accepte la un moment dat condiția, anume aceea de consoartă a unui geniu. Carevasăzică eliminarea obiecțiilor asupra existenței altor muze în afară de ea însăși este obligatorie în contextul dat. Foarte bună

intuiție de romancier, Gabriela nu e deranjată de povestea de intensitate strict carnală a lui Victor (acesta, e limpede, e epatant, nu doar ca om de știință și, ulterior, scriitor, ci și în ipostaza, cum să zic, de armăsar! Vera e încă mai redutabilă. Dacă profesorul o fi avut cândva o aventură oarecare cu o femeie oarecare și acum e îndrăgostit până peste poate de Vera (ca să rămână la nivelul posibilităților sale, se reîndrăgostește și de soție), de Gabriela pentru ca inima lui largă să fie ocupată de un minim de două femei, Vera, recordmană prin activitatea științifică și în carieră și pe acest plan fiind oarecum un Casanova feminin și involuntar. Ea are un soț, Dorin, om foarte capabil profesional și nobil sufletește, dar pe care circumstanțele nefericite l-au lăsat infirm pe viață. Are un iubit (în toate accepțiile cuvântului) în Anglia, pe Albert, dar și unul platonic, român (bineînțeles, e vorba de Victor). O rocadă sui generis se produce la un moment dat, Albert e înlocuit cu Victor. Iubitul englez se întoarce la familia lui, iar atotrefuzatul, până la un moment dat, Victor, este acceptat plenar și cu asta se încheie romanul. În această opțiune tardivă trebuie văzut realismul, fiecare optează finalmente pentru cine e al său, oricât regula în acest caz cunoaște o avalanșă de excepție: românca va să rămână alături de românul ei.

Fermecător este faptul că Vera lucrează, alături de Albert, la o așa numită „carte englezească". Tot ea îl are drept coautor la o botezată ad-hoc „carte românească" pe Victor. Cu fiecare ajunge la un sentiment, la o legătură pe calea conlucrării la o carte, citind împreună minunata poveste a lui Tristan și

Isolda, Lancelot și Guinevere, ajung să se îndrăgostească unii de alții, aidoma eroilor a căror poveste o savuraseră. Iubirea apare prin intermediul cărții, fie scrise împreună sau citite împreună, de cei care astfel devin iubiți. Nobila activitate intelectuală apropie sufletele, dă naștere sentimentului care, cum bine s-a spus, dacă acest sentiment nu e, nimic nu e. Comunicarea se realizează pe cale electronică, tocmai prin acest mijloc în sine sec, tehnicist, se comunică și sufletește cel mai gingaș sentiment, așa cum prin cea mai concentrată, masivă alcătuire pietroasă sau de asfalt răzbate verdele triumfător al vegetației.

Romanul, în această ediție, e pur roman, ferit de adaosul prisoselnic în context al unor excursuri teoretice, aflate oarecum în linia celor ale lui Lev Tolstoi, din *Război și pace*. Finalul fericit al cărții nu este de înscris în moda acestei epoci (s-a dus demult epoca sfârșiturilor mohorâte, în care scena e îmbâcsită de cadavre), ci și prin faptul că și Albert și Vera sunt niște performeri, iar performerii trebuie, e scris în codul lor genetic, să izbândească.

În fine, dacă dragoste e, totul e. Dragostea între Victor și Vera fiind de o intensitate *nec plus ultra*, împlinirea sufletească, trupească, ajungerea din cele două elemente, care sunt cei doi eroi, la acea completă sferă platoniciană este logică, deci motivată, profundă din punct de vedere estetic.

Victor ATANASIU

Pe holurile Centrului Internațional de Conferințe, din cadrul Pavilionului Expozițional din Bruxelles, era forfotă mare. Urma să se deschidă o întâlnire dintre coordonatorii Uniunii Europene din domeniul cercetării științifice și reprezentanți ai țărilor membre, pentru a se discuta strategia domeniului pentru o perioadă de șapte ani. Era pentru prima dată când la o asemenea reuniune participau și reprezentanți ai României, la acea vreme noi fiind doar membru asociat.

Victor făcea parte din delegația română, în urma unor rezultate bune obținute de institutul pe care îl conducea, în cadrul unor proiecte multinaționale finanțate de importanta instituție europeană. Căpătase ceva experiență, dar avea și o serie de observații referitoare la modul de desfășurare a acestor proiecte. Spera, dacă va avea ocazia, să-și susțină acolo niște puncte de vedere, care să îmbunătățească situația țărilor asociate, fără de care continuarea unor asemenea activități ar fi fost foarte dificilă, dacă nu imposibilă.

Pe imensele culoare ale Centrului de Conferințe era un adevărat „Turn Babel". Când intrau în ședințe, toți vorbeau numai limbile engleză și

franceză, limbile oficiale ale Uniunii Europene, dar, în afara contextului oficial, vorbeau toți limbile lor naționale, ceea ce oferea un mozaic lingvistic sonor greu de descris. Fiind preocupat de ceea ce urma să încerce să susțină acolo, Victor nu avea chef de discuții, nici măcar cu colegii din delegație, unii mult mai obișnuiți cu locurile și rânduielile unor astfel de evenimente. Câțiva erau mai preocupați de programul de după ședință! Atmosfera de acolo, la o scară mult mai redusă, îi amintea de ședințele CAER de la Moscova, de pe vremea socialismului.

Au ajuns la ora începerii. Disciplina unor astfel de reuniuni era cu strictețe respectată.

În prezidiu, alături de o serie de bărbați, era și o doamnă superbă, care, bănuia el, era cineva din conducerea structurilor europene implicate în organizare.

Avea în jur de treizeci și cinci de ani, o coafură adecvată trăsăturilor feței și un zâmbet abia perceptibil. Când râdea, făcea o cută a buzei inferioare, ceea ce-i dădea un farmec strengăresc aparte, semănând cumva cu Penelope Cruz, iar când era sobră îi ieșeau în evidență determinarea privirii și fruntea lată, ale Angelinei Jolie! O bluză galbenă cu guler înalt completa o apariție majestuoasă, dar blândă în același timp. Victor mai văzuse multe femei frumoase, dar distante, cu o emanație de răutate. Abia aștepta s-o audă vorbind. Aștepta să-i audă vocea. Avea o pornire de a caracteriza oamenii după voce.

Într-o engleză impecabilă, cu formă și fond, ea a avut o prestație mult peste ce era obișnuit să audă la asemenea întâlniri. Ea a prezentat materialul de fond

care urma să fie pus în dezbatere. Vocea plăcută, alegerea delicată a cuvintelor, completau eleganta apariție a acelei distinse doamne.

Nu vorbea nimeni de capul lui, ci numai când se ajungea la punctul respectiv și totul într-o ambianță plină de festivism, care, de multe ori, te făcea să uiți ce aveai de spus.

Victor parcă era la serbarea de sfârșit de an, din școala primară, când, de emoțiile festivității, uita poezia pe care urma să o recite.

Nimeni din delegația română nu a pus vreo întrebare, nu a comentat ceva, nu a fost întrebat de cineva. Dar la mersul hârtiilor participa, din când în când, cineva din delegație, care ducea la secretariatul prezidiului câte o hârtie.

A venit un moment când cel ce conducea ședința a întrebat, la capitolul diverse, dacă cineva din sală mai are ceva de spus.

Victor și-a luat inima în dinți și a ridicat mâna, spre disperarea tuturor, care abia așteptau terminarea lucrărilor.

— Liniște vă rog!... Cineva din delegația României are ceva de spus! Vă rog, aveți trei minute!...

— Onorați participanți!... Vă mulțumesc că îmi oferiți ocazia să susțin, în puținul timp pe care îl am la dispoziție, punctul de vedere al unei țări asociate, participante la proiectele comune, în calitate de colaborator. Am participat direct la astfel de proiecte și întâmpinăm o serie de inconveniente în derularea lor. Deși, la realizarea țintelor din proiecte, participăm de la egal la egal cu colegii noștri din țările membre, cercetătorii din țările asociate

nu au aceleași drepturi în cheltuirea fondurilor alocate. Mă refer la diurne, baremuri de hoteluri și mijloace de transport, mult reduse, care conduc la apariția unor disfuncționalități în derularea activităților. De obicei, întâlnirile din cadrul proiectelor se țin la hoteluri de patru sau cinci stele, iar cercetătorii noștri nu pot locui în hotelurile respective, nepermițându-le baremul de cazare. Sunt nevoiți să stea la hoteluri din cartiere periferice și le sunt necesare câteva ore pe mijloacele de transport, pentru a ajunge la ședințe. Mai sunt și alte neajunsuri, dar nu mai am suficient timp. Cu permisiunea dumneavoastră, o să le comunic ulterior în scris.

A apărut brusc rumoare în sală, în care susținerea din partea celor din țările asociate se făcea foarte puțin auzită, dar era foarte puternică vocea celor care voiau să se închidă lucrările iar acest ultim punct introdus în discuție să nu se consemneze. În acel moment, s-a întâmplat o minune. Distinsa doamnă din prezidiu a luat cuvântul susținând propunerea lui Victor. Astfel, datorită greutății susținerii sale și argumentației aduse, s-a adjudecat propunerea. Urma să se elaboreze o procedură de analiză a situației semnalate.

După ședință, la restaurant, Victor a urmărit să o întâlnească pe frumoasa doamnă, să-i mulțumească pentru sprijinul acordat, total neașteptat. Când l-a zărit, ea a părut să fie plăcut surprinsă. Parcă îl aștepta!... A făcut câțiva pași spre el, desprinzându-se de grupul de la masa unde era, format în linii mari din cei care erau la prezidiul reuniunii, care tocmai se încheiase. Surpriza a fost și mai mare

când, apropiindu-se de el, căutând să nu audă ceilalți, a început să vorbească românește. Înainte ca el să-și revină din perplexitate și să poată spune ceva, a început ea discuția:

— Văd că sunteți foarte surprins și vă înțeleg!

— Stimată doamnă, lăsați-măputin să-mi revin!... Parcă nu este real ceea ce mi se întâmplă!...

După un moment de revenire, pentru el, ea a continuat:

— Ei bine, și eu sunt româncă! Sunt foarte bucuroasă când întâlnesc români curajoși. Dumneavoastră, azi, ați dat dovadă de mare curaj, în comparație cu echipa aceea de adormiți care participă de regulă din partea română.

— Și pe cine reprezentați aici? dacă îmi permiteți să întreb.

— Lucrez pentru o mare firmă internațională de consultanță, care colaborează cu Uniunea Europeană, pentru strategia care urmează a se elabora aici...

În acel moment a sunat telefonul doamnei și a răspuns în engleză. Cineva o ruga să se grăbească, să prindă un anumit avion, la care ea a încercat să justifice rămânerea pentru avionul de seară, motivând că mai are o serie de treburi de făcut. După încheierea discuției telefonice, a continuat dialogul:

— După cum spuneam, pentru strategia care urmează să se elaboreze, noi vom oferi consultanță.

Auzind, fără voia lui, discuția telefonică anterioară, și reținând că doamna mai are o serie de treburi de făcut înainte de a pleca la aeroport, Victor a căutat să încheie discuția, care oricum a avut loc

într-un mod cu totul neașteptat. Observând gestul său, ea a intervenit:

— Dacă nu vă supărați, și dacă timpul vă permite, aș vrea să mă așteptați puțin să merg la președintele grupului de lucru, să mă asigur că totul este în regulă cu propunerea dumneavoastră, apoi aș îndrăzni să vă răpesc ceva din timpul dumneavoastră pentru o plimbare prin parcul din apropiere. Mor de nerăbdare să aflu ce mai este prin țară. O să vă placă și dumneavoastră, este aici în apropiere un parc, Atomium se numește. Nu este doar un parc, ci este o adevărată rețea de muzee. Asta, dacă nu l-ați văzut cumva!...

— Nu, nu l-am văzut, abia aștept să-l văd condus de dumneavoastră!

Victor, deja, nu mai era stăpân pe el. Ce se întâmplase cu el în acea zi depășea cu mult ceea ce își imaginase el pentru prima sa vizită în capitala Uniunii Europene. Se lăsa total în voia ei, fiind copleșit de această minunată făptură care apăruse din neant și intrase în viața sa.

Au stabilit ca, după ce fiecare termină cu ce mai avea de făcut la acel final de ședință, să se întâlnească la ieșirea din clădire. Fixaseră și o oră aproximativă.

Ea coborâse înaintea lui și îl aștepta la ieșirea din clădire nerăbdătoare și un pic agitată. Când l-a văzut, a făcut un gest de „Slavă Domnului", spre surprinderea lui. Nu știa ce se întâmplă! El ieșise chiar cu câteva minute înaintea orei fixate. Nu ar fi fost politicos din partea lui să o facă să aștepte.

— Am întârziat? încercă el să se scuze.

— Nu, nu!... Am coborât eu mai devreme. În sfârșit, bine că ați venit! M-ați salvat.

— Dar ce s-a întâmplat?

— Oh! Să nu dramatizăm! Nimic important!

Au plecat către parc. După un moment de liniște, a început ea.

— La masă am făcut niște fotografii cu mai mulți participanți, pe care nici nu-i cunosc. Așa se face! Este bine să rămână amintiri de la asemenea evenimente! Doar că unul din ei mă aștepta aici, spunea că a făcut fotografia pentru a o înrăma și a o pune în camera lui, alături de icoană!... Acum, mă aștepta jos și insista să merg cu el la plimbare!... Nu-mi plac comportamentele extreme! Îmi este frică de maniaci! Am mai cunoscut cazuri în viața mea și nu-mi plac. Unii s-au despărțit, și-au abandonat familiile din cauza mea și asta nu-mi place! Mă feresc. Uneori este o pacoste și să arăți bine, deși nu ai nici un merit! Așa te-a lăsat Dumnezeu!...

După un moment de reflecție, a continuat:

— Sper că dumneavoastră nu sunteți așa! Păreți a fi un om bun, calm, de încredere! De asemenea, sper să nu vă îndrăgostiți de mine și să deveniți ca toți ceilalți, pe care nu mai știu cum să-i ocolesc!... Dacă vom ajunge într-o asemenea situație nu vom mai putea comunica. Am familia mea, bănuiesc că aveți familia dumneavoastră, după verigheta pe care o purtați! În cultura noastră, de oameni de la țară, căsătoria este până ce moartea ne va despărți!...

L-au trecut fiorii! El se îndrăgostise nebunește de ea de cum o văzuse. La vârsta lui, încerca să nu se

comporte ca un licean. A mai așteptat un pic să-și revină și a îngânat ceva.

— A... nu... sunt om în toată firea!... Sunt vaccinat la așa ceva.

Au continuat să meargă spre parc. Ea vorbea ușor distrată, el era gânditor. La un moment dat, ea s-a aplecat să ia ceva de jos. Era un șurub, cam ruginit!...

— Ce faceți cu el?, a găsit el imediat motivul să iasă din perplexitatea anterioară.

— Îmi trebuie acasă. Totdeauna am nevoie când repar câte ceva. Când văd fel de fel de piese pe jos, le adun, răspunse ea foarte natural, fără niciun fel de prefăcătorie.

— Păi, dumneavoastră reparați pe acasă, întrebă Victor de-a dreptul contrariat!

— Da... eu repar, și la țară, și la București, dar mai ales în străinătate, unde reparațiile sunt foarte scumpe!...

Pentru un timp au mers iar în liniște, după care ea a început să-și povestească cu mult calm și impersonal viața, de parcă ar fi vorbit despre altcineva!...

După presiunea multor pretendenți care doreau să se căsătorească cu ea, în final a ales pe unul dintre ei și s-a căsătorit. Era vorba de Cornel! Au realizat repede tot ce trebuie unei noi familii, au avut și doi copii. După o perioadă plăcută și plină de împliniri, a urmat partea urâtă a vieții! Soțul, care lucra în construcții, a avut un accident grav de muncă. Este în continuare bolnav, după zeci de ani negăsindu-se un tratament eficient. Se descurcă singur acasă, dar nu poate să desfășoare o activitate utilă. În acest timp, ea a fost și tată și mamă pentru copii,

pe care a reușit să-i pună pe făgașul lor, fiind acum oameni la casele lor. Ea cutreiera lumea în lung și-n lat pentru a-și putea întreține familia.

Au ocolit de mai multe ori parcul, alternând discuția cu mersul în liniște. Ar fi putut vorbi o viață și tot nu ar fi terminat ce aveau să-și spună!

In contextul de apropiere sufletească creat între ei pe parcursul acelei discuții, au început, ușor, ușor, ca pe „dumneavoastră" să-l înlocuiască cu „tu". Într-un final, ea a avut o tresărire, concluzionând:

— Doamne, dar de ce îți spun eu ție toate acestea?... Aceste lucruri nu le mai știe nimeni, în afară de soțul și copiii mei!... A continuat:

— Domnule, să nu invidiezi niciodată pe nimeni, că nu știi ce viață are!... Nu vă luați prea mult după aparențe, dacă vreți să nu aveți surprize neplăcute!... Nimeni nu este ce pare a fi!...

S-au întors în liniște din parc, ea urmând să plece spre aeroport, unde era așteptată de cineva.

Pe parcursul discuției au vizitat tot parcul, muzeele din impresionanta clădire sub formă de atom, de unde și denumirea întregului complex de „Atomium", expoziția „Minieuropa", unde, în acel moment, România strălucea prin absență. Era doar prevăzut locul unde urma să fie așezate machete cu ceva reprezentativ din țara noastră.

Atunci a erupt vulcanul iubirii lor, a cărui lavă i-a acoperit de tot, i-a separat de restul lumii și avea să le schimbe total viețile!

Într-un gang comercial, o adevărată stradă acoperită, cu toate puse la locul lor, mesele perfect

aliniate, fețele de masă curate, tacâmurile așezate simetric, într-o ordine nemțească, vizibilă peste tot, un grup de tineri aștepta să apară un chelner să-i comande ceva. Erau niște muncitori români, care tocmai terminaseră o lucrare de construcții și, înainte de a se întoarce în țară, ieșiseră la o bere. Făceau parte dintre acele categorii de români favorizați de soartă, în acea perioadă!

Era plină iarnă, afară era un frig de-ți îngheța respirația, dar acolo, undeva în nordul Germaniei, se servea aparent în stradă. Erau niște străzi acoperite din zona centrală a unui important oraș, capitală de land.

Oamenii erau nerăbdători să le vină cât mai repede uriașele halbe de bere. Să aibă motiv de taclale. Păreau a nu le lipsi nimic pe lume și un sentiment de automulțumire se vedea pe fețele și în comportamentul lor.

— Vedeți voi cum este făcută lumea asta, deschisese discuția unul dintre ei. La noi, mori de frig în casă, stai cu mănuși în mâini chiar și în casă, la televizor, iar aici poți umbla în cămașă în toiul iernii pe stradă. Și nu i-am văzut niciodată pe localnici dând în brânci cu munca!...

— Ia nu mai face tu filosofia asta de doi bani, că nu faci tu frigul acasă, intră în discuție altul. Neam de neamul tău tot bine ați dus-o, de la fanarioți încoace! Străbunicul, bunicul, taică-tu au vândut de toate și tot în picioare au căzut! Este adevărat că acum nu este o situație roz, comuniștii nu prea îi iubesc pe comercianți, dar iată că ție ți-a făcut Dumnezeu cuib, lucrezi în străinătate, ceea ce nu este la

îndemâna oricui. Umbli prin toată lumea pe banii altora, ceva comerț tot mai faci, că sângele strămoșilor te împinge! Vinzi fel de fel, ce cumperi de pe aici și la noi nu se găsește. Bașca, gagicile! Aseară nu te mai puteai dezlipi de bordelurile din port! Pentru mulți din țară nu este bine, este adevărat, dar asta nu este treaba noastră!...

— Hei!... Mai terminați dracu' cu tâmpeniile, că nu duc la nimic bun, căută să curme discuția începută altul dintre ei. Una este că s-au răsuflat de tot halbele alea și alta, mult mai rea, că poate iar ne mai înregistrează careva pe aici și am belit-o când ajungem acasă. Vi s-a cam urât cu binele? Hai, că poate mai avem timp să facem un șah când ajungem la hotel! Pe de altă parte, așa vorbești mă tu cu șefu'?... Nu ți-e rușine! Că este om de gașcă, este foarte bine, dar să nu uităm că dânsul este inginer, iar noi muncitori. O fi fost ce-o fi fost cu strămoșii dumnealui, dar acum este aici, cot la cot cu noi.

Era o întâmplare tipică a unei echipe de români care lucrau în afară, care, după fiecare lucrare finalizată, în așteptarea găsirii alteia, se întorceau în țară. La fiecare întoarcere, făceau o serie de cumpărături, a ceea ce nu se găsea la noi, eventual o vizită prin bordeluri, că nici acestea nu existau în România. Mai trăgeau și un chef în preziua întoarcerii în țară. Se gândeau deja la ce vor găsi la întoarcere, dacă o să-i trimită tot pe ei la lucrările următoare. Asta depindea mult și de cadourile pe care urma să le ducă șefilor.

Băieții, veseli după câteva beri, au mers la hotel unde au încins niște partide de șah care i-au ținut treji până spre dimineață. Cornel, șeful lor, cel pornit spre filosofie, nu prea era în apele lui și a cam fost ținta băscăliei celorlalți. Voia să se culce mai devreme.

—Băieți, eu nu prea aș mai avea chef de șah în seara asta. Aș vrea să dorm mai repede!

—Hai, șefu', nu mai fiți așa supărat, că orice ar fi trece! Nu știu ce v-ar putea deregla atât! Nici de bordeluri am văzut că nu mai erați așa interesat! Vă pune dracu' să vă fi îndrăgostit! Nu cred că este cazul dumneavoastră!... Totdeauna ați fost căutat de femei, și ce femei, nu trebuie să vă faceți probleme deosebite! Veți avea de ales, nu de cules! După câte am înțeles, bărbații din neam au avut mare succes, dar tot atât de adevărat este că până la urmă și-au cam ales neveste dintre femeile rău famate. Poate dă Domnul să se schimbe tradiția!...

Verner tocmai se întorsese acasă, în Franța. Deși purta un nume german, era cetățean francez, dintr-o regiune franceză care de-a lungul istoriei a fost ori într-o țară ori în cealaltă. Venea din Egipt, unde petrecuse o vacanță de vis la Sharm el-Sheikh. Tatăl său avea mari afaceri prin zonă și, în fiecare vară, îi aranja un sejur acolo, fără limită de costuri. Putea cumpăra orice și petrece în cele mai scumpe locuri, dar nu uita, la sfârșit, să-i spună că trebuie să fie capabil să păstreze același standard și atunci când va trebui să-și acopere singur costurile. Altfel, ar fi

însemnat că nu este un om de succes și ar fi riscat să devină frustrat.

De data aceasta, a avut chiar mai mult să-i spună. Îi propunea, având în vedere vârsta tatălui, să preia partea lui dintr-o firmă unde deținea 50% din acțiuni. Celelalte aparțineau unui bun prieten al bătrânului. Cei doi înființaseră împreună acea firmă în tinerețea lor și aceasta s-a dezvoltat foarte mult. Deși aveau părți egale, își sfătuise fiul să se bazeze pe experiența celuilalt acționar, care se dovedise în timp a fi un partener loial și eficient. A urmat sfatul tatălui și firma a mers foarte bine în continuare.

Albert crescuse, urmând exemplul tatălui său. Îi plăceau lucrurile bine făcute, dar nu într-o rigiditate lipsită de suflet, ci într-o combinație interesantă de determinism științific amestecat cu un idealism artistic. Avea un cult pentru corpul uman, în special pentru corpul femeii. Își construise un model mental de femeie pe care o tot căuta. Această pornire spre aprecierea frumosului se lega armonios și cu un talent moștenit tot de la tatăl său, pictura. De multe ori se odihnea pictând. Picta flori, peisaje, clădiri. Nu-i reușeau portretele, motiv pentru care a renunțat la ele. Nu făcea nimic de complezență, nu-i plăceau jumătățile de măsură.

Studiile de inginerie și economie, urmate de activități didactice și de management, au urmat aceeași dorință de perfecțiune, de creare a unor structuri noi, care să apropie realitatea de modelele mentale concepute. Nu încerca niciodată să adapteze modelele sale la realitate.

Tot un model mental a fost pentru el și căsnicia. S-a căsătorit, pentru că așa era modelul social majoritar acceptat, dar spera că prin gândirea și afectivitatea sa va reuși să contribuie mult la îmbunătățirea acestuia. Cu această speranță a intrat în obișnuința vieții familiale, a unei familii bine așezate, după standardele societății actuale, cu doi copii, băiat și fată. Avea tot ce rațiunea unui om putea concepe, cu excepția a ceea ce scapă rațiunii, fericirea. Concepuse un model pentru fericire și singura preocupare care îl lega de viitor era să găsească o situație care să corespundă acestuia. Nu ar fi ezitat să schimbe tot modul său de viață dacă situația respectivă ar fi cerut-o!

În căutarea unei asemenea situații favorabile era foarte deschis oricărei oportunități. S-ar fi dus oriunde în lume pentru căutarea fericirii!...

Ce gânduri de viitor își putea face un tânăr din România comunistă? Pentru toți românii, ca de altfel pentru toți cetățenii din țările comuniste, modelul era gata pregătit de autorități după învățăturile marelui Lenin. Uniformizarea era unul din instrumentele societății socialiste multilateral dezvoltate, cum o botezaseră conducătorii politici de atunci. Cu toate aceste tipare pregătite de regim, oamenii se deosebeau totuși între ei, măcar în două categorii, buni și răi.

Cei buni făceau eforturi datorită pornirii lor interioare pentru performanță. Urma ca ei să devină motoarele unei societăți aproape blocate de multitudinea celor răi, care utilizau din plin binefacerile

unui astfel de regim. Aceștia din urmă trăiau deja în Rai, pentru cei care mai erau și un pic religioși, sau în Comunismul biruitor, pentru cei care credeau în ceea ce li se spunea la lecțiile de învățământ politic.

Recompensele pentru cei buni se încadrau în limite destul de restrânse, pentru că averile erau strict controlate, deplasările în străinătate în scop turistic erau practic inexistente, iar, dacă vreunul avea veleități intelectuale și cutezanța să comenteze, se mai trezea și arestat.

Pedepsele pentru cei răi erau în general prin muncă. Ce incoerență crasă de filosofie, în societatea în care ți se spunea tot timpul că „munca l-a creat pe om", munca era în același timp și o foarte prezentă formă de pedeapsă! Se inventase termenul de „pedeapsă la locul de muncă".

Victor provenea de la țară. Profitase de toate sistemele de burse oferite de statul socialist, altfel nu ar fi putut absolvi nici măcar liceul, ce să mai vorbim de universitate!

Mulți oameni valoroși ai României de azi au parcurs cam același traseu și au fost în situații similare.

Fusese premiant în toate formele de învățământ pe care le absolvise. Era proaspăt absolvent de facultate, avea multe gânduri de viitor. Provenea dintr-o familie cu mari neajunsuri economice și mare deficit de liniște. O boală de oase îl ținuse mult timp prin spitale, dar nu pierduse niciun an de școală. Parcă se născuse din nou după absolvirea facultății și depășirea problemelor de sănătate.

Acest debut în viață, cu mari dificultăți, l-a făcut să fie mai înțelegător, cu o mare capacitate de a înțelege și gestiona situațiile limită. Nu prea era la curent cu ce se întâmpla pe lume, cu excepția școlii și spitalului. A fost un elev model. Ajunsese la olimpiada de fizică, faza pe țară, fiind în spital. La fel a fost și în studenție. Publicase deja prima carte de specialitate, împreună cu mentorul său, când era încă student în ultimul an!

Prima dată când a ieșit din orizontul școlar spre cel public a fost după un succes studențesc. Intrase în vizorul presei. Luase un premiu național la o disciplină pe care o va dezvolta mult când va ajunge la maturitatea lui de specialist. A contribuit la aceasta printr-o serie de proiecte și brevete de invenție. Fusese ajutat de o ziaristă de la o revistă, care i-a luat mai multe interviuri.

Corina, așa o chema pe ziaristă, nu îi era străină, ca figură, chiar de la prima întâlnire. Fusese într-o perioadă crainică la o televiziune. Era chiar șocat că vede pe viu o persoană pe care se obișnuise să o vadă la televizor.

Într-o atmosferă relaxată, printr-o discuție liberă, total informală, i-a luat, de fapt, un interviu, în care îl prezenta ca pe o mare speranță a cercetării românești.

Premiza realizării acestei previziuni, aceea că el va deveni un mare specialist al domeniului, s-a adeverit repede. La scurt timp după aceea, el a ajuns angajatul unuia dintre cele mai renumite institute de cercetări din acea perioadă.

Se ajungea foarte greu atunci să lucrezi într-o asemenea instituție. Exista un sistem destul de riguros de repartiții guvernamentale, bazat pe rezultatele din timpul facultății. Mai intrau, pe lângă cei merituoși, și destui cu pile și relații. Nu era cazul lui Victor.

Băieții veseli, întorși din Germania, se întâlneau periodic, fie la un chef, fie la un șah.

Cornel continua să fie apatic. Nu mai era deloc în apele lui. Deși era tipul reprezentativ al omului care nu trebuia să aibă nicio grijă a zilei de mâine, totuși, de o bună bucată de vreme, parcă devenise altă persoană. Ceilalți începuseră să fie îngrijorați, crezând că este bolnav. A tot încercat fel de fel de explicații, dar degeaba, n-a mers. Prietenii îl știau atât de bine, încât nu-i putea păcăli. La un moment dat, nu a mai putut ține în el și le-a spus adevărul.

— Vă spun, dacă îmi promiteți că nu râdeți de mine.

— Hai, bă, nu mai face pe nebunu'! Spune ce ai!...

— Ei bine, sunt îndrăgostit. Dar rău de tot. Nu aș fi crezut că o să ajung să sufăr atât. Știți că la mine era coadă de femei. Am cunoscut o fată care este tot ce nu sunt eu. Eu sunt sportiv, ea este firavă, eu sunt bogat, ea este de o sărăcie lucie, eu sunt superficial, ea este foarte profundă, eu sunt leneș, ea este deosebit de muncitoare. Nu sunt sigur dacă și ea mă iubește, dar eu sunt topit. Nu pot să mai trăiesc fară această femeie și voi face tot ce pot eu să fac, tot ce este omenește posibil, să o cuceresc. Dacă nu

o să reușesc, mă voi considera toată viața mea un incapabil!...

— Atunci, lasă dracu' tot! Lasă chefurile, lasă șahul, lasă celelalte femei și concentrează-te pe ce vrea ea! Dacă ea vrea ceva de la tine! Hai, pa!... De acum o să încercăm să ne descurcăm și fără tine! Pe tine deja te considerăm pierdut pentru cauza noastră. Dacă o vei cuceri vreodată, după aceea, dacă dânsa, măria sa, ne va accepta, ne vom mai întâlni și noi din când în când. Așa, ca băieții!... Doar nu vei deveni un fătălău care va petrece numai cu muierile!...

Vera se născuse la țară. Provenea dintr-o familie tipică de acolo, săracă și cu mulți copii. Ajunsese la asumarea unor responsabilități familiale de la o vârstă foarte fragedă. Aceasta consta în curajul de a merge singură cu vacile la câmp, la vârsta când alți copii mergeau la grădiniță. Nu o deranja deloc această muncă. Era chiar mândră de atâta încredere. Era slabă și părea neajutorată, dar avea un psihic foarte tare. La țară, în acea vreme, încă erau păstrate standardele de pe vremea turcilor. O femeie era apreciată dacă era grasă. Mama sa nu-și făcea însă probleme privind aparenta fragilitate a fetei, așa fusese și ea când era mică. Cu ea semăna.

Dimineața pleca devreme cu vacile. Frigul de început de toamnă o făcea să se strângă în flanelul rămas mic, care nu mai reușea să-i acopere corpul firav. Nu spera la unul nou decât la Crăciun, când ori va primi unul nou, ori va prelua unul de la frații mai mari. Nu știau cine este Moș Crăciun. Primeau ce primeau

de la părinți sau bunici. Prefăcătoria cu Moș Crăciun, care vine pe coș, nu avea loc în familia sa.

La început, acomodarea cu „colegii" de muncă de pe câmp îi creă o oarecare teamă fizică. Erau pe acolo niște găligani, mai mari ca vârstă, care-i inspirau un sentiment de respingere provenit din înțelegerea total diferită a lucrurilor. Aceștia îi inspirau ceva similar copacilor seculari de la marginea satului. Erau oameni în devenire, pe lângă care timpul trecea fără să producă schimbări, dar nici ei nu doreau altceva. Așa au fost și părinții, și bunicii, și străbunicii lor. Erau celule ale acelei veșnicii născute la țară. Nu-i deranja sărăcia, nu-i deranja nimic.

Ea nu privea această stare de spirit din sat ca pe ceva negativ, dar își propunea altceva. Sărăcia cruntă în care trăiau acasă o îndârjea, o făcea să lupte cu toată puterea ei să schimbe lucrurile și nu doar pentru ea, ci pentru cât mai mulți.

Auzise de undeva că este bine să înveți carte și restul va veni. Încă din primele clase, a învățat tot ce găsea în cărțile de școală. Avea de la Dumnezeu ceva ce se cheamă echilibru, avea în sânge pornirea de a oferi ceva înainte de a cere, de a face prima mișcare. De unde toate acestea într-un ghem de copil?

I-a venit o idee în relația cu găliganii de pe câmp. S-a gândit să le spună povești. Îi plăceau mult poveștile pe care i le spuneau mama și bunicul. S-a gândit că poate acestea îi vor sensibiliza pe durii săi colegi de văcărit. Rezultatul a fost neașteptat de bun. După câteva încercări, ajunsese la o regulă. Abia o așteptau cu povești noi. Nu mai făcea față cu ceea ce afla de la alții, așa că a început să caute cărți noi de

povești, pentru că cererea era în continuă creștere. Citea seara acasă povești noi, pe care le povestea a doua zi pe câmp celor doritori să asculte. Erau tot mai mulți. A reușit astfel un extraordinar transfer de bunătate prin comunicare, prin artă. Și poveștile reprezintă o formă de artă!...

Odată realizat acest echilibru interuman pe câmp, s-a gândit să-și facă și o mică afacere. Sărăcia cruntă în care trăia împreună cu familia îi crea o pornire interioară spre orice muncă cinstită care să-i ajute. Și voia cu tot corpul ei fragil și sufletul ei uriaș să găsească ceva.

A început să ia în grijă și vacile altor vecini. Era un efort în plus, dar îi aducea ceva bani pentru rechizite școlare și, de ce nu, pentru ceva de îmbrăcăminte. Pe câmp devenise nu numai eminența cenușie, dar și mica prințesă a găliganilor. Aceștia abia așteptau s-o ajute, ca astfel să aibă momente de liniște în care să le mai spună câte o poveste.

Reușise să construiască o situație în care, deși școala și păzitul vacilor îi solicitau mult efort și timp, le făcea pe amândouă cu sentimentul că face ceea ce trebuie. Avea, totuși, o nemulțumire sufletească atunci când, zgribulită, în flanelul ei rămas mic, lua vacile unor vecini care aveau copii de vârsta ei, colegi de clasă cu ea. Niște puturoși, care nu aveau grijă de animale și nici nu învățau.

Nu se abătea din drumul ei, dar se gândea mult la asemenea situații.

Fiecare familie cu problemele ei. Ea le știa pe ale familiei sale și găsise o soluție de a participa la rezolvarea lor. Restul nu era treaba ei.

La școală, toate mergeau perfect, pentru că îi plăcea ceea ce făcea acolo. Era mereu premiantă, lua numai note de 10. Se mândrea cu faptul că, într-o mini-piesă de teatru, pe care o jucau la diferite evenimente școlare, ea juca rolul notei 10, pe care o și avea inscripționată pe o pancartă agățată pe piept. Rămăsese și o fotografie în care se regăsea în această ipostază, singura de altfel, pentru că altele arseseră într-un incendiu care avusese loc la locuința părinților săi.

A urmat liceul, pe care l-a început la unul renumit din Constanța, dar pe care l-a schimbat repede pentru noul liceu economic, care se deschisese și care a început cu elevi transferați de la celelalte existente. Părinții au împins-o în această direcție.

Mulți părinți săraci alegeau pentru copiii lor licee de specialitate, economice, industriale etc, în defavoarea celor teoretice, pentru că ofereau, pe lângă posibilitatea de a urma studii universitare, și alternativa intrării mai rapide „în câmpul muncii", devenind astfel un sprijin pentru ei. Destinul ei s-a stabilit de atunci, deși ar fi putut performa în oricare altă specializare, inclusiv dintre cele artistice. Mama sa dorea ca fata să întrerupă chiar și acel liceu, dacă ar fi găsit o partidă convenabilă să o mărite. Pentru o fată se considera că măritatul este o afacere mai bună decât școala. Nici nu bănuiau ei ce comoară de copil aveau.

Chiar îi găsiseră pe unul care-i tot fluiera pe la ferestre frumosul cântec peruan „Trecea condorul". Vera a respins toate aceste tentative ale părinților și și-a văzut de drumul ei în viață.

Intrarea la facultate, la ASE, a fost o formalitate. A urmat aceeași linie, de fată cuminte, de la țară, care se ocupa serios de scopul pentru care venise acolo, să învețe. A beneficiat de tot sistemul de burse pe care autoritățile socialiste îl oferea elevilor și studenților merituoși și cu o "origine sănătoasă".

Vera era fata care l-a îmblânzit în asemenea mod pe Cornel. Tocmai absolvise facultatea și, fiind prima în promoție, obținuse un post de asistent universitar, care urma să devină efectiv după un stagiu de trei ani în economia reală.

Era o practică curentă în acea perioadă, pentru acomodarea absolvenților cu problemele reale ale economiei. Această a doua repartiție o avea în turism. Era bătălie mare pentru un asemenea post, dar tot poziția sa fruntașă pe lista absolvenților îi oferea posibilitatea de a alege.

Nu se purtau prea rău reprezentanții regimului socialist cu absolvenții merituoși, mai ales cu cei cu „originea sănătoasă", proveniți din mediul muncitoresc sau de la țară.

Ea îndeplinea și această a doua condiție, pe lângă cea de șef de promoție. Era așa cum o descrisese Cornel colegilor lui și încă mult mai mult. Era de o frumusețe extremă, o față blândă, dar care exprima și o inteligență ascuțită, un corp superb, de fotomodel, foarte determinată în tot ce făcea și cu o bunătate de înger. Cum face Dumnezeu când împarte calitățile pe oameni? Prea le înghesuie pe toate la unii și nimic la alții! Vorba lui George Topîrceanu,

era tipul de femeie care „te făcea să-ți lași baltă toate interesele".

Pe lângă aceste calități date de Dumnezeu, avea și altele care țineau de voință, de puterea de muncă, de tărie umană. Pe toate le punea în slujba unor ținte alese după principiile specifice omului simplu de la țară, după remarcabilul bun simț țărănesc. Pe acestea le dobândise de la părinți, mai ales de la mama sa. Una dintre aceste ținte era să iasă din starea de sărăcie în care trăia împreună cu familia sa și își propunea să o facă printr-o muncă cinstită și asiduă. Nu era adepta speculațiilor de niciun fel. Odată, când, datorită frumuseții ei, a fost solicitată să pozeze ca fotomodel, mama sa i-a interzis categoric. Această activitate ieșea total din categoria activităților serioase în înțelegerea mamei sale. Ea s-a conformat total, în mod natural, fără să considere că a făcut un sacrificiu. Avea o abilitate înnăscută de a înțelege lucrurile, de a separa binele de rău, care nu a părăsit-o niciodată în viață.

O altă țintă a să era să aibă o familie construită după principiile creștinești, adică „până ce Dumnezeu o va despărți". A ținut cu sfințenie la acest principiu, trecând peste orice tentație materială sau sentimentală de dimensiuni, la care puține alte persoane ar fi rezistat.

Cornel își pusese într-adevăr toate interesele în cucerirea ei. A fost o redută greu de cucerit! Acele deprinderi căpătate din sportul pe care îl practica, adică încrederea în sine, răbdarea și insistența au

fost cele care l-au ajutat să aibă succes în cele din urmă.

Vera era o persoană la care tot arsenalul folosit de Cornel în cazul altor femei nu a dat rezultate. Ea voia să vadă că el este capabil să se schimbe radical în modul lui de a fi, să înceapă să aprecieze alte valori, să fie mai puțin robul materialului în detrimentul unor valori morale, culturale. El a făcut eforturi extraordinare pentru a deveni omul căruia cea care devenise stăpâna gândurilor sale să-i spună „Da", acel cuvânt magic pe care un bărbat poate să-l aștepte mai mult de o viață de la o femeie!

Gabriela provenea tot de la țară! A avut o copilărie de care își amintea mereu cu plăcere. Părinții îi făceau toate bucuriile unui copil normal de la țară, fără exagerările specifice copiilor mofturoși de la oraș. A fost singură la părinți, ceea ce și explică parțial deosebita grijă a părinților!

La început cu dulciuri și îmbrăcăminte, apoi cu bâlciuri și plimbări la oraș, mai târziu cu plecări în excursii și tabere în țară, sau chiar în străinătate, au fost tot atâtea metode de a o face să petreacă o copilărie minunată. Cum nimic nu este gratuit pe lume, avea și niște obligații, unele de familie, altele proprii.

Dintre obligațiile proprii, cele mai multe erau legate de învățat. A învățat conștiincios, la toate disciplinele. Avea mereu ca obiectiv să ia un premiu la sfârșitul anului și de regulă îl lua. Nu era mereu cel mai valoros, dar eforturile erau reluate cu speranțe și pentru anul următor.

Făcuse și niște cursuri de vioară, care nu i-au plăcut în mod deosebit, motiv pentru care a și renunțat la ele.

Dintre sarcinile la nivelul familiei, cea care îi era alocată ei, era păzitul vacii. Trebuia să ducă vaca la păscut pe marginea șanțurilor sau pe la capetele lanurilor. Satul nu avea un islaz unde să poată lăsa animalele libere la păscut.

Această ocupație temporară, pe care i-o dăduseră părinții nu ca pe o pedeapsă, ci ca pe o metodă de formare a responsabilității, nu i-a plăcut deloc. Prinsese ură pe biata vacă! Nici produsele lactate nu îi mai plăceau din această cauză, nici atunci și nici mult timp după aceea. Acestea îi aminteau de neplăcuta activitate din copilărie.

Plecarea la liceu și ulterior la facultate a scăpat-o de această corvoadă, fiind înlocuită cu mult mai plăcuta participare la excursii ori tabere școlare sau studențești.

Când nu era ceva organizat de școală sau de universitate, părinții îi luau un sejur turistic și unul dintre ei o însoțea. Se stabilise astfel o relație foarte puternică și profundă între ea și părinții săi. Avea să rămână așa pentru toată viața! Era foarte greu pentru cineva de a slăbi într-un fel această relație.

Nu exista limită de comparație pe care ea să o aibă în privința părinților săi! Îi punea pe aceeași treaptă cu oricine, indiferent de nivel. Odată, auzind la televizor niște referiri la data de naștere a reginei Elisabeta a II-a a Marii Britanii, reacția ei imediată a fost „...este de-o seamă cu tata!...”, altă

dată, o referire similară, între maică-sa și un fost prim ministru!

În primul sejur turistic, în care nu a fost însoțită de unul din părinți, l-a cunoscut pe Victor. Era studentă în ultimul an. Era însă însotită de o verisoară! Părinții lor se bazau pe faptul că fiecare o însoțește pe cealaltă și niciuna nu este astfel singură. El era în al doilea lui concediu după absolvirea facultății.

La restaurantul unde luau masa organizat, conform procedurilor firmei de turism, s-a nimerit ca într-o zi cei doi să fie la aceeași masă. Acesta a fost începutul lor comun.

Serile următoare nu le-au mai petrecut la restaurantul la care erau arondați. Au fost la altele, mai bune, care aveau și muzică.

Iubirea lor a început acolo, pe fondul muzicii lui Gil Dobrică! Combinația de Pinot Noir cu Pepsi Cola a fost de bun augur!

Au petrecut împreună un sejur foarte plăcut, după care au continuat să se întâlnească și la București.

La un an după această întâlnire, s-au căsătorit și după încă un an au avut un băiat!

Mai târziu, Gabriela i-a mărturisit că de la prima vedere a știut că el va fi bărbatul vieții sale. Încă de la început își propusese să facă tot ce este necesar pentru a se căsători cu el. Aceasta nu presupunea însă și a avea relații sexuale înainte de căsătorie. Obiceiurile de la țară stabileau reguli foarte drastice în acest sens! Săracele fete!... Dar și săracii băieți!...

Ceea ce ea își mai amintea după trecerea anilor era și aceea că, în primul moment, i-a plăcut modul delicat în el care folosea furculița și cuțitul. El nu știa că le folosește într-un anume mod!

Corina era genul de femeie care nu rămânea nere-marcată, atât prin ce spunea cât și prin cum arăta. Avea un aspect și o voce care te făceau să dorești să o revezi, să o reasculți. Aceasta era o calitate remarcabilă pentru cineva care în mod profesional se adresa publicului. Brunetă, cu ochii deosebit de frumoși și pătrunzători, o combinație verde-albas-tru, înnebunea pe toți bărbații pe care îi întâlnea. Zvonurile spuneau că ea fusese cândva îndepărtată din televiziune la intervenția Elenei Ceaușescu, care nu suporta să vadă femeile frumoase nici măcar la televizor!

Pe vremea aceea, politicienii de la vârful piramidei puteau face orice. Puteau chiar întrerupe o emisiune de televiziune care se desfășura în direct.

Risca să nu mai găsească de lucru nicăieri în domeniul public. Cercul politicienilor de la putere era destul de restrâns și o asemenea întâmplare se afla foarte repede. Pentru a nu ieși scandal, toți se solidarizau, iar persoana în cauză devenea indezirabilă. Norocul ei că a fost remarcată de directorul unei reviste, o personalitate influentă în acea perioadă, cu mari relații la nivelul politic cel mai înalt. A fost singurul care a riscat oferindu-i un loc de muncă! Tot în acea perioadă grea a colaborat cu unul dintre marii oameni de cultură români, care ulterior i-a devenit soț.

Cu ocazia unei conferințe internaționale, care avea loc pe litoral, Corina venise să facă niște interviuri cu marile personalități interne și internaționale participante.

S-a întâlnit cu Victor, care participa ca specialist la acel eveniment. Avea de prezentat o lucrare la acea conferință. Era proaspăt căsătorit și venise împreună cu Gabriela.

Au petrecut un sejur excelent, în care au îmbinat perfect utilul cu plăcutul. Cu această ocazie Corina și Gabriela s-au cunoscut și chiar au intrat într-o relație de prietenie, iar, când s-au întors în București, i-a invitat la ea acasă. Locuia, împreună cu soțul său, Andrei, într-un apartament luxos situat într-un bloc vechi dintr-o zonă centrală a Bucureștiului.

Era o excelentă ocazie pentru Corina și Victor de a mai pregăti niște articole pentru publicare, iar pentru soția sa, Gabriela, mare pasionată de cinematografie, de a vedea filme bune împreună cu Andrei. Familia Corinei dispunea de multe casete video, cu cele mai noi și apreciate filme, precum și de aparatura adecvată de vizionare. Era o mare ocazie!... În acea perioadă, Televiziunea Română, singura din țară, de altfel, emitea doar două ore pe zi, iar la cinematografe nu se mai aduceau filme noi din lipsă de fonduri.

O lungă perioadă de timp, la întâlnirile lor, Corina cu Victor redactau, corectau articole din domeniul științei, iar Gabriela cu Andrei vizionau filme bune. Se formase o deosebită compatibilitate, în cruce, pentru cele două familii. Această plăcută simbioză a durat câțiva ani.

Gabriela era genul de fată cuminte, de la țară, premiantă pe linie atât la școală cât și la universitate. Fiind singură la părinți, a căpătat o pornire de care nu s-a debarasat toată viața, aceea de a nu ști să împartă niciodată, nimic cu nimeni. Avea sentimentul că totul i se cuvine și, odată un obiect încăput pe mâna ei, era imposibil să mai recuperezi ceva din el. Avea un foarte dezvoltat simț al proprietății. Mai avea ceva ce o individualiza foarte tare, zodia. Era născută în Zodia Fecioarei, o fecioară conștientă de zodia ei. Toate acestea făceau din ea o persoană extrem de corectă, de curată, în sensul de bine îngrijită, dar făcea și mult caz de situație, reproșând celor care nu puteau fi la fel. Peste toate mai era și foarte geloasă! Vai de capul unui soț să aibă o astfel de soție, mai ales unul din Zodia Gemenilor, precum era partenerul ei de viață, care avea și înclinații artistice cu tendințe de dedublare în toate, în viață, în profesie, în literatură!

Victor avusese ocazia să constate gelozia soției cu ceva timp în urmă.

Erau în primul an de căsătorie. Gabriela lucra în acea perioadă într-un oraș din provincie, unde ajunsese prin repartiție guvernamentală și unde făcea naveta săptămânal. Când se întâlneau, în week-end, acasă, la București, trăiau momente intense de dragoste împlinită, de soți proaspăt căsătoriți, care lipseau unul altuia timp de o săptămână.

Într-unul din aceste week-end-uri, a văzut-o la un moment dat că era cam supărată. Se comporta cumva ciudat, cum nu o mai văzuse niciodată până

atunci și era chiar îngrijorat. Îi era teamă să nu aibă vreo problemă de sănătate!

După mai multe tatonări, a reușit să afle, în sfârșit, ce anume o durea. Găsise un fir de păr lung și blond pe pernă și se întreba de unde putea să fie. Ea era brunetă și tunsă scurt!... Vecina de la apartamentul de dedesubtul lor era blondă și cu părul lung!...

Victor nu o văzuse niciodată până atunci pe vecina de jos. Nici nu știa cum arată! Dumnezeu știe cum ajunsese acel fir de păr acolo! Cu biata vecină s-a întâlnit prima dată într-o lume virtuală creată de furia soției!...

O vorbă românească spune despre cineva care s-a supărat brusc, că „i-a sărit mușt arul". Exact aceasta s-a întâmplat cu Gabriela!... Victor fusese într-o delegație în URSS, în zona care atunci se chema Republica Ucraina. Era la modă să aduci de acolo mușt arul „Garcița". De fapt era o mare lipsă de imaginație a rușilor, garcița însemnând, de fapt, în limba rusă, chiar mușt ar. Având în vedere relațiile lor amicale, a sunat-o pe Corina să o întrebe dacă dorește și ea așa ceva. A confirmat, chiar cu entuziasm. Știa de existența și calitățile acestuia.

La întoarcere, a adus trei borcane, unul pentru acasă, altul pentru soacră-sa, abonată la orice aducea el de oriunde și al treilea pentru familia prietenă a lor. Îi spusese și soției de înțelegerea cu prietena lor comună.

Victor urma să se întâlnească cu Corina la deschiderea unei conferințe și a folosit ocazia pentru

a-i duce mușstarul cumpărat pentru ei. La scurt timp după aceea, Gabriela le-a făcut singură o vizită, să vadă un film. Chiar Victor îi sugerase ideea, având în vedere că el avea de făcut acasă o treabă foarte plictisitoare pentru ea, dar foarte utilă pentru familie, punea faianță în baie, bucătărie și WC-ul de serviciu! Fără să știe că el le dăduse deja mușstarul lor, ea a mai luat un alt borcan, cel al soacrei, care urma să-i fie dat acesteia la sfârșitul săptămânii. Uitase să-i spună, nu considerase că era așa de important. Când Gabriela a aflat că-l primise deja, a făcut o criză de gelozie din care n-a mai ieșit niciodată. Și-a închipuit că cine știe ce întâlniri secrete avea soțul său cu noua lor prietenă de familie. Plăcutele lor reuniuni s-au întrerupt total, singurul nelămurit fiind Andrei! Nici nu a insistat prea mult! În lumea oamenilor de cultură, discreția era apreciată ca o mare calitate. Niciodată nu se încerca aflarea mai multor informații, mai mult decât cel în cauză era dispus să le ofere! Cei patru nu s-au mai văzut niciodată cu toții!...

Ulterior au aflat, din presă, că Andrei ajunsese unul dintre importanții demnitari ai culturii române, ocupând o poziție de conducere în structura primului guvern de după revoluție. Era dinainte un lider recunoscut de ceilalți, la ei în casă se întâlneau cei mai renumiți oameni de cultură, în perioada socialistă! Erau din categoria celor dizidenți, nu cei care cântau realizările măreție ale epocii. Pe unii dintre aceștia i-a cunoscut, mai târziu, și Victor.

Corina era sufletul organizării acestor reuniuni. Îi și plăcea să organizeze evenimente, avea un talent

înnăscut pentru așa ceva. Era o adevărată plăcere să participi la acestea. Deveniseră evenimente mondene foarte apreciate în București.

La scurt timp după aceea, Andrei a murit. A avut un cancer la plămâni de care nu știuse nimic anterior! Fuma foarte mult!... Când a simțit primele simptome de boală, era deja prea târziu! In câteva săptămâni a și decedat!...

Corina a suportat greu moartea soțului. S-a izolat de toți o perioadă, după care a trebuit să-și găsească o altă activitate, deoarece revista la care lucra practic dispăruse. Multe din publicațiile de dinainte de 1989 au intrat în dificultăți financiare la scurt timp după schimbarea regimului politic. Era și de așteptat, având în vedere ce publicau acestea pe vremea lui Ceaușescu și care era profilul moral al majorității celor care lucrau acolo, în special a celor care le conduceau.

Vera trăia o viață cu contraste extreme și de un dramatism aparte! Se născuse la țară, într-o familie foarte săracă. Avea cinci frați, iar părinții nu lucrau nicăieri!

După o perioadă în care a fost supusă la toate metodele prin care un bărbat încearcă să cucerească o femeie, s-a căsătorit până la urmă cu Cornel. Acesta provenea dintr-una dintre cele mai bogate familii din București, dinainte de război.

Prima vizită a lui, împreună cu părinții săi, la țară, pentru a-i cunoaște pe ai ei și pentru a o cere oficial de soție, a reprezentat un șoc pentru el și mai ales pentru mama sa. Diferența de condiții de trai

dintre ceea ce cunoștea el, ca urmaș a unor oameni foarte bogați, și ce a văzut acolo era uriașă. Aceasta însă nu a constituit un impediment în calea căsătoriei lor. Tatăl său a dobândit o mare apreciere pentru viitoarea sa noră, pentru felul în care ea a reușit să se realizeze ca om, trăind cu atâtea lipsuri. Își iubea nora ca pe propria fiică și, până la moartea sa, el nu a putut să doarmă noaptea dacă nu trecea seara pe la copii, să-și sărute nora și să-i ureze noapte bună.

Pentru ea, întemeierea unei familii a însemnat ceva foarte important. Aborda tot ce făcea în viață cu multă responsabilitate. Noua sa familie evolua frumos, dar familia părinților săi a luat o turnură extrem de tragică. I-au murit ambii părinți și toți frații în câțiva ani. Fiind singura supraviețuitoare, a trebuit să se ocupe singură de toate cele ce se fac la conducerea unor ființe pe ultimul lor drum. Intrase într-un dezechilibru psihic. Simțea că se luptă cu un blestem. Avea însă o tărie remarcabilă de a înfrunta această viață plină de dificultăți.

După dispariția părinților și fraților, s-a dedicat total noii sale familii și profesiei. Când îl cunoscuse pe Cornel, principalul cusur pe care i-l găsise era acela că era prea bogat și că nu avea nicio problemă de niciun fel. Atât de mult se obișnuise cu dificultățile, încât i se părea anormal ca cineva să nu le aibă!...

Au trăit foarte fericiți o perioadă, erau tineri, frumoși, nu le lipsea nimic pe lume. Au avut doi copii. Avea o familie ideală și o carieră universitară de succes, construită pe muncă asiduă și corectitudine în tot ce făcea. Parcă venise și vremea ei, iar

Dumnezeu o răsplătea pentru greutățile prin care trecuse. N-a fost însă să fie de lungă durată!...

Cornel ajunsese, din succes în succes, chiar să aibă funcții de conducere, în întreprinderi din domeniul construcțiilor. Avea în el gena succesului. Tot ce încerca îi ieșea foarte bine! Din punct de vedere social, el făcuse parte din înalta societate bucureșteană de când se născuse! Chiar dacă comuniștii le luaseră foștilor oameni bogați, de dinainte de război, tot ce aveau, priceperea lor, relațiile, cultura nu au putut să le-o ia! Sunt anumite acumulări de generații, care nu pot fi luate de nicio putere politică, oricât de insistentă și rău intenționată ar fi aceasta.

I se reproșa mereu în organismele de conducere, infiltrate puternic de politruci lipsiți de educație, că nu participă și la munca de jos, că are un comportament distant față de muncitori, reprezentanții autentici ai clasei muncitoare. Mai indirect îl acuzau pentru proveniența lui din clasa bogată de dinainte de război. Fiind conștient de acest pericol potențial, atât pentru el cât și pentru familia sa, a căutat să participe direct pe șantier, să se implice în repararea unor utilaje. Această din urmă activitate chiar îi făcea plăcere, era un mare pasionat de motoare. Într-o astfel de situație s-a întâmplat nenorocirea, fiind prins sub o piesă metalică foarte grea, care a căzut dintr-o macara.

Pentru Vera începea din nou coșmarul. În mintea ei revenea ideea că trăiește un blestem, că tot ce își apropie, tot ce îi este drag, nu rezistă, i se întâmplă

ceva rău. Voia să moară, dar avea doi copii de crescut, cărora nici nu știa cum să le spună ce s-a întâmplat cu tatăl lor. Ce puteau înțelege niște copii de câțiva ani?

A urmat un tratament pentru a rămâne în viață, dar nu a mai fost apt pentru o viață normală, pentru o activitate utilă.

Vera a trebuit să se refugieze în munca profesională, pe care o făcea cu o credință aproape religioasă. A jurat să facă tot ce este omenește posibil pentru a avea grijă de Cornel, până la sfârșitul zilelor și că nu îl va părăsi niciodată!... A trebuit să muncească singură pentru creșterea celor doi copii.

Revoluția a constituit piatra de hotar a două lumi total diferite. Oameni de toate felurile, speriați, optimiști, pesimiști, corecți, incorecți, liniștiți, zgomotoși, intrau într-o experiență istorică pe care nu o trăise nimeni până atunci. Ei învățaseră la școală că socialismul este cea mai evoluată epocă din istorie, că toți, din toată lumea, vor ajunge cândva în această epocă și apoi împreună vom ajunge în comunism. Nimeni nu le spunea, poate că nimeni nu știa, că ar fi posibilă și o întoarcere la capitalism sau poate chiar mai înapoi!...

Se deschidea o nouă lume și pentru străini. Țări precum România deveneau un tărâm al făgăduinței pentru unii, un teren de experiențe pentru alții, dar oricum, ceva foarte interesant pentru toți.

Verner urma să vină pentru a iniția noi afaceri, dar și pentru a-și diversifica modul de petrecere a timpului liber.

Albert voia să caute modele noi de structuri de afaceri, mai aproape de idealurile sale, dar și modele noi de viață.

Cornel intra în noua epocă, cu singura certitudine că Vera nu-l va părăsi niciodată, iar aceasta își propunea să aibă grijă de soț și de copii indiferent ce se va întâmpla.

Corina voia să poată cultiva pentru posteritate memoria și realizările culturale ale lui Andrei.

Victor avea mari oportunități de realizare profesională în noua situație, când era de așteptat că rinocerii fostei epoci se vor retrage singuri sau vor fi scoși cu forța. Gabriela nu dorea decât să-și crească copilul, să aibă grijă de părinți, să-și controleze și să-și conducă din umbră soțul, pentru care intuia o carieră spectaculoasă. Zicala care-i plăcea era aceea că în spatele oricărui bărbat puternic este o femeie puternică și ea se considera o astfel de femeie!

Toți sperau că va urma o perioadă mai bună decât ceea ce trăiseră până atunci! Era începutul unei noi epoci, care, de regulă, este însoțit de entuziasm!

Verner, deși nu intenționa să iasă din sfatul tatălui său, privind respectarea liniei date de co-partenerul său mai în vârstă în mersul general al firmei, a inițiat totuși investiții în Germania de est, dar și în alte țări din fostul lagăr socialist, printre care și România. La noi venise prima dată la o vânătoare, unde Corina lucra pentru firma organizatoare pe partea de relații publice. Cu experiența sa de presă scrisă și televiziune, se descurca foarte bine în noua ocupație, care începuse să se dezvolte și în România.

Ocupația de „reprezentant PR", care venea de la prescurtarea din limba engleză „Public Relations", a înflăcărat imaginația multor fete frumoase care vedeau în aceasta o mare oportunitate profesională pentru interfața presă-mediul de afaceri.

Pentru el, a fost o dragoste la prima vedere. Cum a văzut-o pe Corina, aceasta a devenit ținta vieții sale. Mai fusese însurat anterior, avea și copii, dar din păcate o incompatibilitate totală cu prima soție l-a dus la divorț, unul rapid, prin înțelegere reciprocă. Când ajunsese prima dată în România, era un burlac foarte vânat de femei, mai ales de cele care știau că este și foarte bogat.

El nu avea însă ochi și urechi decât pentru una, care nu era deloc într-o dispoziție favorabilă începutului unei relații. Era încă foarte afectată de pierderea fostului soț. Lucra la publicarea memoriilor acestuia și la promovarea operei sale, parte din ele interzise în perioada comunismului.

Tot prin acea perioadă, organiza acțiuni de marketing pentru diverse firme străine care doreau să intre pe piața din România. Astfel, a organizat și o prezentare a unei firme germane din domeniul electric. Conform procedurilor de organizare a unor astfel de acțiuni de marketing, se invitau toate personalele reprezentative ale domeniului. A fost surprinsă când pe listele oficiale, pe care le obținuse de la minister, a văzut numele lui Victor. La rândul lui, acesta a fost surprins când a primit invitația de la ea!

Nu mai comunicaseră de mult. De la povestea cu „mustarul"! În afara informațiilor din presă despre Andrei și obișnuitele condoleanțe la moartea

acestuia, nu mai vorbiseră de mulți ani. A fost o revedere plăcută. Amândoi păreau că trăiesc plăcerea reîntâlnirii. Și-au reamintit fel de fel de întâmplări, reluând după ani o relație caldă, dar nu fierbinte. Ea era tot timpul cu gândul la Andrei, iar el nu putea să uite criza de gelozie a soției, care se mai repetase ulterior și pentru alte femei, fără nici un motiv real. Se întâlneau din când în când doar pentru câte o discuție la o cafea. Chiar și aceste întâlniri s-au întrerupt la un moment dat, când el a plecat pentru o jumătate de an în Italia.

Acolo s-a întâmplat ceva foarte important pentru el. A avut o viziune că mama sa va muri! Mama sa avea niște probleme de sănătate încă de la plecarea lui, dar nu erau foarte grave. Această premoniție i-a creat însă o stare psihică specială. Era foarte apropiat sufletește de mama sa, dar în acel moment se afla, fizic, la o mare depărtare. Ca să se simtă aproape de ea a început să scrie despre ea. A scris despre toți din jurul ei, despre familia sa, despre rudele apropiate, astfel că în câteva luni a rezultat ceea ce va deveni mai târziu un roman – primul său roman.

La scurt timp după întoarcerea în țară, mama sa a murit.

La întâlnirile lor, care s-au reluat, fiecare era afectat de pierderea unei persoane dragi, ea de pierderea lui Andrei iar el de pierderea mamei sale. Această situație a condus la o empatie reciprocă. Pe acest fond, s-a gândit să-i arate Corneliei încercarea sa literară. Fiind un roman autobiografic, prezența sa era destul de vizibilă în roman. Ceva din ființa

lui, care o iubea în secret pe Corina, l-a îndemnat ca să schimbe numele său real din roman și să-i dea numele de Andrei eroului din roman, adică numele soțului ei pierdut. Probabil realismul și sensibilitatea scrierii, numele eroului, care-i amintea de Andrei, a făcut-o să-i placă foarte mult și să-l încurajeze s-o publice. Au urmat întâlniri mai dese, la care au lucrat împreună pe manuscris. I-a făcut mai multe corecturi de redactare, ajungând la un adevărat roman.

Nu era ceva ușor publicarea unei cărți în acea perioadă. Cartea era gata de publicare, dar mai trebuia să găsească o editură dornică să o publice.

Victor urma să plece într-o delegație de serviciu la Cluj-Napoca. Pentru a-și umple timpul pe drum a luat cu el manuscrisul. Mai putea face eventuale corecturi, în momentele libere de pe drum sau din hotel.

De obicei, un roman are o mulțime de variante intermediare, până când autorul ia greaua decizie de a se stabili pe una și de a-i da drumul la tipar. Jocul de situații, intrigi, personaje, sunt într-o negociere continuă cu autorul ca să ocupe un loc cât mai bun în varianta finală.

Constatase încă de atunci că empatizează cu personajele, fiindu-i greu uneori să separe lumea reală de lumea virtuală a cărții.

La Cluj-Napoca, a avut o discuție cu decanul facultății, care îi era un bun prieten. La un moment al adevărului, la un restaurant, după mai multe pahare de vin, i-a spus acestuia de noua sa inițiativă, cea din domeniul literar.

Decanul nu a reacționat negativ. Avea o editură care publica de regulă cărți tehnice, dar mai încerca din când în când și câte un roman sau volum de versuri. Scrisese și el un eseu!

I-a cerut manuscrisul să-l citească.

A doua zi, la micul dejun, decanul era nedormit. Citise toată noaptea.

— Măi, ești nebun? Ai creat ceva măreț! Nu credeam că poți avea așa talent!

— Chiar ți-a plăcut sau spui așa din complezență?

— Serios, mi-a plăcut! Dacă nu ai aranjat deja cu vreo editură, să știi că ți-o public eu!

— Nu, nu am ajuns să discut cu nici o editură. De fapt, eu mai am de lucru la această carte. Am publicat atâtea cărți tehnice, dar în literatură este altfel. Nu știu dacă mă înțelegi, dar când scrii o astfel de carte suferi. Suferi împreună cu personajele!

— Nu mai pierde timpul! Nu am citit în viața mea ceva mai emoționant despre mamă! Cartea este excepțională.

— Mă bucur că ți-a plăcut!

— Cred că asta o să rămână după tine! Face mai mult decât toate zecile de cărți tehnice pe care le-ai scris!

Când a venit la București, s-a întâlnit cu Corina, să-i spună vestea bună. Mai avea și câteva capitole, unde voia să introducă ceva nou, să mai facă niște modificări.

— M-a bucurat poziția prietenului meu de la Cluj-Napoca. Știam că are și el niște încercări literare, dar nu cunoșteam amănunte.

— Să știi că este bună cartea! Eu am făcut într-o perioadă și critică de carte la televiziune și am ceva experiență. Este ceva naiv, pur, de o mare sensibilitate, dar și de un crud realism!

— Să știi că eu nu știu nimic din teoria literară, curente etc.

— Este și bine că nu știi. Aceasta este treaba criticilor. Scriitorul vine cu creația, cu sensibilitatea lui. Ești un fel de Moromete al zilelor noastre. Asta îmi inspiră atmosfera cărții!

— Pentru rolul tău decisiv în apariția acestei cărți, nu vrei să apari într-un fel în ea? Să devii unul din personaje?

— Nu pot să zic că nu mi-ar plăcea!?... M-ai luat prin surprindere. Mai bine nu! O să stârnesc iar o serie de discuții cu Gabriela și nu vreau să-ți mai fac și alte probleme! Mulțumesc oricum că ai dat numele de Andrei personajului principal. M-a emoționat foarte mult când am constatat. Când citeam manuscrisul nici nu mai știam când erai tu și când era Andrei. Ai dat o mare lovitură sentimentală! Nu-ți ascund că asta m-a atins prima dată când am început să citesc.

— Este decizia ta! Mie îmi pare rău!

Între timp, apropierea lor mentală a devenit o apropiere fizică plăcută, caldă și apoi fierbinte. Trecuseră mai mult de zece ani de la întâmplarea cu mustarul. Și-au pus problema chiar să se căsătorească. Ea urma să-l îndepărteze definitiv pe Verner, iar el să divorțeze. Nu a fost așa de ușor, având în vedere că în tot acest timp, în paralel, celălalt

intensifica presiunile de a o convinge să-i devină soție, făcând uz de toată potența sa economică.

Corina și Victor nu au avut tăria să-și ducă până la capăt gândirea!... Viața a fost mai puternică decât sentimentele, mai puternică decât visurile! După un timp, ea a acceptat să se căsătorească cu pretendentul său străin și să plece din țară pentru o perioadă mai lungă.

Ulterior, când s-au întâlnit la un târg la București, Corina i-a povestit despre noua sa viață. Căsătoria lor era aproape să nu se realizeze. Era puternic contestată de rudele lui. Era o familie din înalta societate franceză. Românii nu erau prea bine văzuți acolo. Faptele rele făcute de unii români prin străinătate se răsfrângeau asupra tuturor. Aceasta era supărarea amândurora, dar avea și o supărare numai a ei, care era să conducă la nerealizarea căsătoriei. Au pus-o să semneze un contract de căsătorie. Acolo acest fapt era unul curent, dar ea a văzut acest contract ca pe o dovadă de neîncredere în ea și nu a vrut să-l semneze, ceea ce însemna neînfăptuirea căsătoriei. La insistențele lui, promițându-i că este doar de formă, că nu-l va înregistra niciodată, a cedat până la urmă. Simțea însă că pășise cu stângul în viața lor comună. Acest sentiment s-a stins însă cu timpul!

A urmat o perioadă frumoasă. Au călătorit prin întreaga lume, vara stăteau mult prin Spania, unde soțul avea o casă de vacanță. Era nevoită uneori să meargă cu el și prin locuri cu minim de confort, prin Africa, prin Siberia, unde soțul său nu voia să scape niciuna din escapadele de vânătoare cu prietenii săi! Era un mare pasionat de astfel de evenimente!

Pentru ea, aceste evenimente nu erau deosebit de plăcute, în plus, mai erau și foarte costisitoare!

Victor mergea curent în străinătate cu probleme de afaceri. Într-una din aceste deplasări și-a aranjat programul în așa fel încât, la întoarcerea de la un târg internațional, să se întâlnească cu noua familie undeva în drumul lui. I-au organizat un program în care intra și o seară la un restaurant.

Au fost toți trei. După o halbă uriașă, așa era obiceiul acolo, Corina a renunțat. Așa se întâmpla în mod curent, la chefurile destul de dese, ea pleca, iar el rămânea până noaptea târziu cu prietenii. Verner era un campion recunoscut al restaurantelor, iar ei începuse să-i displacă aceste practici. În seara aceea venise special pentru oaspetele lor.

Au rămas doar ei doi. Au avut o discuție ca între bărbați!

— În primul rând aș vrea să-ți mulțumesc pentru sprijinul pe care i-l dai Corinei în România. Este o situație dificilă acolo și este bine să ai pe cineva să te ajute!

— Nu este nicio problemă pentru mine! O fac din plăcere. Corina este o veche cunoștință. Când pot, o ajut cu cea mai mare plăcere! Și ea m-a ajutat de multe ori pe mine. Ajutorul este reciproc.

— Apropo, de când vă cunoașteți?

— Din studenție. Primul interviu mi l-a luat când eram student.

— Deci, o știi dinainte de căsătoria cu Andrei?

— Da, cu mult înainte!

— Mă impresionează mult cultul pe care îl are ea pentru Andrei, pentru memoria lui. Probabil era un om deosebit!...

— Da!... Era un intelectual superior prin cultura sa. Era un lider!... În jurul lui, la ei în casă, se adunau cele mai reprezentative figuri ale culturii românești din perioada comunistă. Nu a colaborat cu regimul. Era un opozant. A avut blocate câteva lucrări din acest motiv.

— Am constatat că ea are acces la cel mai înalt nivel politic în România! Am însoțit-o la întâlniri cu Președintele, cu Primul Ministru, cu Președintele Parlamentului! Am fost deosebit de onorat. Probabil aceste relații le-a cultivat dinainte de revoluție!

— Dai o așa de mare importanță unor asemenea contacte?

— Nu!... Dar este ceva simbolic și care are importanța lui. De exemplu, prin reciprocitate, eu aici nu am putut să-i ofer ceva similar. Cu toată importanța familiei mele în Franța, eu nu am putut să-i ofer Cornelei participarea la niște recepții la nivelul conducătorilor statului!

— Te deranjează aceasta?

— Personal mă deranjează, dar a fost totodată și un ajutor pentru mine în disputa cu părinții mei. Acesta a fost un argument pentru mine, că ea nu este oricine în România. Este o persoană din cea mai înaltă societate românească, și sunt mândru de aceasta!...

— Cu românii cum te înțelegi?

— În familia mea, au fost în general păreri bune despre români. Diverși membri ai familiei părinților

mei, prietenii acestora, au avut firme de construcții, firme de echipamente electrice, care au avut mulți muncitori din România. Muncitorii români sunt foarte apreciați în Franța! Ce a fost nou pentru mine a fost să-i cunosc pe românii din România! Datorită Corinei, sunt pus în situația să-i cunosc pe mulți.

— Și... sunt altfel decât românii din Franța?

— Da... sunt mult diferiți! Sunt acasă la ei și consideră că bine este cum gândesc ei!...

Cei din Franța sunt nevoiți să se supună sistemului nostru, care este mult mai strict. Dar sunt foarte simpatici și foarte petrecăreți. Am un ușor sentiment că îi cam exploatează pe străini. Merg pe ideea că aceștia au bani și trebuie jumuliți!

— Aici este o problemă de sistem de referință. Românii cred că pentru același serviciu străinii trebuie să plătească prețul de la ei de acasă, iar străinii se așteaptă să plătească prețul din România.

— Atunci care mai este avantajul să vii în România?

— Prețurile mici reprezintă singurul motiv pentru care vin străinii în România?

— Ah, nu!... Eu am venit în România pentru vânătoare și pentru femei! O femeie precum Corina nu am găsit în țara mea. Nu în sensul bancurilor de la voi, ci în sensul pozitiv. Un lucru nou pentru mine au fost bancurile. La noi nu sunt bancuri!

— Care este sensul acelor bancuri la care te referi?

— Este un banc referitor la cei care se însoară cu femei din alte țări. Acesta spune că, la tinerețe, este bine să te însori cu o spaniolă pentru că este foarte focoasă, la vârsta mijlocie cu o franțuzoaică pentru

cultura sa, iar la bătrânețe cu o romîncă pentru că face niște parastase excepționale!...

— Ha, ha, ha!... I l-ai spus Corinei?

— Da!... De ce nu? Are un deosebit simț al umorului! Dar este și adevărat! Ea chiar face niște parastasuri excepționale pentru Andrei!

— Da, ai dreptate! Odată pe an, la comemorarea morții lui Andrei, cei mai renumiți oameni de cultură români și nu numai, se întâlnesc în amintirea lui. Este, pentru mulți, poate singura ocazie când se mai întâlnesc între ei, oameni care în mod normal nici nu se mai salută! Andrei reușește să fie un bun mediator al culturii române chiar și după moartea sa!...

Nana era o femeie simplă de la țară, care venea destul de des pe la Victor cu diverse treburi ale ei, dar și pentru diverse activități casnice ale acestuia.

Era o enciclopedie a zicalelor de la țară, dar și a bunului simț al oamenilor simpli.

El și frații săi o cunoscuseră de mici copii, când venea destul de des pe la ei. O mai ajuta pe mama lor având grijă de ei. Pe cei mai mici îi și legăna spunând „nana, nana, nana...", de unde i-a rămas și numele! Numai ei îi spuneau așa!

După moartea mamei sale, vedea în Nana o prelungire a celei dispărute. Având o copilărie nefericită, fiind mai tot timpul prin spitale, departe de mama sa, acesta a simțit mereu lipsa mamei. Ducea lipsa acelei cocoloșeli specifice mamelor de băieți!

Nana îi inspira așa ceva. Se comporta cu el precum altă dată o făcea mama sa. De câte ori ajungea

acasă tensionat, o discuție cu Nana era cel mai bun calmant. Era medicamentul viu al casei!

Vera începuse să-și găsească un nou echilibru, concentrându-se pe activitatea profesională, unde era foarte eficientă. Obținuse toate titlurile universitare posibile, lucra pe multe proiecte de cercetare. Își crease și o oarecare opoziție, mai ales datorită exigenței sale deosebite. Nu intrase în corul celor care-i treceau la examene pe studenți pe bandă rulantă. Intraseră în folclorul universității câteva cazuri când a lăsat repetent un fotbalist celebru sau când i-a dat nota cinci la examen băiatului rectorului, care avea până atunci numai note de zece!

Inițiase un proiect de construcție instituțională de mare amploare, înființarea unui institut româno-englez de studii postuniversitare pentru managerii din economie. Proiectul s-a aprobat, iar ea, care avusese ideea și elaborase toată documentația, a devenit primul director al părții române. Aștepta decizia părții engleze pentru numirea directorului din partea lor și apoi noua instituție putea să înceapă să funcționeze.

Primul director numit de partea engleză a fost Albert. Venea în România cu speranța unor noi începuturi. Avea posibilitatea să găsească noi situații care s-ar fi putut potrivi cu modelul său de viață. Trăia o deziluzie în viața sa de familie. Satisfacția vieții personale evolua mult în afara standardelor modelului construit de el. Considera că Dumnezeu este nedrept cu oamenii, în sensul că, după ce obține ce vrea de la ei, în sensul perpetuării speciei,

îi părăsește, lăsându-i debusolați pe valurile unei vieți tumultuoase, dar lipsită de satisfacții sentimentale!

Nu-i plăceau jumătățile de măsură. Ar fi fost oricând dispus să renunțe la orice și să o ia de la capăt, dacă la finalul noului drum ar fi întrezărit un strop de fericire.

Nu era de acord cu opinia generală din societate, că după o anumită vârstă sentimentele oamenilor nu mai contează. Era adeptul opiniei că oamenii mai în vârstă au șansele lor la viață, că ei trebuie să caute în continuare conjuncturi favorabile pentru o viață plină de satisfacții sentimentale și asta făcea de o bună perioadă de timp.

Venirea lui la București o începuse cu stângul. La aeroport a fost impresionat negativ de mulțimea de taximetriști care îl agresau nu numai psihic dar chiar și fizic. Ajunsese să fie bruscat, pentru a-l face clientul lor!... Se întreba dacă autoritățile române știau că principalul drept al clientului este acela de a alege prestatorul unui serviciu?...

La hotel, a avut, la început, o surpriză plăcută. Era un hotel nou, într-o zonă centrală, destul de aproape de Academia de Studii Economice, acolo unde urma să-și desfășoare cea mai mare parte a activității viitoare. A făcut un duș, a tras un pui de somn. Seara urma să ia masa cu cineva din partea română, instituția care organiza evenimentul pentru care venise.

Când se pregătea să plece la restaurant, a intrat în baie pentru toaleta obișnuită, și la închiderea ușii de la baie, prin interior, a ieșit clanța de la ușă, pe

care a scăpat-o în vasul de la WC-ul plasat în apropiere. Ușa de la baie a rămas blocată prin interior.

A încercat în toate felurile să iasă civilizat din penibila situație, dar nu a reușit. În baie nu era telefon, nu era buton de urgență. Până la urmă a trebuit să-și utilizeze mâna la căutarea clanței prin vasul destul de murdar, conform standardelor sale.

Reprezentantul părții române intrase în panică la recepția hotelului. Nu știa ce se întâmplă. Nu era obișnuit ca un englez să întârzie la întâlnire, mai ales că întâlnirea urma să aibă loc la hotelul unde locuia!

A doua zi, evenimentele au decurs perfect!

La hotel nu a mai avut niciun fel de neajunsuri, micul dejun a fost destul de bun, deși incomparabil cu renumitul „english breakfast", cel de la el de acasă. Logistica evenimentelor a funcționat de asemenea foarte bine și era în drum spre prima întâlnire programată.

Era într-o mașină care mergea spre Academia de Studii Economice, unde urma să aibă prima întâlnire cu partea română. Privea în gol pe geamul mașinii, dar gândurile duse cu totul în altă parte nu îl împiedicau să nu observe multitudinea de fete frumoase care se perindau pe trotuar prin dreptul mașinii care, datorită aglomerației, mai mult stătea decât mergea. Se apropiase de Piața Romană, unde se afla ținta călătoriei sale.

Brusc, la intrarea în intersecția din Piața Romană, atenția i-a fost atrasă de sfera de piatră cocoțată pe turnul clădirii. Fetele frumoase continuau să defileze

pe la geamul mașinii în care se afla. Probabil erau studente acolo. Acest gând l-a făcut mai optimist în privința activității pe care tocmai urma să o înceapă.

Îi plăceau femeile, dar și reciproca era adevărată, și ele îl plăceau pe el! Această plăcere însă nu o exterioriza, încât pentru ceilalți avea mai degrabă un comportament de homosexual. Indeplinea criteriile de atractivitate masculină binecunoscute, adică era „puțin mai frumos ca dracul". Compensa prin capacitatea de a întreține o relație plăcută, o conversație inteligentă și prin corectitudinea față de prieteni, fie că aceștia erau bărbați sau femei. Reușea să fie prieten cu multe femei, fără ca prietenia lor să se termine neapărat în pat. Nu era un vânător de femei. Mai repede era un căutător pentru o anume femeie, care să corespundă modelului său. Căuta de mult o astfel de femeie!

Mai târziu, la o discuție cu rectorul, nu a uitat să-l întrebe despre istoria ciudatei bile. Acesta i-a spus legenda.

Rectorul în funcție „se lăuda" că avusese grijă ca renumita bilă să-și păstreze locul chiar și în timpul unor reparații recente a acoperișului clădirii!

Legenda, nedreaptă și nefondată pentru absolvente, inventată de băieți, spune că acea bilă va cădea singură când va exista o singură absolventă virgină a ASE-ului!...

Nedreaptă din două puncte de vedere: în primul rând că făcea o generalizare, care niciodată nu poate fi adevărată și în al doilea rând că „aprecierea" venea din partea unei minorități, atât numerice, cât și ca forță intelectuală, cea a băieților din

ASE. La ASE nu au mers niciodată băieții premianți ai liceelor, ci premiantele, iar, ca număr, băieții au fost totdeauna în inferioritate!

O altă nedreptate, în același context, este și faptul că această universitate, populată în cea mai mare parte de femei, a fost condusă numai de rectori bărbați!... Dacă doamnele vor depăși vreodată proverbiala aversiune interfeminină și se vor concentra spre o țintă, își vor impune un rector din rândul lor. Poate din acel moment și cursul legendelor se va schimba!...

Între timp, Albert a ajuns în impunătoarea aulă și în scurtă vreme reuniunea programată a început. Evenimentul era organizat de ASE și Universitatea din Constanța, din partea română, împreună cu o instituție din străinătate. Reuniunea se desfășura în limba engleză.

În prezidiu, alături de el, mai erau doi rectori, bărbați, și o doamnă superbă, care, bănuia el, era vreo englezoaică de la vreuna din reprezentanțele instituțiilor britanice din București.

Avea în jur de treizeci și cinci de ani, o coafură adecvată trăsăturilor feței și un zâmbet abia perceptibil. Când râdea, făcea o cută a buzei inferioare, ceea ce-i dădea un farmec strengăresc aparte, semănând cumva cu Penelope Cruz, iar când era sobră îi ieșeau în evidență determinarea privirii și fruntea lată ale Angelinei Jolie! O bluză galbenă cu guler înalt completa o apariție majestuoasă, dar blândă în același timp. Mai văzuse multe femei frumoase, dar distante, cu o emanație de răutate. Nu era cazul

de data aceasta. Gândea că, în sfârșit, au trimis și englezii pe cineva de calitate într-o țară din estul Europei, precum România! Abia aștepta s-o audă vorbind. Aștepta să-i audă vocea. Albert reușea să cunoască multe despre un om ascultându-i vocea.

Într-o engleză impecabilă, cu formă și fond, Vera a avut o prestație mult peste ce era el obișnuit să audă la asemenea întâlniri. Vocea caldă, alegerea delicată a cuvintelor, completau plăcuta apariție a acelei distinse doamne.

Surpriza și mai plăcută a fost când a realizat că frumoasa și distinsa doamnă era tocmai reprezentanta părții române în activitatea comună care se inaugura și pentru care el venise în România. Perspectiva unei colaborări apropiate cu această minunată făptură îl umplea de entuziast și deschidea o cale cu totul nouă vieții sale.

Toate formalitățile legale erau îndeplinite și urma ca directorii celor două părți să se întâlnească. Acela a fost momentul când Vera și Albert s-au întâlnit pentru prima dată.

Cum a cunoscut-o, Albert a realizat că viața lui s-a schimbat radical, că ceva esențial s-a întâmplat cu el. A fost momentul în care și-a dat seama că speranțele sale profesionale, legate de venirea în România, pot fi însoțite și de o realizare neașteptată în plan sentimental.

Seara pregătită de partea română a fost pe măsura restului zilei. A fost o seară extraordinară și corespundea cu gândirea lui, cu modelul său, pentru care acceptase aventura venirii în România.

Au avut invitații la un spectacol, la Teatrul Național. Se juca piesa „Toujours l'amour", cu Dan Puric și Carmen Ungureanu. Alegerea a fost foarte potrivită, atât pentru calitatea în sine a spectacolului, dar și pentru că este ușor de înțeles pentru oricine. Este un spectacol de pantomimă, care nu necesită traducere. Era cea mai bună soluție pentru invitații străini.

Era o frumoasă poveste de dragoste jucată dumnezeiește de cei doi protagoniști. În timpul piesei, cei doi se ceartă și „Ea" iese din scenă și invită un bărbat din primul rând din sală ca răzbunare față de partenerul din piesă. Este un element de teatru interactiv, care dă mult farmec acestei piese. Evident că acel anumit loc din primul rând avea o semnificație anume. Ocupantul lui trebuia să fie neapărat un bărbat. Se obținea foarte greu o invitație pentru acel loc. Folosind o relație cu un prieten al lui Dan Puric, au reușit să obțină acel loc pentru Albert.

Cu Vera alături, de care era deja fascinat încă de la întâlnirea de dimineață și invitat pe scenă de Carmen Ungureanu, o actriță deosebit de frumoasă, la un spectacol de mare clasă, la Teatrul Național din București, Albert simțea că zboară! Nu-și amintea ca orgoliul lui de bărbat să mai fi trăit atât de intens vreodată!

Seara s-a încheiat, ca într-un vis din altă epocă, printr-o masă, la un restaurant din apropierea Teatrului, unde cei doi protagoniști ai splendidei piese acceptaseră să participe. Același prieten comun organizase seara până la capăt.

În acea noapte, Albert a decis schimbarea totală a cursului vieții sale! A hotărât să divorțeze. Toate gândurile sale de viitor erau de acum legate numai de această ființă încântătoare. Fascinația zilei care tocmai se încheiase și plăcerea de a fi pentru totdeauna alături de ea, au contribuit la luarea acestei decizii. Pentru el, căsătoria proprie ieșise de mult din tiparele modelului său. A renunțat la familie fără prea multe resentimente.

Vera nu știa nimic de hotărârile sale. Avea cu el o colaborare foarte corectă și eficientă, dar nimic din comportamentul său nu lăsa să se întrevadă vreun mod de implicare sentimentală. După mulți ani, când el i-a mărturisit sentimentele sale, a fost foarte surprinsă, nimic din comportamentul lui anterior nu lăsa să se înțeleagă o asemenea trăire interioară.

Problemele familiale grave pe care le avea o făcuseră să renunțe total la tot ce era legat de sentimente. Devenise o persoană practic fără sentimente, ceea ce contraria pe foarte mulți, având în vedere vârsta și frumusețea sa deosebită. Foarte mulți bărbați ar fi făcut orice să aibă parte de o mică atenție din partea sa. Nu l-a încurajat pe niciunul. Nu l-a încurajat nici pe bietul Albert, dar a fost șocată de deciziile grave pe care acest om le luase pentru iubirea secretă pe care i-o purta.

A scris despre iubirea sa, a pictat, a făcut multe trimiteri la iubirile celebre, neezitând să se considere unul dintre fericiții îndrăgostiți ai omenirii.

După mult timp, multe speranțe, multe suferințe, ceea ce pentru Albert a însemnat o veșnicie, Vera a zis magicul „Da". A devenit femeia lui în cel mai deplin sens al cuvântului.

Trecuseră mai mulți ani de la îmbolnăvirea lui Cornel, timp în care nu mai cunoscuse ce este acela un bărbat. Au avut o relație îndelungată și caldă, de care nu știa absolut nimeni, nici în țară, nici la Londra. Era secretul lor, păstrat cu sfințenie. Albert ar fi făcut orice ca relația lor să devină oficială, în schimb ea și-a propus ca ei doi să fie singurii cunoscători ai acestui adevăr, indiferent ce s-ar întâmpla. Ea continua să aibă grijă de soțul său cu aceeași convingere ca înainte.

A desfășurat, în această perioadă, aceeași activitate deosebit de eficace la Londra și la Bruxelles, fără a renunța la activitățile din țară.

Cornel se obișnuise de mult cu situația lui tragică, din care era conștient că nu va mai ieși niciodată. Echilibrul său psihic deosebit, format din perioada când a făcut și sport de performanță, dar și obișnuința cu viața din înalta societate, îl făceau să găsească un mod de a-și petrece timpul și de a mai uita de greutățile inevitabile ale unui om bolnav, care-și va petrece toată viața în jurul casei. Avea dificultăți la mers și obosea foarte repede. O durere și mai mare însă i-o provoca gândul că alături de el își irosea viața o femeie remarcabilă precum Vera. Cea mai frumoasă și inteligentă femeie pe care avusese ocazia să o cunoască depunea niște eforturi deosebite pentru a întreține singură casa. Deseori, simțea

la ea supărarea normală a unei femei care trăiește practic singură. Ea făcea mari eforturi să nu se simtă în familie stresul acestei situații, dar nu totdeauna era posibil. Sunt fapte mai presus de noi care nu pot fi ascunse. Avea și ea nevoie de ocrotire, de sprijinul cuiva.

El își omora timpul cu prietenii care îl vizitau destul de des. Aceștia erau o binecuvântare pentru el. Îl făceau să mai uite de viața dură pe care o trăia. Fiind un om rațional, de multe ori gândea că necazurile pe care le trăia pot fi o compensare a multiplelor satisfacții pe care le trăise în prima parte a vieții sale.

Vera îl trata ca pe un copil. De multe ori spunea că este al treilea copil al său. Voia să nu simtă nicio lipsă, să nu cumva să înțeleagă că i-ar reproșa ceva. Trecuseră deja mulți ani de când erau în această situație și nu se întrezărea nicio schimbare, nici măcar într-un viitor mai îndepărtat!

Victor muncea foarte mult! Era eficace și eficient în același timp. Caracterizat cu un singur cuvânt, era competitiv! Era director general la institut, președinte sau vicepreședinte la mai multe patronate, asociații profesionale sau de afaceri. Devenise o persoană influentă în mediul de afaceri și în cel științific. Principiile managementului carierei și managementului schimbării, pe care le preda studenților, le aplica și la propria activitate. A acumulat mult când trebuia să acumuleze, până la treizeci și cinci de ani era un foarte bun specialist în aspectele fundamentale și practice ale domeniului în care activa și își

dăduse doctoratul la vremea lui, când acesta putea efectiv să-l ajute, atât ca pregătire profesională cât și drept carte de vizită. Apoi, a intrat în managementul de firmă, după care a trecut la managementul unui domeniu de amploare națională, iar, în final, a ales să rămână la mediul universitar. De fiecare dată când a intrat într-un nou domeniu, a adus contribuții importante, care l-au propulsat totdeauna spre poziții de decizie.

Simțea totuși nevoia să facă o schimbare radicală, să se retragă din orice formă de administrație. Obosise de atâta responsabilitate și activitate acaparatoare. Voia ceva care să-i lase mintea mai liberă. Administrația omoară inspirația, spunea de multe ori când încerca să-și justifice opțiunea!

După întâmplarea cu Corina, a început să activeze și în domeniul literar, devenind, fără să-și propună, și scriitor. Un mediu nou, fascinant, de care avea nevoie ca să schimbe rigiditatea a ceea ce făcuse până atunci.

Lansarea primei lui cărți a avut loc la Teatrul Național din București. Erau cumulate mai multe evenimente. Avea loc aniversarea a cincizeci de ani ai institutului, pe care el îl conducea de cincisprezece ani. Pe lângă cele specifice unei aniversări, a fost și un spectacol. Pentru că avea mulți invitați străini, care nu cunoșteau limba română, a ales tot piesa „Toujours l'amour" a lui Dan Puric, din același motiv, că nu necesita traducere.

Tot atunci și tot acolo s-a lansat și Revista umoristică „Plai cu boi", a lui Mircea Dinescu, cei doi colaborând la organizarea evenimentelor. Cartea sa

de debut a fost bine primită, nu atât ca o deosebită valoare literară, ci ca o surpriză venind de la o personalitate extraliterară. Prima cronică îl declara ca pe un „Moromete al științei”!

„Autorul face parte dintre oamenii scrisului, fără a dori neapărat să se considere scriitor. Cartea sa se împarte în mod egal între jurnal, document, reportaj și gândire literară. Aceasta din urmă oferă o structură volumului, are funcție de liant între diferitele modalități narative pentru a alcătui întregul. Autorul nu are nevoie de ficțiune pentru a se reconstrui prin scris. Spiritul exact, de om de știință, cercetător avizat, profesor universitar și manager general al unui mare institut de cercetări, afla în propria substanță de viață, materialul necesar susținerii epice. Și o face atent, echilibrat, aproape rece, fără efuziuni sentimentale sau lungi introspecții teoretice. Scrisul său este preocupat să cuprindă o viață trecută, în mijlocul căreia se află propria-i persoană, dar și un anumit mediu familial, parte a unui univers social complex.

Având la temelie adevărul existenței, romanul se revendică speciei bildungsromanului, cu grija prin care urmărește devenirea personajului central. În jurul eroului romanului și din amintirile sale, se dezvoltă narațiunea încărcată de fapte adevărate, de la anii copilăriei până la ultima pagină. Pornit din lumea satului, parcurge o copilărie deloc idealistă, dar fastă, până când un banal accident la o miuță în curtea școlii îl transferă pentru multă vreme în universul sanatorial. Capacitatea intelectuală a copilului, un fel de Moromete al științelor exacte, îl

aduce însă mereu în frunte. Ascensiunea profesională, viața de familie, împlinirea ca om de știință, cu burse de studiu în țări ale Apusului, îi mulțumesc ființa, fără a-i face tangibilă fericirea. Finalul cărții îl găsește pe protagonist într-un moment de reflecție vecin cu pesimismul. Cum spunea Blaga, «o carte e o boală învinsă», pare a acționa răsturnat în cazul eroului cărții, împlinirea de sine fiind pusă cu discreție în umbra mereu schimbătoare a timpului."

Autorul cronicii era un apreciat critic, ceea ce a constituit o intrare cu dreptul în lumea scriitoricească. Ulterior, avea să mai scrie și alte volume, romane sau eseuri filosofice.

Pe lângă satisfacțiile profesionale, avea și multe satisfacții familiale. Băiatul său fusese un elev și un student eminent, cu studii de licență la Princeton și doctorat la Londra. Și-au construit o casă nouă. Din punct de vedere sentimental, era însă în derivă.

Relația sa cu Gabriela devenise mai mult formală! Soția nu reușea, nici după zeci de ani, să schimbe ordinea de prioritate de la familia părinților săi la familia sa. Nu reușea să devină eroul principal al vieții sale, a vieții lor!... Gelozia exagerată a acesteia continua să creeze un plus de tensiune în familie.

Pentru Victor, căsătoria Corinei cu Verner reprezenta încă un sentiment de neîmplinire sufletească! Nici din punct de vedere social nu avea prea multe satisfacții. Deși era o persoană vânată pentru a participa la evenimente mondene, de cele mai multe ori le refuza, Gabriela preferând să meargă, practic în toate sfârșiturile de săptămână, la țară, la părinții

săi, în detrimentul altor posibile angajamente, și crea presiune și asupra celorlalți să facă la fel.

Cu toate funcțiile lui mărețe, în fiecare vineri și sâmbătă muncea în gospodăria de la țară, la socri, unde făcea, fără mofturi, toate treburile, cele mai de jos, specifice acolo. Lucra cot la cot cu țăranii și se murdărea din cap până-n picioare! Există o artă și în a munci fără să te murdărești, pe care el însă nu o stăpânea! Seara, cădea mort de oboseală și rezista cu greu la comentariile soacrei, care-l compara cu haidamacii din sat, față de care evident că era mai puțin eficient. Nu-l deranja ideea că era un agricultor mai puțin eficient, dar îl supăra rău de tot ideea de a fi comparat. Nu-și propusese să concureze cu nimeni acolo!... Făcea aceste eforturi doar pentru liniștea casei!

A fost salvat, într-un târziu, indirect de către soția sa, probabil fără să gândească la ceea ce avea să urmeze! Aceasta, la insistențele fiului lor, a luat un cățel, care la una dintre primele vizite la țară a și omorât un pui de găină. Acest fapt a fost ceva de neiertat pentru soacra sa, care le-a interzis să mai aducă acolo „monstrul de cățel". Între soacră și cățel, Victor a ales cățelul!...

De atunci, chinul deplasării la țară în fiecare week-end a luat sfârșit, însă situația din familie s-a înrăutățit și mai mult.

El devenise foarte atașat de Blacky, așa îl chema. Acesta ajunsese să îi fie cel mai apropiat suflet. Avea grijă de el, îl hrănea, îl ducea la doctori. Câinele însă îmbătrânea și el. Ei îmbătrânesc de șapte ori mai repede decât oamenii! Avea din ce în ce mai multe

probleme de sănătate. La un moment dat a trebuit să fie operat. L-a dus la doctor și a făcut greșeala să asiste la operație. Avea o tumoare canceroasă pe unul din șolduri. A trebuit să-l opereze. A fost o operație foarte grea și periculoasă având în vedere vârsta bietului animal. După operație, a fost inconștient până după miezul nopții. A stat tot timpul cu el. Și-a revenit greu, cândva în noapte, și, cu mare dificultate, a venit la el să-l lingă pe față. Aceasta era forma lui de supremă mulțumire!

Câinele s-a vindecat, dar, de stres, Victor a făcut peste câteva zile un atac de panică, cu paralizia temporară a întregului corp. După câteva săptămâni, a căzut de pe casă, unde se urcase să desfunde o scurgere. În urma căderii, s-a rănit grav la un picior. A făcut o contuzie generalizată la toată gamba stângă, dar fără fractură. L-a deranjat la mers câteva luni. Avea un sentiment straniu. Simțea ca și cum ceva rău îl urmărea permanent, că un pericol iminent îl pândea și nu știa ce să facă!

La scurt timp după căderea de pe casă, a sunat la o universitate, dintr-un alt oraș, unde avea o colaborare, să anunțe că nu poate veni la un examen care era deja programat, din motive de sănătate. De obicei, îl suna pe decan. Cu acesta avea o relație foarte amicală. Acesta era și el inventator și îl cunoscuse la un salon internațional de invenții. Nu răspundea pe niciunul dintre telefoanele pe care le avea! L-a sunat atunci pe prodecan:

—Bună ziua, domnule prodecan. Știți ceva, ce este cu domnul decan? Nu răspunde pe niciunul din telefoane!

Cu o voce afectată, prodecanul, un băiat tânăr, foarte valoros, cu studii în SUA, i-a răspuns:

— Păi... nu știți?

— Ce să știu?...

— A murit acum câteva zile. Abia l-am înmormântat! A făcut infarct acasă, în somn.

În același mod și în aceeași zi au murit și profesorul de la sindicat și doctorul, prietenii dânsului, cei care vă însoțeau de obicei la masă! Aici în oraș totul este privit ca un blestem!...

Decanul fusese un remarcabil specialist în industrie. Avea mai multe invenții proprii. Îl cunoscuse la Salonul de Invenții de la Zagreb. După activitatea industrială, acesta se orientase spre o carieră universitară, unde evoluase pe scara administrativă până la funcția de decan. Îi solicitase lui Victor să țină un curs la universitatea sa, unde dorea să acrediteze o nouă disciplină pentru care nu avea profesori.

Din punct de vedere sentimental, viața decanului a fost însă un dezastru! Fusese căsătorit de șase ori și a murit singur. Nu a avut niciun copil cu niciuna dintre fostele soții!

Aceste întâmplări l-au pus și mai tare pe gânduri! Cei trei morți fuseseră prietenii lui apropiați. Unul era un coleg din universitate, iar celălalt un renumit medic din localitate, ambii prieteni ai decanului.

Aceștia îl însoțeau la masă, la restaurant, aproape de fiecare dată când se deplasa în localitatea respectivă, după cursuri sau după examene. Toți muriseră în aceeași zi în care el căzuse de pe casă!...

A văzut toate aceste întâmplări ca pe niște semne. Trebuia să țină cont de ele!

Intenționa să aibă o discuție cu Nana. De cele mai multe, ori se distra la sfaturile ei, dar în sinea lui căuta să țină cont de ele. Înțelepciunea ei avea ceva deosebit, parcă venea de undeva din vremuri foarte îndepărtate! Nu trecea ușor peste învățămintele ei!

Se adunaseră cam multe întâmplări negative și simțea nevoia să ia o măsură radicală cu viața sa. Încă de la atacul de panică, doctorul i-a spus că aceasta a fost pe fond de stres extrem și ar fi bine să găsească o soluție de a trăi mai liniștit.

A decis să renunțe la toate funcțiile din administrație, păstrând doar cursurile de la universitate și activitatea pe un proiect la institut. Decizia venea să pună în aplicare anumite gânduri ale sale anterioare. Nu a luat această decizie cu prea mare reținere. Începuse să simtă efectele pozitive ale acesteia. Devenise mai calm, era mai prezent în familie, studenții și doctoranzii săi au observat și ei o mai mare atenție din parte sa. Toate păreau că merg așa cum preconizase și începuse să se creadă că nu mai vor fi schimbări majore în viața sa până la momentul retragerii din activitate. Simțea o mare satisfacție constatând, retroactiv, că a atins mult mai multe ținte față de ce își propusese el în tinerețe. La un bilanț, pe care și-l făcea deseori în mintea sa, toate păreau bune, dar totuși avea un gen de nemulțumire difuză în tot ce trăia, în tot ce făcea!

Victor avusese până atunci o viață plină. Chiar exista pericolul unei ineficiente automulțumiri!

Toată viața lui a avut dorința de a fi mai mult decât poziția pe care o ocupa, de a fi cu niște pași înaintea colegilor de generație. În perioada școlară și universitară, când a fost elev, era dintre acei cu premii la olimpiadele școlare, încă din studenție publicase deja mai multe articole științifice și o carte. În perioada de formare ca specialist, când a fost cercetător, a fost dintre acei care inventau, care avea brevete proprii, dintre care unele premiate la saloanele interne și internaționale.

Când a intrat în managementul de instituții, era dintre cei care conduceau patronate, asociații profesionale, camere de comerț, iar când a ajuns la demnități de nivel național, era unul dintre puținii de la acest nivel implicați în domenii creatoare, în inovare, în literatură etc.

Pozițiile de conducere pe care le-a deținut au venit în mod natural prin evidența competențelor sale. Știa să folosească entropia sistemelor pe care le conducea, să folosească energia valurilor care l-au adus la putere, nu să se așeze împotriva acestora. Când simțea că aceasta nu mai este posibil, ori se retrăgea, ori nu mai solicita un nou mandat. Prefera să nu-și sacrifice liniștea de dragul unor poziții administrative sau câștiguri materiale.

Majoritatea pozițiilor de conducere le-a părăsit din proprie inițiativă, lăsând în urmă situații funcționale, echilibrate și multe regrete ale foștilor subalterni. Unii din foștii subalterni i-au mărturisit ulterior că se simțeau foarte protejați în preajma lui. Dădea impresia unei siguranțe deosebite în tot ce făcea și rezolva probleme manageriale de mare

dificultate, inspirând la cei din jur un sentiment de lejeritate. Parcă se juca! Dar era o joacă de oameni maturi, cu mize deosebit de importante, practicată permanent cu zâmbetul pe buze. Aprecia mult existența unui sentiment de liniște în mediul în care își desfășura activitatea. Combinatia de om de stiință cu om de litere și om de afaceri îi oferea o poziție care, prin recunoaștere și credibilitate, îl făcea un foarte bun negociator și mediator.

Așa a procedat și în viața privată. A sacrificat multe, pentru a-și păstra liniștea!

Ca negociator, este foarte important să fii recunoscut ca partener valid de partea cealaltă, să reprezinți cinstit și corect partea ta și, nu în ultimul rând, să fii foarte sincer. Le îndeplinea pe toate.

A negociat contracte colective de muncă la diferite instituții, la diverse ramuri de activitate la nivel național. A negociat ani de zile cu multe mii de salariați. Calitățile de negociator l-au făcut să aibă puține eșecuri. Se mai întâmplau însă și din acestea. La prima negociere la institut, la scurt timp după revoluție, a negociat cu peste patru mii de salariați, după care au urmat câteva sute de contestații, pe parcursul a aproape un an.

În perioada dintre negocieri și contestații, venise la el un salariat care nu se remarcase anterior decât prin scandalurile pe care le făcuse la multiplele locuri de muncă pe unde fusese:

— Domnule director, am o veste bună, și pentru dumneavoastră și pentru mine! Pentru dumneavoastră, că presupun că v-ați săturat de mine, la

câte belele am făcut prin institut, iar pentru mine că am găsit o soluție mai bună, merg la un salariu mai mare.

— Să-ți dea Dumnezeu sănătate și noroc pe acolo pe unde vei merge! Mă bucur pentru dumneata! Mai pot să te ajut cu ceva?

— Da!... Pentru asta am și venit de fapt! La transfer îmi trebuie o recomandare de la fostul loc de muncă. Sunteți amabil să îmi dați o astfel de recomandare? Este simplă, are un model tip și doar trebuiesc bifate pozițiile cu „X-uri".

— Știi ce te rog, dat fiind că sunt foarte ocupat, fă-ți singur recomandarea și vino cu ea la semnat!...

Atât a așteptat salariatul. A completat recomandarea punând „X" la poziția „excepțional" peste tot.

La ședința de contestații, la scurt timp după aceea, anexase la cerere recomandarea „excepțională" semnată chiar de director, care nu a putut să-i refuze cererea de mărire a salariului negociat. Fusese păcălit!...

Mult timp, astfel de recomandări au fost întocmite formal și rezultatul lor s-a văzut!...

Ca mediator, a beneficiat de credibilitatea sa în diverse medii de activitate. Astfel, a mediat disputele dintre investitorii din domeniul parcurilor eoliene și primari, reprezentanți ai Ministerului Mediului și Operatorului de transport și sistem, pentru diverse avize și autorizații. A mediat cu succes disputa dintre cele două Camere de Comerț din localitate, în urma căreia trebuia să rămână doar una, conform legii, convingându-le să se unească și

a reușit în final fuziunea lor. Uneori se și distra de capacitatea pe care o avea ca mediator!

Era în tren. Venea de la Varșovia. Acolo, deși avea bilet la vagonul de dormit clasa I, care presupunea doar două paturi, a constatat că însoțitorul de vagon mai introdusese în plus o persoană. Intrusul era un bătrân țigan care venea tocmai din Suedia.

Deși la început au fost indispuși de prezența unei a treia persoane, Victor și un student din Lituania, celălalt ocupant de drept al compartimentului, au intrat într-o discuție interesantă cu neașteptatul lor coleg de călătorie, mai ales după câteva pahare de vișinată suedeză.

Le-a povestit istoria plecării lui din țară și situația pe care o avea în Suedia. Avea cinci copii născuți în România și șapte născuți în Suedia. Aceștia din urmă erau fruntași la școală, nu creau niciun fel de probleme, în schimb frații lor mai mari nu puteau deloc să se lase de proastele obiceiuri deprinse înainte de plecarea din țară. Furau și cerșeau, ceea ce, conform legii de acolo, însemna expulzarea. Bătrânul venea în țară să înceapă o repetată acțiune, la limita legii, de a readuce în țara adoptivă pe doi dintre fiii lui delincvenți.

Ajunseseră la granița între Slovacia și Ungaria. Vameșului ungur îi cășunase pe bietul bătrân și voia cu orice preț să-l dea jos din tren. Observase că țiganul avea pașaport suedez.

În medierea sa între țigan și vameșul ungur, s-a folosit de informațiile pe care le avea privind protecția oferită de statul suedez cetățenilor săi în astfel de

situații. A reușit să-l mai potolească astfel pe vameș și să-l salveze pe țigan.

La coborârea din tren, la Arad, acesta i-a spus:

— Mulțumesc mult, domnule!... Dacă mă dădea jos din tren aveam multe de pierdut. Îmi lua banii pe care-i aveam la mine.

— Nu e nevoie să-mi mulțumești, tataie! Sănătate!

— Vezi, fii mai atent când mai mergi cu trenul!... Am văzut, când ai mers la toaletă, că ai lăsat haina cu portofelul în compartiment! Fii mai atent, tată! Sunt fel de fel de oameni prin tren și nu toți sunt ca mine.

Însă negocierile și medierile cele mai dificile pe care Victor le-a avut au fost cele cu femei, sau între femei. Femeile cedează cel mai greu la punctele lor de vedere în interesul unui bine general, atât în cazul problemelor profesionale, cât și în cazul problemelor personale. Victor își propusese o țintă greu de atins. Unii poate nici nu și-au imaginat o asemenea țintă! Ar fi dorit ca toate femeile din viața lui, personală și profesională, să coopereze între ele, să fie ca niște surori.

Îl deranja vizibil slalomul pe care uneori trebuia să-l facă printre ele pentru a menaja orgoliul unora când, din diverse motive, trebuia să dea mai multă atenție vreuneia dintre ele. El a fost totdeauna îndrăgostit de câte o femeie, chiar dacă ea a știut sau nu, chiar dacă aceasta a acceptat sau nu. De obicei, ele alergau după el. Avea el ceva ce le atrăgea, fără ca să facă ceva anume în acest sens.

Doar în cazul primei iubiri, din perioada liceului situația a fost inversă. Atunci, a alergat el!...

Prima sa iubire a eșuat datorită unei conjuncturi imposibile. El era în spital, fără o șansă reală de a ieși de acolo într-un timp predictibil.

Cu toată aprecierea din partea femeilor, a debutat totuși cu mare greutate în relațiile cu acestea, pentru că în realitate era un mare timid! Cele care au avut succes în relația cu el au fost cele care au preluat ele inițiativa.

Femeile din viața lui au fost mereu un subiect de gândire și de meditație. Eficiența sau ineficiența din alte domenii de activitate depindeau de echilibrul relației cu cea pe care o iubea în acel moment. După căsătorie, în cea mai mare perioadă de timp, acest suport sentimental i-a fost oferit de soție. La ea se întorcea întotdeauna!...

Nana l-a ghicit, a observat că este ceva în neregulă cu el. Într-o seară, găsindu-l singur la televizor, cu mintea pierdută, fără să știe la ce se uită, l-a provocat la o discuție. Și el căuta de ceva timp să aibă o discuție cu ea.

— Ce faci, maică?... Ești supărat? Să nu-mi spui că nu, că nu o să te cred! Tu ești cel mai dăștept băiat pe care l-a dat valea asta a noastră, toți ăia de pe la noi spun așa, toți te întreabă, toți te caută, dar, în loc să fii vesel, ești mereu trist și supărat! Văd eu pe fața ta!... Pe mine nu mă păcălește nimeni!...

— Nu sunt supărat, Nană! Sunt doar obosit! Sunt multe treburi pe care le fac și eu, dar nu pot să le fac chiar pe toate! Oamenii te caută numai când au nevoie de tine! Când nu mai poți să-i ajuți, nici nu

te mai salută! Important, pentru mine, este să fiu eu mulțumit, să știu că fac numai ce trebuie, ce este bine!

— Așa este, dar acum cred că ești tare nemulțumit de ceva, după cum te văd eu! Ascultă-mă pe mine, maică, pentru că sunt femeie bătrână. Toate pleacă de la femei! Când îi merge rău, omu' se face bine cu o femeie, dar și când îi este bine, totul se strică tot de la o femeie! Dacă te simți rău, găsește și tu o femeie! Nu este nicio pagubă că ești însurat, Dumnezeu iartă, dacă îți face bine! Dumnezeu nu vrea omul să o ia razna pentru că nu are femeia potrivită și nici ca o femeie să înnebunească din lipsă de bărbat! Și la femeie, și la bărbat, se vede pe fața lor când nu le sunt toate oile acasă. Adică se vede când nu au tot ce le trebuie, înțelegi tu ce vreau să zic. Se vede cum se usucă pe picioare de dor!

— Dar de unde să iau eu femeia aia minunată, Nană?

— Care este să fie a ta, vine și de la curu' Pământului, maică. Maică-ta, când trăia, nu ți-a spus asta?

— Și cum este când te strică o femeie?

— Când vrei prea tare pe una, care nu este să fie a ta! Te urmărește durerea și după moarte, maică!

— Dar, Nană, cum a fost viața ta, că văd că prea le știi pe toate?

— Eu am greșit, maică, cum greșesc toate femeile! Noi prea le vrem pe toate odată! Am avut un bărbat pâinea lu' Dumnezeu! Făcea de toate, se pricepea la toate și mă și iubea ca pe ochii din cap!

— Și ce s-a întâmplat cu el?...

— L-am bătut la cap într-o zi, când era cam sărbătoare, să meargă în pădure să ia niște lemne, să

termine un prăpădit de gard. A avut un accident în pădure și mort a fost! N-o să-mi iert toată viața mea!...

— Și nu te-ai mai măritat? Erai încă tânără, frumoasă!

— Doamne, ferește! Nici prin cap nu mi-a trecut!...

— Dar dacă un bărbat făcea o pasiune pentru tine? Erai încă tânără! Se îndrăgostea de tine, foarte tare, uite așa hodoronc-tronc, cum spuneți voi pe la țară! Nu este păcat să omori viitorul unui om pentru că tu gândești numai la trecut?...

— Nu, nu este păcat, maică, dacă i-o spui de la început! Fiecare este stăpân pe viața sa, fiecare este stăpân pe corpul său! Păcat este dacă îl amăgești pe om, dacă îl încurajezi și pe urmă îl refuzi.

Astfel de gânduri i-au trecut prin cap lui Victor, într-o fracțiune de secundă, când a văzut-o pentru prima dată pe Vera, atunci la Bruxelles. I-a fulgerat creierul! Primul gând care i-a venit în minte a fost acela referitor la „curu' Pământului"!

Între timp, rezultatele profesionale ale ei deveneau tot mai importante și în țară unde conducea acel Institut Româno-Englez, la a cărui înființare contribuise din plin, iar în străinătate fusese numită director al unui puternic organism internațional, pe lângă firma de consultanță internațională în numele căreia participase la reuniunea de la Bruxelles, pe teme de cercetare, unde o cunoscuse Victor. Devenise o mare personalitate la nivel global, dar continua să își țină cu multă conștiinciozitate și cursurile din țară.

Deși umbla des prin străinătate, acasă toate erau la locul lor. Copiii aveau familiile și afacerile lor, iar lui Cornel nu îi lipsea niciodată nimic. Când pleca „în lumea largă", îl suna, cum ajungea la destinație și îi spunea doar „Mița e la Montreal", sau „Mița este la Hanoi", sau câte alte sute de destinații s-au adunat în cei aproape douăzeci de ani de când ducea o astfel de viață. Pentru Cornel, aceste scurte informații erau suficiente. Însemna că ea este bine și altceva, pentru el, nu mai conta.

Victor nu mai știa nimic de ea, după acea ședință de la Uniunea Europeană, deși tot timpul părea că o vede pe undeva, cândva, de fiecare dată fiind dezamăgit să constate că a fost o confuzie! Fiecare avem în noi o imagine despre persoana pe care o căutam, care considerăm că ne lipsește! Este ceea ce imaginația ne creează, chiar fără voința noastră, ceea ce poate avem în noi din naștere, ceva fixat în codul nostru genetic.

Își amintea cum, prin vis, putea să zboare și, uneori, în zbor, urmărea o nălucă având profilul ei difuz, într-un joc de culori, care se propaga în neant. Se trezea supărat că nu o putea ajunge să o vadă mai bine, mai de aproape. Viața părea că îi scosese în cale persoana care semăna cu aceea din visurile sale, care întruchipa năzuințele lui de o viață în plan sentimental, dar apoi dispăruse și nu știa unde s-o mai regăsească.

Iar trebuia s-o caute pe Nana, să o întrebe ce semnificație au aceste visuri!

Dar, minunea s-a întâmplat! În activitatea sa universitară, din țară, Vera conducea un proiect european. Victor fusese invitat la o reuniune din cadrul acestui proiect, fiind în domeniul său de expertiză. Organizatorii unor astfel de evenimente preiau listele de experți de pe internet, fără ca ei să se cunoască între ei sau cu conducătorii proiectului.

La deschiderea acestei întâlniri, Vera s-a comportat foarte rece și distant față de auditoriu. Acesta era format din profesori universitari, experți, cercetători, doctoranzi etc. Bărbații din sală o sorbeau din priviri. Era frumoasă, distinsă, avea o alură majestuoasă! Era îmbrăcată foarte elegant, dar în același timp simplu. Tot ce spunea inspira inteligență, coerență, dar și distanță, răceală administrativă. A lăsat totuși o punte de legătură cu cei din sală, anunțând că în proiect este prevăzută și elaborarea unei cărți din domeniul teoriei cunoașterii. A menționat interesul său pentru elaborarea acestei cărți dar și intenția de a o face în colaborare. Urma să trimită un mesaj, cu o propunere de cuprins, urmând să se adauge ulterior contribuțiile celor ce se ofereau să participe la acest proiect .

S-au oferit câțiva dintre participanți, printre care și Victor, care vedea în aceasta posibilitatea apropierii de ea, eventualitatea lucrului împreună, ceea ce pentru el ar fi însemnat ceva de vis.

După discutarea cuprinsului acestei cărți, ea a propus să țină împreună și predarea unor cursuri pentru doctoranzi. Venise cu o idee nouă, un curs cu doi profesori, în cadrul căruia urma să se desfășoare o discuție pe tema dată în fața participanților.

De când au început elaborarea acestei cărți, și ulterior, la predarea în comun a cursurilor respective, au fost mai mult împreună, venind fiecare din diverse locuri, pe unde mai aveau și alte activități. De fiecare dată, ea îl aștepta cu două banane pe care le mâncau împreună! Aceasta îl ducea cu mintea la primii ani de școală, când făcea același lucru cu colega sa de bancă.

Aceste activități i-au apropiat foarte mult, ca pe doi colegi de școală care și-au descoperit niște jucării comune!

Proiectul presupunea organizarea unor evenimente și în alte localități, în alte universități, ceea ce le-a oferit ocazia să plece împreună în diverse deplasări. Astfel, au fost împreună la Sibiu, unde au organizat împreună o Școală de vară. A fost o ocazie excelentă de a se cunoaște mai bine. Dar toate discuțiile lor erau pur profesionale, nu mai intraseră în aspecte personale de genul celor discutate în Parcul Atomium. Într-o după amiază, după prelegeri, pe o vreme foarte frumoasă, au făcut o plimbare într-un parc situat în apropierea universității.

— Nu ai mai dat niciun semn de viață după discuția aceea de la Bruxelles! Aș fi voit, încă de atunci, să inițiem o colaborare pe proiecte din țară. Cineva acolo sus ține cu noi! Cu ocazia acestui proiect, ne-am întâlnit a doua oară întâmplător!

— Uneori, Dumnezeu decide în locul nostru!

— Eu cred că decide întotdeauna!

— Asta nu înseamnă că nu ai fost tot timpul în gândul meu. M-am gândit mult la modul tău de viață, la acest tip de activitate pe care o desfășori.

Nu ar fi fost mai simplu să îți dezvolți aceste multiple acțiuni în țară, să fii mai aproape de familie?

— Este o schimbare radicală de epocă istorică, ceea ce trăim noi acum. Este ceva cu totul nou, o etapă pe care generația noastră, din păcate sau din fericire, suntem nevoiți să o parcurgem. Între nou și vechi au fost divergențe de când lumea! Nu ar trebui să facem caz, în mod suplimentar, pe această temă. Și totuși, înclin să cred că prezentul reprezintă o situație deosebită față de altele. Se suprapun mai multe feluri de nou și tot atâtea de vechi, ceea ce creează un stres suplimentar, atât pentru reprezentanții noii generații cât și pentru ai celei vechi.

Fără să fiu genul de om tentat să minimizez meritele trecutului, dar nici să-l glorific, încerc să mă adaptez.

— Văd că reușești foarte bine. Te-am observat cum te descurci prin aceste structuri internaționale și parcă te-ai născut pentru așa ceva!

— Voi, cei care încercați să rezolvați problemele actuale preponderent prin activități interne, ne criticați pe noi, cei care aparent am părăsit țara, că nu suntem buni patrioți, că nu mai simțim românește! Dar ce fel de țară am moștenit? O știi și tu la fel de bine ca și mine, dar avem un alt mod de abordare în privința modului de schimbare, tu crezi că se poate face din interior, iar eu consider că soluția nu poate veni decât din afară. Avem o economie ineficientă, cu tehnologii învechite, forță de muncă îmbătrânită și foarte sindicalizată. Vechile relații ale partidului unic s-au transferat în sindicate și fel de fel de asociații de nostalgici, care, în plus, mai utilizează și

canalele fostei Securități în a-și păstra privilegiile. Noi, cei care dorim o schimbare reală, ce să facem? Prin ineficiența internă, riscăm ca pentru generațiile viitoare să nu mai poată fi plătite pensiile. Există un dublu limbaj, părinții se plâng că le pleacă copiii din țară, dar, ca cetățeni, nu fac mai nimic ca acestea să nu plece din țară, sau, cei plecați deja, să se întoarcă!

— Nu ești cam nedreaptă cu cei rămași în țară? Aceștia nu s-au născut în poziții de conducere!... Pentru a ajunge acolo, au luat-o de jos, au muncit zeci de ani, au urcat treaptă cu treaptă, pe meritele lor, pentru a obține aceste poziții. Cei din exterior par a nu depune niciun fel de efort pentru a schimba situația. Slujbele disponibile în țară nu le convin, dau impresia că le-a fost mult mai comod să părăsească apoi corabia. Cei din interior, mult mai legați de trecut, când formau o mare echipă, unde fiecare își știa bine locul, încearcă să păstreze aceeași metodă de abordare pas cu pas, în care totul se desfășoară progresiv. Cei care sunt mereu puși pe plecat ar vrea să-i pună cineva direct șefi, cu salariul mare, fără a avea niciun fel de contribuție la creșterea instituției respective și niciun fel de respect față de cei mai în vârstă, pe care i-au găsit acolo! Nu mai știu să facă echipă, nici la locul de muncă, nici în societate, nici în sport, nici măcar în familie! Nici nu se distrează prea tare, stau toată ziua cu nasul în calculator, ca și cum de acolo așteaptă să vină toate soluțiile la problemele lor!

— Măi!... Ești un om deștept și departe de a fi retrograd! Sunt convinsă că ești foarte bine intenționat! Aproape că m-ai convins în toate cele spuse,

dar, toate argumentele tale se bazează pe o logică valabilă cândva, dar care astăzi nu prea mai este. S-a schimbat logica lucrurilor! Logica bivalentă, a lui Aristotel, a ținut peste două mii de ani, iar în ultimii cincizeci de ani aceasta s-a schimbat de nenumărate ori, de la cea trivalentă, polivalentă, la logica fuzzy, în care suntem nevoiți să trăim noi acum. Nu este deosebit de ușor, și nici plăcut, să trăiești în astfel de condiții, când, la orice problemă, există o infinitate de răspunsuri, de căi de urmat și numai Dumnezeu știe pe care să o alegi!

Este adevărat că înainte, în interior, se făcea la voi o mare echipă și multe altele mai mici, dar acesta era rezultatul unei lipse acute de variante. Toți trăiam ca într-un acvariu, unde miza nu era prea mare, având totul porționat, nu puteam să ne întindem mai mult, indiferent cât de merituoși am fi fost.

În aceste condiții nu aveam altceva mai bun de făcut decât să colaborăm! Nu erau pești mari care să-i înghită pe cei mici! Evident că sistemul era ineficient și de aceea a și dat faliment. Nu poate exista eficiență fără proprietate, concurență sau motivație, ori sistemul, în care am trăit noi, în vremea socialismului, nu avea nimic din toate acestea.

Acum este momentul în care acvariul s-a răsturnat în ocean, pentru toți din lume, din motivul globalizării! Pentru noi, românii, și foștii noștri colegi de socialism, în plus, pe lângă globalizare, a mai intervenit și schimbarea sistemului politic.

În ocean, suntem suficient de mici încât să ne poată înghiți oricare, și niciodată suficient de mari, pentru a fi la adăpost. Globalizarea înseamnă

libertate de acțiune deplină, dar înseamnă și rechinism! Nu facem echipă, pentru că nu știm cu cine, nu ne distrăm, așa cum ne distram odată, în acvariu, dar ne distrăm în felul nostru, pe care majoritatea celor din interior nu îl înțeleg!

— Îmi place comparația acvariu-ocean! Chiar este interesantă! Dar există o metodă de autoînfrânare a unor porniri spre comparația perpetuă! Aceasta duce spre o formă de anxietate prematură. Cultura este soluția! Oameni de cultură celebri, precum și alții mai puțin celebri, au trecut de astfel de stres prin activitate culturală. Cultura te învață că există în viață și altceva decât competiția economică și că economia de piață nu este totul pe lume! În fond, în țările dezvoltate, efectele globalizării au apărut mai demult și acestea au fost preluate fără a periclita prea mult cultura și viața socială. Ce este la noi acum nu am putea spune că este o economie de piață normală, ci este o economie sălbatică de piață, care nu ține cont de nimic!

— Da, cultura este un refugiu, dar câte exemple pozitive avem de când am ieșit din acvariu? Și în cultură se aplică modelul acvariu-ocean! Oamenii de cultură de altădată obțineau rezultate vizibile la nivel redus, dar se simțeau bine, erau permanent pe un podium. Astăzi valurile oceanului le-au luat podiumul de sub picioare, motiv pentru care aproape toți au trecut în tabăra nostalgicilor fostului regim. Rezultatele acestei perioade sunt contradictorii.

Fondurile interne de finanțare a culturii sunt cheltuite preponderent de rechinii fostului regim,

dar premiile internaționale, la care cândva nici nu îndrăzneam să visăm, sunt obținute de tineri care adună cu mari eforturi bani pentru a-și finanța proiectele. Majoritatea acestor fonduri vin din surse private. Ce să învețe tinerii de azi din aceste exemple? Să nu mai vorbim de armata de „oameni de cultură" care se ocupau doar cu preaslăvirea regimului trecut, care o duc bine și azi!...

Să ne fie clar, cei care au decis să-și încerce norocul în afară pot fi acuzați de multe, dar nu că suntem nostalgici! Nu avem după ce să fim nostalgici! Oricum ar fi, dar nu vrem să fie cum a fost în trecut! Măcar acum este liber dreptul la opinie, există o presă relativ independentă, chiar dacă încă sunt multe probleme sociale și economice.

— Vezi vreo similitudine a situației actuale cu alte perioade din istoria României?

— Da!... Totul este legat de integrarea noastră cu partea de vest a Europei. La prima tentativă de „a intra în Europa", cea de pe vremea Regelui Carol I, aveam toate premizele pozitive, aveam o valoare mare a entropiei. În termeni populari, integrarea însemna „apa curge la vale". Reușita a fost frânată de anumite exacerbări de naționalism. Pe fondul unei dispute politice foarte dure, de tipul logicii binare, pro sau contra, dintre conservatori și liberali, a mai apărut și o mișcare culturală cu foarte mare impact la populație, pentru că îl avea în frunte pe marele și inegalabilului poet Mihai Eminescu!... Acesta și-a arătat adevărata sa forță de ziarist, la Ziarul Timpul, printr-o campanie anti-integrațională. Rezultatul

acestei inițiative a fost incert. Naționalismul exagerat ar însemna reîntoarcerea la acvariu. Asta ne dorim?

La a doua tentativă de integrare cu vestul Europei, cea dintre cele două războaie mondiale, marele logician al acelei epoci, profesorul Nae Ionescu, mentorul școlii de logică și filosofie, care i-a dat pe Mircea Eliade, Emil Cioran, Constantin Noica, Mircea Vulcănescu, Grigore Moisil, acesta din urmă pentru logica matematică, a fost, ca model, preluat greșit de o mișcare politică ultranațională, adepta utilizării crimei politice pentru atingerea scopurilor, și iar ieșirea noastră la ocean a eșuat!

— Da, dar această ieșire a noastră la ocean, care chiar dumneavoastră spuneați că este grea și frustrantă, nu ar putea duce la dezmembrarea națiunii, prin scăderea în consistență a ceea ce ar mai rămâne în interior?

— Este o greșeală care se face frecvent, intenționat sau neintenționat! Nu trebuie să considerăm că toți care pleacă din țară sunt valoroși, iar cei care rămân sunt lipsiți de valoare! Plecarea din țară ține de alte resorturi, nicidecum de cel al valorii. Astfel, în domeniul literaturii, mecanismul a funcționat invers, și anume, scriitorii români din exteriorul țării nu sunt bine apreciați în interior! Această ieșire în ocean are efecte pozitive dacă există o justă apreciere a valorii și pentru cei care pleacă și pentru cei care rămân. Țări precum Grecia, Irlanda, Polonia, Israel, Armenia, etc., ar fi de neconceput fără a lua în considerare diaspora; pe de altă parte, cei din exterior au ca prioritate contribuția lor la creșterea

țării mamă. Lobby-ul lor făcut pe lângă puterile mondiale au un rol benefic la întărirea nației.

— Și care este eficiența acestei teorii, dacă din 1990 și până acum imaginea românilor în străinătate a tot scăzut? Străinii ne văd doar ca țigani sau hoți! Este imposibil să mai faci o excursie sau un concediu în străinătate fără să te indispună diferitele manifestări negative la simplul auz al limbii române!

— Este vina autorităților române și a presei autohtone! Autoritățile se spală pe mâini când o serie de infractori pleacă din țară, considerând că au scăpat de ei, că aceștia intră în jurisdicția țării gazdă. Nimic mai fals! Ei peste tot sunt tot cetățeni români și România are obligații față de ei și față de țara gazdă! Presa română, care se deprofesionalizează pe zi ce trece, caută doar subiectele de scandal, care, preluate de străini, le permite acestora să-i incrimineze pe toți românii, de multe ori, și când nu este cazul!

— După ce o să reușiți în străinătate, aveți de gând să vă întoarceți în țară?

— Fără nici un dubiu, mă voi întoarce!

— Și, când vă veți întoarce, veți face afaceri în România, veți candida la funcții administrative sau politice?

— Evident da, și pentru una și pentru cealaltă! De ce nu?... Dar întrebarea dumneavoastră trădează o prejudecată, că cei care se întorc vin să câștige, prin afaceri sau politică. Este evident că orice om vrea să câștige, problema este cum? A câștiga, și în afaceri și în politică, presupune să fii mai bun ca ceilalți. Ideea câștigului necinstit există peste tot, dar acum

ea este mai puternică în interior decât în exterior. Deci cu cât vor fi mai mulți cu experiența din exterior, cu atât crește șansa unor schimbări pozitive în țară! Cel puțin asta este situația în prezent. Să facem eforturi comune ca ea să se inverseze în timp!

Victor ar fi ascultat-o la nesfârșit. Pe lângă frumusețea ei deosebită, acum constata și inteligența sa remarcabilă, dar și o determinare privind utilizarea acesteia în scopuri nobile, legate de cauza națională.

În niciuna dintre lungile discuții avute, Vera nu i-a spus însă nimic despre Albert! Îi spusese, așa printre altele, că avusese ceva probleme cu fel de fel de nebuni, admiratori maniaci. Amintea de unul mai deosebit, care chiar și-a părăsit familia, cu vreo douăzeci de ani în urmă, fără însă ca ea să-l încurajeze în niciun fel!...

Victor era în al nouălea cer, datorită încrederii pe care i-a arătat-o. Nu-i venea să creadă că acea femeie extraordinară, această superfemeie, îi povestea atâtea despre viața ei. Devenise confidentul ei.

Vera însă îl tot atenționa să nu cumva să se îndrăgostească de ea! Pașii ei erau însă tocmai contrari acestor îndemnuri la precauție. Tot ce făcea era menit să-l apropie nu să-l îndepărteze.

Când s-au întors de la Sibiu, a constatat, când deja era destul de departe de locuința ei, că își uitase puloverul în mașina lui!...

Când a sunat-o să-i spună, l-a invitat, pentru a doua zi, acasă la ea, la o cafea, văzând în aceasta și o ocazie de a finaliza cuprinsul cărții comune la care începuseră să lucreze.

Timpul până a doua zi la ora fixată a trecut foarte greu. Era emoționat din mai multe motive. Ce să-i ducă? Nu poți merge pentru prima dată în casa cuiva fără să-i duci un cadou. Nu știa dacă soțul va fi sau nu acasă.

Ce să discute cu el, în ideea că va fi acasă? Dacă va fi singură, cum să interpreteze invitația ei, cum să abordeze discuția? A lăsat totul pentru a doua zi, dar hotărâse că cel mai potrivit cadou ar fi fost un ghiveci frumos, cu o plantă orientală, cunoscută pentru viața sa lungă, ca un indiciu al durabilității sentimentelor sale. Când a ajuns acolo, a constatat că mai avea asemenea ghivece. Ori îi plăceau foarte mult, ori au mai gândit și alții la fel!

Locuia într-un apartament nou, luxos, într-un cartier central al orașului. I-a prezentat colecția sa de cărți vechi. Avea unele exemplare foarte vechi, care probabil erau și destul de valoroase. Dintre fotografii, la loc de cinste stătea una, pe care o aprecia foarte mult, care se găsea și pe site-ul Uniunii Europene. Era cea cu președintele în exercițiu al Parlamentului European, la recepția oficială de primire a documentelor de acreditare în calitatea sa de reprezentantă la importanta instituție europeană, din partea acelui organism internațional la care lucrase o bună perioadă de timp.

În tot acest timp de introducere, petrecut în picioare, a făcut și cafelele, după care s-au așezat la taclale. A urmat o lungă discuție, în continuarea celei din parcul din Sibiu.

—De mult nu am mai avut o discuție atât de plăcută și deschisă ca aceea de la Sibiu. Simțeam și

eu nevoia de a discuta cu cineva! Merg prin multe țări, prin multe instituții, unde timpul trece repede, rezultatele profesionale sunt importante, dar vine un moment când constați că de fapt ești singur!...

— Ce vrei să spui? Eu cred că tu nu poți fi niciodată singură! Totdeauna este coadă la a vorbi ceva cu tine!

— Tocmai asta este!... Aceasta este măsura singurătății mele. După ce îi rezolv pe toți de la coada de care spui, vin acasă și vorbesc singură! Astăzi sunt mijloace moderne care te pot face să nu fii singur chiar și de la mii de kilometri distanță. Dar trebuie să fie cineva la celălalt capăt al firului! Cineva care să aibă același limbaj cu tine, cineva care să te înțeleagă!... Cineva care să poată discuta mai mult decât „Mița e la Londra"!...

A făcut o pauză, în care i-a prezentat colecția de cești de cafea. Erau multe tipuri de cești, foarte frumoase. Majoritatea provenea din colecții autohtone. Deși călătorea foarte mult, considera că cele mai frumoase obiecte ceramice le găsea în țară.

A revenit la discuție:

— Vezi cum suntem noi făcuți? Toți cei care mi-au văzut aceste colecții de cărți vechi, de cești de cafea, cred că cine știe câți bani am dat pe ele, având în vedere că știu că plec mult prin străinătate, că sunt o persoană cu ceva posibilități materiale. Nimic adevărat! Eu le-am luat cu prețuri foarte mici, dar am umblat mult după ele, le-am ales după o gândire a mea. Nu am făcut un scop în sine. O fac de plăcere.

— Lasă, că au devenit o valoare acum! Cred că, dacă le-ai vinde, ai obține un preț mare pe ele! Le-a

crescut valoarea numai pentru că sunt ale tale, s-au îmbibat de personalitatea ta!

—Nu deveni lingușitor, că riști să intri și tu la capitolul „Alții" și nu o să-ți placă! Glumesc, a schimbat ea tonul discuției, văzând că el se întristase. Fără să recunoască, remarca lui îi făcuse plăcere!

Cele aflate de la ea îi creaseră acesteia o aură de Maica Domnului! Începuse să o divinizeze. Trăia cu senzația că erau doar ei doi pe lume. Pe el nu îl mai interesa de nimeni și de nimic în afară de Vera.

Avea despre ea viziunea unei persoane care se sustrage vieții. Fusese atât de lovită de neplăcerile existențiale încât căuta să stea deoparte de teama unor posibile necazuri viitoare. El însă o invita mereu la viață.

În această perioadă, Victor era într-o stare de creativitate maximă! Inventa, scria cărți tehnice, romane, eseuri, ajunsese să scrie și poezii!...

La o reuniune din acea perioadă, la un interviu, a fost întrebat cum poate să scrie și brevete de invenție și romane și poezii în același timp? Este adevărat că toate sunt creații, dar sunt totuși foarte diferite, la care el a răspuns:

—Este foarte greu și de făcut și de explicat. Ceea ce este simplu și clar definit este de unde vin sursele de inspirație. Sunt foarte atent la tot ce este și tot ce se întâmplă în jurul meu. Observ ce nu fac ceilalți oameni și mă apuc să fac eu, așa ies brevetele, observ ce fac ceilalți oameni și mă apuc să scriu

despre ei, și așa ies romanele. Cu poeziile este mult mai greu și mai complicat!... Pentru a scrie poezii, trebuie să înveți să suferi. Să suferi pentru ce nu poți să faci, pentru ce nu poți să ai, pentru ce nu poți să fii. Când este suferința mai mare, fie și la miezul nopții, cauți ceva de scris și scrii ce gândești. Așa iese, dacă ești norocos, dacă ești sensibil, dacă te-a ales Dumnezeu, o poezie. Cu rimă sau fără rimă. Dacă nu ești norocos și sensibil, iese o frustrare.

Fiecare întâlnire sau discuție între ei îl inspira și mai scria încă o poezie. Ea a intrat în jocul lui, dar din când în când îl mai atenționa să nu se înflăcăreze prea tare, că ea are o viață foarte complicată și nu vrea să-l facă să trăiască ulterior mari dezamăgiri. El parcă nici nu auzea, iar ea intra și mai tare în jocul său pasional. La un moment dat, în contextul teoriei cunoașterii, domeniul pe care-l predau împreună, în dialog, și în care lucrau o carte, el a deschis o discuție despre iubire:

— Știai că Nae Ionescu, idolul meu în logică și teoria cunoașterii, s-a ocupat și de tratarea filosofică a iubirii! Am citit recent că și-a inaugurat cursul de Logică și Teoria cunoașterii, la Universitatea din București, în 1919, cu tema „Funcțiunea epistemologică a iubirii”!...

— Interesant!... Și ce anume ar putea filozofa cineva pe tema iubirii?... Iubirea este sau nu este!... În rest este prietenie!... Totdeauna am pus mai mare preț pe prietenie decât pe iubire!... Prietenia reprezintă continuitatea, pe când iubirea este exact opusul acesteia!...

— Păi vezi că este de discutat filosofic despre iubire? Tocmai ai început!...

— Da... dar asta este tot, în rest te las pe tine! Tu mai știi și altceva?

— Oh!... Multe mai sunt de spus! De exemplu, o similitudine a iubirii cu logica! Este cunoscută noțiunea de „iubire platonică", care vine de la Platon, în care, de fapt, tu te iubești pe tine însuți!... A mai introdus Nietzsche, marele filosof german, pe cea de „iubire pitagoreică", de la triunghi și celebrul matematician al acestuia, Pitagora. De fapt, el descrie astfel celebra sa iubire în trei, el, iubita și prietenul său! Prin similitudine, putem inventa și noi doi termeni, acela de „iubire aristotelică", în doi, de la Aristotel, creatorul logicii binare și de ce nu pe cel de „iubire ptolemeică", adică iubire în patru, de la Ptolemeu, celebru matematician al patrulaterului!...

— M-ai lămurit!... Cred că în curând o să inventezi și în domeniul iubirii! Ești genial!...

După o altă deplasare comună, tot pentru un curs, la Pitești, când s-au întors acasă, și-a uitat fularul în mașina lui!...

A urmat o nouă invitație la ea acasă. De această dată, i-a pregătit ceva de mâncare, pentru că el pleca de acolo direct într-o altă delegație în afara orașului, fără a mai trece pe acasă.

De data aceasta, i-a prezentat colecția sa de obiecte de îmbrăcăminte și de încălțăminte. Avea o mulțime! Devenise o persoană foarte elegantă. Era destul de atentă cu prezența sa publică. Nu apărea niciodată îmbrăcată la fel în două zile consecutive. Remarcase și singur acest lucru, înainte să-i spună ea.

Surpriza lui a fost când a aflat că acele splendide rochii, fuste, bluze și le realiza singură!... Stăteau pe ea dumnezeiește!... Era cazul ideal de haine frumoase, care se potriveau perfect pe o femeie frumoasă!... Există și haine frumoase și foarte scumpe, care, pe anumite femei, stau ca pe gard!...

Învățase croitoria de mică, acasă și la școala din localitatea natală. Se perfecționase ulterior, singură, cu diverse ocazii.

Momentul de emoție maximă a fost însă după o altă vizită, de data aceasta la casa ei de la țară. Ca și la celelalte două vizite anterioare, au fost numai ei doi! Soțul, de fiecare dată, nu a fost acolo!

Era prin preajma sărbătorilor de iarnă. După o activitate comună la universitate, până la întoarcerea șoferului, care se dusese la serbarea de Moș Crăciun a copilului său, Vera l-a invitat pe Victor la casa ei de la țară, la locul său natal care se afla în apropierea orașului.

I-a prezentat casa veche, unde într-o singură încăpere au trăit, pentru o bună perioadă de timp, opt persoane! Era vorba de părinții săi și de cei șase copii. Era casa în care o parte din familia ei mai locuia și când a venit Cornel cu părinții săi să o ceară de soție.

Au mers prin curtea plină de păsări, de ciulini, de resturi de vegetație uscată, rămasă din vara precedentă. Erau diverși pomi, dintre care unii existau și atunci când ea era copil. Își amintea cu durere cum, pentru ea și frații săi, de cele mai multe ori, fructele constituiau singura mâncare a zilelor respective.

Victor urmărea atent starea ei de emoție, dar, în același timp, era el cuprins de o emoție extremă. Au intrat apoi într-o extensie nouă a casei, construită tot în stilul rustic specific zonei, dar care avea toate dotările cerute de un nivel de trai modern. Pregătise ceva de mâncare, câte un pahar de vin și o cafea. Îi oferise păstrăv la grătar cu garnitură și cartofi natur, mâncarea lui preferată, pe care o comanda de regulă când mergeau împreună la restaurant.

El i-a cerut, și ea a acceptat cu plăcere, să uite de acea prezență oficială și să fie o gospodină de la țară, care stă de vorbă cu un prieten „la gura sobei".

Prefera aspectul său de femeie blândă, caldă, simțitoare, celui de superfemeie puternică, influentă chiar și dublat de o frumusețe și deșteptăciune deosebite. O prefera în varianta sa umană!

Au vorbit mult. Ea se transpusese în ceea ce era și ceea ce simțea pe vremea când trăia dificila viață de acolo. I-a povestit cum avea grijă de păsări, cum aduna buruieni pentru porci și toca vrejuri de dovleac pentru rațe, cum păzea vacile pe câmp, și pe ale sale, dar și pe ale altora, pentru a obține niște bani.

— Cum ai reușit să mergi în paralel cu muncile, dar și cu școala? Bănuiesc că părinții nu aveau nici posibilitatea, dar nici dorința ca tu să urmezi cursuri universitare, să mergi mai departe, cum se zice la țară.

— Deși acum, oriunde m-aș afla, abia aștept să mă întorc aici, la țară, când eram mică, voiam din tot sufletul să plec din sat. Nu aveam ceva cu satul

în sine, dar realizam că în sat nu voi putea să fac nimic din ceea ce doream. Făceam multe treburi! Păzeam vacile, coseam, culegeam fructe, pentru a aduna bani de rechizite și chiar pentru îmbrăcăminte. Altfel nu puteam începe anul școlar, părinții nu aveau posibilitățile necesare!

— Care a fost momentul cel mai greu?

— Când a trebuit să merg la liceu. Ai mei nu credeau în necesitatea învățatului! Deja îmi găsiseră pe unul din sat care urma să mă ia de nevastă. Noroc că orașul era aproape și nu a trebuit să plătesc gazdă. Veneam în fiecare zi acasă, pe jos, pentru că nu aveam bani de autobuz. Am intrat întâi la un liceu teoretic, dar apoi m-au mutat la unul economic, care tocmai se deschisese.

Era ideea maică-mi, pentru că astfel se ajungea mai repede „în câmpu' muncii". Gândirea ei era, ca, după liceu, să vin ca socotitoare la CAP-ul din sat! După liceu nu am mai avut nicio problemă. Învățasem foarte bine, profesorii le-au spus părinților că puteam avea bursă oriunde voi merge. Depășirea momentului ruperii de sat a fost esențială. După aceea totul a mers perfect din punct de vedere profesional. Devenisem foarte conștientă de forța pe care o aveam în mine și nimic nu mă mai putea împiedica în calea destinului meu.

Era adorabilă!... Să vezi o superfemeie precum Vera povestind alături de tine astfel de amintiri, dintre care unele foarte dureroase, era un privilegiu pentru un scriitor, dar și un sacrilegiu, pentru un om îndrăgostit de ea. Cu cât povestea mai mult, cu atât devenea mai intangibilă pentru el, cu atât

simțea că va fi mai greu de a avea, numai pentru el, o asemenea femeie. Era copleșit de personalitatea ei!

Au urmat declarații exaltate de iubire din partea lui, la care ea nu răspundea în niciun fel, dar nici nu se delimita, nu-l respingea. Prima dată când i-a spus că o iubește, i-a fost foarte teamă că va întrerupe comunicarea cu el, după cum îl amenințase de mai multe ori. Dar, după o tăcere de câteva zile, a revenit la modul uzual de corespondență electronică, fără niciun comentariu în plus. El a interpretat momentul ca pe o importantă cucerire în relația lor. La unele tentative radicale de ruptură, venite numai din partea lui, însoțite chiar de anumite poezii rele, chiar insultătoare, ea era cea care relua cu deosebit calm și diplomație ciudata lor relație.

Uneori, tensiunea provenea și din anumite defecte de comunicare. Mijloacele moderne de comunicație, deși sunt foarte disponibile în lumea civilizată, mai au și zone în care nu au acoperire.

Când pleca în „lumea largă", aveau momente când comunicarea nu era posibilă. Era o femeie activă, foarte implicată și determinată în tot ce făcea. Luată de valul activităților multiple pe care le desfășura, mai uita să-l anunțe când pleca în zone unde nu putea fi contactată. Urma o perioadă de coșmar pentru el, era îngrijorat să nu i se fi întâmplat ceva.

Victor nu era un bărbat gelos, toată viața a avut grijă să nu cumva să pice în meteahna tatălui său. A avut o copilărie de coșmar din cauza geloziei acestuia și o considera ca pe o boală foarte greu de suportat de cei din jur.

El voia doar să știe că Vera este bine, mai ales după lungile călătorii cu avionul. După numeroase întâmplări, pe care el le trăise cu ocazia multiplelor sale deplasări căpătase o oarecare teamă de avion. Au avut o discuție pe acest subiect:

— Te rog mult, hai să găsim o metodă prin care să știu că ești bine pe acolo pe unde te afli! Sunt țări prin Africa, pe unde nu este disponibil internet-ul, dar există linii telefonice internaționale pe care poți da SMS-uri. Nu vreau să atentez la exclusivitatea comunicării cu „Mița e în Togo", dar este suficient un mesaj, „Sunt bine!". Este greu să nu știi nimic despre o persoană, la care ții atât de mult, care se află prin țări subdezvoltate, cu fel de fel de pericole la tot pasul!

— Te înțeleg, dar caută și tu să ai mai multă încredere în capacitatea mea de a mă descurca! Uneori, este greu să găsești un telefon internațional în Africa! Nu mai intra și tu în panică, așa din orice!...

— Vreau, dar nu este ușor!... Mi-am propus de multe ori, dar nu reușesc mereu!... Te rog să nu te superi că am deschis această discuție.

— Nu... nu mă supăr!... Chiar mă măgulește grija pe care mi-o porți, pentru care îți mulțumesc. Uite, să fim mai veseli, îți fac o propunere! Când ești foarte stresat de absența mea, apucă-te și descrie starea pe care o simți, scriind o poezie! Dacă îmi va plăcea foarte mult poezia, voi stabili o prioritate absolută pentru tine și îți voi comunica mereu pe unde mă aflu, printr-un mod la care o să mă gândesc. Așa a ajuns la a scrie poezia „Dor":

Dor

Mereu, când dorm,
te am în vis,
când mă trezesc,
te am în gând,
deschid calculatorul
tot sperând,
ca de la tine să primesc,
cât de curând,
măcar un rând,
măcar un rând!...

Mereu, când pleci,
mă doare-un gând,
că nu ești bine,
că nu mai vii,
aștept ceva,
și nu primesc,
un mic semnal,
cât de plăpând,
măcar în gând,
măcar în gând!...

Când te întorci,
abia aștept
ca să te văd,
să-ți povestesc,
aș vrea să râd,
cât pot de mult,
dar iar nu pot,
că stau la rând,

dar până când,
dar până când?...

Să fiu cu tine
aș vrea, să dorm
si-n somn
pot deseori să zbor,
să vin la tine,
oriunde-ai fi,
ca împreună să putem fi,
cum mi-ai promis,
măcar în vis,
măcar în vis!...

I-a plăcut foarte mult poezia!... Totodată s-a simțit descumpănită de trăirile pe care el le exprima mult mai bine prin poezie decât în discuțiile lor directe. O dureau răspunsurile pe care nu putea să i le dea, deși și-ar fi dorit din tot sufletul. De atunci, comunicarea lor s-a îmbunătățit semnificativ. A câștigat privilegiul de a fi în permanent contact cu ea, în limita posibilităților tehnice.

Un caz interesant, dacă nu ar fi avut în el o doză suficientă de pericol, a fost când comunicau, ea din Togo, la plus cincizeci de grade și el de la Cioro-gârla, îngropat, cu tot cu mașina, în zăpadă de doi metri, la minus treizeci de grade!

A stat blocat acolo, împreună cu șoferul și încă un coleg de serviciu, o zi și o noapte!... Au ascultat, de sute de ori, melodia grecească „Palamakia”,

foarte la modă în acea perioadă. Ce altceva aveau de făcut!...

Atunci a trăit, pe pielea sa, o mostră crasă de ineficiență guvernamentală! Un sens al autostrăzii era blocat total de zăpadă, iar pe celălalt, curățit de zăpadă, circulau fel de fel de mașini, de la poliție, armată, ISU etc., care cu megafoanele la maxim, ofereau celor înzăpeziți „ceai cald din partea Guvernului Boc". Cu toate că singura soluție de deblocare ar fi fost demontarea barierelor metalice dintre cele două sensuri, aprobarea executării acesteia a durat două zile!...

Un alt exemplu negativ, de data aceasta de comunicare, se referea la Chișinău. Vera plecase de la Londra spre Chișinău. După două zile, timp în care nu a putut-o contacta de niciun fel, a primit de la ea un SMS că a avut o problemă cu avionul și apoi, timp de patru zile, iar nu a mai aflat nimic, în ciuda multor mesaje trimise.

Au fost probleme tehnice. La Chișinău, mai rău ca în Togo! Era perioada de guvernare comunistă în Moldova, când erau restricționate comunicările spre România!...

În toată această perioadă, el a stat ca pe jar!... Aceste mijloace de comunicare electronică sunt foarte eficiente, foarte comode, dar uneori apar întârzieri inexplicabile, de ore sau chiar zile, care pot conduce la mari neplăceri sau chiar adevărate drame.

Anghel era un prieten al lui de suflet. Îl cunoscuse la sanatoriu, unde stătuseră în aceeași cameră

aproape doi ani. Victor era elev, iar Anghel era student la filosofie la Cluj-Napoca. Ambii aveau probleme cu oasele, care se vindecau foarte greu. Tratamentele țineau ani de zile. Dacă el făcea școală chiar în sanatoriu, pentru Anghel era mai greu. El trebuia să meargă în sesiuni, la universitate, să-și dea examenele.

După plecarea din sanatoriu, fiecare a avut drumul său în viață. S-au mai întâlnit după mai bine de douăzeci de ani. Era după apariția primului roman al lui. Prin intermediul prietenului său de la Cluj-Napoca, cel care de fapt îi publicase cartea, un exemplar a ajuns și la Anghel. Era cadru didactic la Universitatea Babeș-Bolyai. La următoarea deplasare la Cluj-Napoca, cu ocazia unei conferințe, au programat să se întâlnească. Își dăduseră întâlnire în holul hotelului unde avea loc evenimentul respectiv. Victor avea de moderat sesiunea de deschidere a programul de după amiază. Își propusese să ajungă acolo pe la ora prânzului, să mănânce și apoi, până la începerea lucrărilor, să stea de taclale cu Anghel. Nu se mai întâlniseră de mai bine de două zeci de ani. Între timp comunicaseră doar prin câteva scrisori, scrise de mână, despre situația din spital, despre sănătate și foștii colegi de acolo. Mai mult despre trecut decât despre prezent!

Anghel nu folosea nici calculatorul, nici telefonul mobil, iar telefonul fix pe care-l avea era mai mult defect! Una era să scrii și să citești scrisori și alta era să stai de vorbă cu el! Când începea o idee nu se mai oprea, era greu să-l oprești, să intervii

în discuție. Avea un ton ridicat și un ritm sacadat similar cu cel al lui George Călinescu și dădea impresia că îi place să se asculte vorbind. Acorda o mare atenție dicției!

— Victore dragă... nici nu știi cât mă bucur că, în sfârșit, ne întâlnim!... Am mai corespondat noi, am mai ținut legătura și cu diverși foști colegi din sanatoriu. Când am găsit cartea ta la Editură, la Răducu, parcă m-a luminat Dumnezeu!

Răducu era Decanul de la Cluj-Napoca, prietenul care-i editase cartea.

— Dar de unde îl cunoști pe Răducu? Nu știam că vă știți!...

— Răducu!... Este un băiat de zahăr!... M-a ajutat să public o carte. Știi cât de greu se publică azi! Mai trec, când am timp, pe la editură să văd ce a mai scos. Când am văzut cartea ta, după prezentarea autorului de pe copertă, am realizat că tu ești! Nu îmi spuseseși că scoți o carte la Cluj!... Am citit-o și mi-am zis că este totuși cazul să ne întâlnim!...

— Am publicat multe cărți, dar fiind în domenii diferite de activitate nu mi-a venit să deschid discuția pe această temă! Într-adevăr, am constatat și eu că doar câteva scrisori pe an este insuficient! Apropo, de ce nu folosești telefonul mobil sau e-mail-ul? Am putea comunica mai ușor!...

— Nu folosesc asemenea instrumente!... Eu sunt tot cu scrisul de mână. Nu mă obișnuiesc cu metodele astea moderne. O să mor un tradiționalist!... Toate cărțile pe care le-am publicat au fost scrise întâi de mână și apoi cei de la edituri au

făcut restul!... Ce faci? Unde ești? Cu ce te ocupi? Ai familie?, continuară în avalanșă întrebările lui Anghel. Nici despre acestea nu am reușit să discutăm în sumara noastră corespondență!

Anghel vorbea atât de tare încât chiar îi deranja pe cei din jur și atât de repede încât trebuia să faci efort pentru a-l putea urmări.

— Sunt bine! Sunt directorul unui institut de cercetări din București, sunt profesor universitar, sunt însurat și am un copil! i-a răspuns concis Victor la șirul de întrebări.

— Măi... ești și scriitor!... De ce eviți să spui asta?... Ascultă-mă pe mine, ești scriitor!... Am citit cartea ta și m-a uns pe suflet!... Așa de bine ai descris viața noastră din sanatoriu, că pentru o noapte m-ai făcut să mă simt ca și cum aș fi fost din nou acolo!... Am plâns, mă' pezevenchiule, și eu nu plâng așa ușor!...

— Mă bucur că ți-a plăcut cartea!... Vezi, avem și noi ciudățeniile noastre! Dacă din întâmplare nu aveam un prieten comun, poate cartea nici nu ar fi ajuns la tine!...

— Tu ce faci? Am aceleași întrebări pe care mi le-ai pus tu mie.

— Dragule... află că fac bine! Acum fac bine, dar am avut ceva probleme de familie.

— În ce sens ai avut probleme de familie?

— În alt sens decât au ceilalți. Am făcut greșeala să mă însor după zeci de ani de burlăcie!... Ce-mi trebuia mie însurătoarea?... Eu aveam tot ce-mi trebuia, mâncare, spălat rufe etc., de la maică mea. M-am însurat și nu a ieșit bine.

— Cum adică nu a ieșit bine? S-a întâmplat ceva cu doamna? Este bolnavă? A murit?

— Nu, dragule!... Ea este o femeie de zahăr, dar eu nu mă puteam obișnui! Ea voia să avem o viață socială, să mergem în vizite, să mergem la spectacole și, Doamne ferește, să avem copii. Ce mă făceam eu cu toate astea pe cap?... Când mai citeam, când mai scriam, când mai completam jurnalul? Știi bine că îl țin de la 7 ani!?

— Și ce s-a întâmplat până la urmă? Zici că acum ești bine!

— Am discutat cu ea! I-am propus să găsească alt bărbat, i-am propus chiar să o ajut să găsească un om bun. L-am găsit împreună și luna trecută am fost la nuntă!...

— Și acum te simți bine?

— Ca un prunc!... Reiau viața de acolo de unde o lăsasem când m-am însurat. În perioada căsătoriei, nu am putut face nimic pentru sufletul meu, rămăsesem în urmă cu multe! Nu reușeam să le fac pe toate și mă bucur că am avut tăria să renunț la ceea ce îmi consuma cel mai mult timp și îmi producea cele mai mici satisfacții.

— Mai era o soluție, mult mai practicată de alții. Sincer să fiu, soluția ta este mai puțin utilizată!...

— Care era aceea?

— Să-ți iei o amantă!...

— Glumești?... Păi cum să mă descurc cu două, dacă eu n-am putut doar cu una?...

— Soția credea că ești la amantă, amanta credea că ești la soție și tu puteai să studiezi liniștit în bibliotecă!

—Ha, ha, ha! Este bună!...

Trecuse mai bine de o noapte de când stăteau de vorbă și Anghel nu dădea nici cel mai mic semn că ar fi dorit să ajungă la finalul discuției. Mai aveau mult de vorbit. Nu vorbiseră de slujbe, de politică etc. Discuția s-a încheiat a doua zi dimineața, când Victor trebuia neapărat să se întoarcă la București!... Pentru moderarea sesiunii l-a rugat pe un coleg să-l înlocuiască, iar mâncarea le-au adus-o cei din restaurant acolo, în holul hotelului.

I-a propus lui Anghel să vină pe la el, la București, când are vreo problemă pe la minister sau în altă parte. Îi oferise varianta să doarmă la el acasă și astfel puteau continua discuția.

Vera avea o mare problemă economică referitoare la familia sa. Soțul, împreună cu prietenii lui veseli, deschiseseră o afacere. Aceasta a mers bine o perioadă, dar criza economică i-a dus la faliment, cu obligația plății unor sume foarte mari. Solidaritatea ei familială a funcționat și de această dată. A trebuit să vândă tot, pentru a putea acoperi pierderile. I-a spus lui Victor despre aceste probleme. Îi spunea tot!... Cel puțin, aceasta era convingerea lui în acel moment. Modul însă cum i-a spus, gestionarea acestui moment de o deosebită tensiune, precum și comportamentul său în acel moment, au scos în evidență, încă odată, corectitudinea, echilibrul, tăria ei sufletească.

Era într-o dimineață, devreme. Plecau împreună la un curs în altă localitate. Nu părea nimic deosebit. Chiar la ieșirea din oraș au vrut să oprească să

bea o cafea. A fost doar un pretext pentru a putea discuta ceva în absența șoferului.

— Am pățit ceva de o mare gravitate. Comparabilă cu aceea când s-a accidentat Cornel, a început ea, cu o voce slabă, dar fără să pară că este panicată.

—Ce este?... Ce s-a întâmplat?... El devenise brusc mai îngrijorat decât ea.

I-a povestit despre încurcăturile economico-financiare în care intrase soțul său sfătuit de prieteni. Consecințele erau deosebit de grave.

— Să ne întoarcem, a propus Victor. Anunțăm că s-a întâmplat ceva grav și amânăm cursul.

—Nu!... Ne facem programul normal de azi și de celelalte mă ocup de mâine. Nu putem încurca niște oameni care cred în noi și ne așteaptă!

Au mers mai departe, la curs, unde a fost adorabilă, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat! S-a întrecut pe sine în claritate și inteligență.

În perioada următoare, premergătoare Crăciunului, fiind la Londra, l-a sunat, seara târziu. Era foarte abătută.

—Bună!... Mă scuzi că te sun la o oră atât de târzie. Am ceva foarte dureros de făcut și simt nevoia să vorbesc cu cineva.

—Oh!... Ce s-a întâmplat, draga mea? Ce faci atât de dureros? Știi că îmi face o deosebită plăcere să îți fiu de folos!...

— Împodobesc pentru ultima dată Pomul de Crăciun în apartamentul meu din Londra. După sărbători, voi fi nevoită să-l vând. Mă doare foarte tare

ideea vânzării acestuia!... Mă despart de el ca de o ființă!... Aici este viața mea din ultimii douăzeci de ani!... Poate a fost orgoliul unei fete de la țară să aibă un apartament în centrul Londrei, la care nu sperase niciodată, dar de care acum îi este foarte greu să se despartă!

— Mă doare foarte tare ceea ce-mi spui! Simt ca și cum mi s-ar întâmpla mie. Tu ești o persoană puternică și sunt convins că vei găsi soluții în viitor și fără acest apartament! Am început să te cunosc.

— Legat de aceasta, mai am o durere în suflet, îmi pare rău că nu te-am invitat odată la mine acasă, la Londra. De acum, nu se va mai putea!... Consideră că ai fost cu mine aici în această seară. Vom împodobi împreună ultimul Pom de Crăciun!...

— Mulțumesc de invitație! Este o plăcere, dar și o durere!... Îți fac o contrapropunere, care să mai îndulcească acest moment dureros. Să umplem câte un pahar de vin și să bem în paralel cu împodobirea acestui ultim pom. Un pahar de vin totdeauna te mai înveselește, te face să suporți mai ușor greutățile!

— De acord! Știu că pe tine vinul te inspiră. Poate imortalizezi momentul printr-o poezie.

— Aș vrea să fiu inspirat de momente mai vesele. Dar, oricum, o să încerc. Noroc!...

— Noroc să dea Dumnezeu!...

A scris, în aceeași seară, poezia „Tristețea ultimului pom”:

Tristețea ultimului pom

Darul Domnului
ce vine,
și tot vine către mine,
mă ajută,
mă conduce
și tot duce,
într-o bună viață dulce.
Dar ce-aduce
se și duce,
tot ce urcă
se și surpă!...
Spune-mi, Doamne,
ce e bine?
Să mai cred sau nu în tine?
Spune-mi Doamne,
ce urmează?
O mai fi bine cu mine?
Spune-mi, Doamne,
ce mă ține?
Dragostea și datoria
celor care țin la tine!...

Situația nou creată, dar și altele, pe care el nu le știa atunci, au fost motivele ei pentru refuzul unei relații totale. Ei doi deveniseră nedespărțiți în mentalul lor, comunicau tot. Direct, sau prin mijloacele de comunicații, erau tot timpul împreună. Aveau și o comunicare metafizică, dincolo de ei, dincolo de voința lor. Victor dorea însă mai mult, dorea din toată ființa lui ca ea să fie femeia lui în cel mai deplin

sens al cuvântului. El nu dorea să fie doar apreciat, doar să fie respectat, doar să fie înțeles, el dorea să fie iubit. Ea nu a putut face mai mult, tot timpul vorbea de prietenie, de o mare și profundă prietenie, dar niciodată de iubire. A fost un refuz destul de radical și nediplomatic din partea ei. Acest refuz a fost însă dărâmător pentru el. A intrat într-o stare de disperare vecină cu moartea.

A acuzat-o că nici măcar nu-i citea poeziile pe care i le dedica, în care el punea atâta suflet. I-a spus că nu mai vrea să comunice în nici un fel cu ea, sperând, astfel, să o uite. Nu au putut rezista însă fără să comunice. Lipsa de comunicare, după verdictul ei, nu a durat decât câteva zile. Niciunul nu putea trăi fără a ști de celălalt!

Viața reintrase într-un normal relativ, privind comunicarea dintre ei. El era îndrăgostit nebunește de ea, ar fi făcut orice să fie împreună, iar ea savura plăcerea intelectuală de a fi cu el, fără dorința, sau putința, de o mai mare implicare într-o relație sentimentală. Erau într-o continuă dezbatere filosofică, punctată din când în când de câte o poezie de a lui. O tulburau poeziile lui, încât, după o nouă poezie, nu putea răspunde repede mesajelor acestuia. Avea nevoie de un timp de reflexie. După fiecare poezie, urma o schimbare de subiect în discuțiile lor. Erau într-o continuă tatonare sentimentală.

Acasă, seara, Nana stătea la masă în fața televizorului făcând o mulțime de treburi în același timp, după cum îi era obiceiul. Când Victor a intrat în cameră, tocmai părea că-l aștepta.

— Ce bine c-ai venit! Vreau să-ți spun ceva. Te-am căutat.

— Ce este, Nană? De ce m-ai căutat? Și eu voiam să vorbesc cu tine mai demult. Uite că am și uitat ce intenționam să te întreb. Am îmbătrânit, uit din ce în ce mai des!

— Păi, uite ce am citit eu în boabele astea!... Nu este bine!... Sunt tot felul de pericole în jurul tău!...

— Ce pericole să mai fie, Nană, că m-am lăsat de toate cele periculoase!... Acum singurul pericol ar fi să să beau, din greșeală, o sticlă de otravă în locul berii ăsteia, spuse el, arătând spre o sticlă de bere pe care tocmai o scosese din frigider.

— Bate-ți gura!... Să nu mai spui niciodată așa ceva!... Sunt lucruri pe care nu trebuie să le spui nici în glumă!... Pe mine boabele nu mă minte!...

Nu stătea prea bine cu gramatica, dar la citit în boabe se pricepea!...

— Este pericol pentru tine, pentru familia ta. Este ceva frumos colorat, care îți place, dar te cheamă la ceva rău din care nu vei mai putea ieși!...

— Ce să zic, Nană!... O să fiu atent la tot ce este colorat și o să o iau în partea opusă!...

— Aoleu!... Stai, că mi-am amintit de ce te căutam eu pe tine!... Am avut niște vise ciudate, visam că zbor, că zburam ca o pasăre. Ce înseamnă asta?...

— Că zbori nu este rău, dar încotro zbori?... Încotro zbori este important!

— Zbor în toate părțile. Zbor după niște valuri colorate, care seamănă cu profilul unei femei.

— Bate-mă Dumnezeu!... Este același pericol care se arată și la mine! Fii cu mare băgare de seamă,

maică, să nu pățești ceva. Femeile sunt foarte periculoase când le visezi! Știi tu ce să faci, că doar nu mai ești copil de școală, eu doar am vrut să-ți spun.

Vera venea destul de rar în țară. Când venea, de multe ori programul lor nu se potrivea și nu reușeau să se vadă. Într-una din venirile ei acasă, urma să ia trenul din Gara de Nord spre Constanța, iar el se afla prin apropierea gării, cu alte treburi. Brusc, i-a venit ideea de a-i face o surpriză așteptând-o în gară. Știa ora aproximativă a trenului din mesajele schimbate anterior. A mers în gară. S-a gândit că frumos ar fi să o aștepte cu o floare! Nu o mai văzuse de aproape două luni. I-a cumpărat un trandafir roșu, pe care l-a purtat un timp în mână prin gară, după care l-a pus în buzunarul hainei. Ora de sosire a trenului venise, dar ea nu ajungea. Credea că nu este trenul care trebuie. A mers la însoțitorul trenului de la ultimul vagon, să verifice dacă nu este o greșeală. A intrat în discuție cu acesta, spunându-i că mai este cineva care încă nu a venit, rugându-l să mai tragă de timp cât poate. Omul a fost amabil și, în limita competențelor sale, a făcut tot ce a putut. În ultimul moment a văzut-o apărând la capătul liniei, grăbită și agitată. Ea nu știa că el o aștepta acolo.

Într-o fracțiune de secundă, surpriza întâlnirii, plăcerea revederii după o lunga perioadă de timp, i-au făcut să aibă o pornire interioară reciprocă de a se arunca unul în brațele celuilalt. Dar n-au făcut-o. Prezența CFR-istului, plecarea iminentă a trenului, reținerea venită din faptul că nu mai făcuseră

niciodată acel gest, a condus la urcarea ei precipitată în tren, care imediat a și plecat. La scurt timp după aceea, l-a sunat din tren.

Cu respirația accelerată după alergarea după tren, dar și de emoție, încă nu-și revenise, i-a spus „Poate am prins trenul simbolic al vieții noastre!”. A fost surprins. Și el se gândise la simbolistica acestei întâmplări în același mod. Și-a întrerupt gândul, spunându-i că are un trandafir în buzunarul lui, pe care rapiditatea și emoția momentului l-au făcut să uite să i-l ofere. Îi promitea că o să i-l dea altădată, dar nu tot pe acela!... El căuta să se lege de orice întâmplare, de orice idee, fie și simbolic, care ar fi putut să o aducă la aceleași sentimente cu ale lui.

A doua zi, soția știa deja că soțul său așteptase pe cineva în gară cu o floare în mână!...

Gabriela nu putea să nu observe că se petrece ceva cu soțul său. Probabil iubirea îl schimbă pe om în așa mod încât provoacă schimbări și la cei din jur. Persoana îndrăgostită devine mai frumoasă, radiază bucurie, bunătate, ceea ce îi face și pe cei din jur să se molipsească. Probabil din aceste rațiuni, sau altele necunoscute nouă, ea s-a reîndrăgostit de Victor, cu mai multă pasiune chiar decât atunci când erau tineri. De unde înainte era rece și distantă cu el, brusc a devenit caldă și iubitoare.

După refuzul Verei, Victor a fost atât de afectat încât, în disperarea sa, fără nicio logică privind respectarea regulilor de conviețuire într-o familie, i-a povestit totul soției. Nu putea ține în el o atât de puternică trăire! Poate a fost un moment de extremă

sinceritate, poate a fost o mare greșeală! I-a arătat poeziile pe care le scrisese, în marea lor majoritate dedicate unei femei, de care soția sa nici nu auzise până atunci.

I-a spus că el nu are pentru ce să mai trăiască fără aceea, că este în stare să se sinucidă. Spre surprinderea sa, soția a reacționat cu mult calm și înțelegere, căutând să-l liniștească. Acum realiza ce se întâmplase cu el și poate chiar și cu ea. Cu ochii în lacrimi căuta să-l liniștească spunându-i că, dacă nu o va mai vedea o perioadă, o va uita și totul va reintra în normal. El nu mai întrezărea însă nimic normal în viitorul său.

Întrerupsese orice comunicare cu Vera. Atunci, el chiar considera că decizia este definitivă. Ea, deși nu dorea o relație totală cu el, ținea foarte mult la păstrarea unei prietenii apropiate, profunde, între ei doi, să păstreze o relație profesională. El reprezenta un important punct de sprijin, de echilibru, la care nu dorea să renunțe. Pentru el, însă, părea a fi ceva imposibil!... Era atât de tulburat încât nu vedea decât două variante posibile, ambele radicale, într-un sens sau altul, ori o relație totală între ei, ori ruptura definitivă!... La scurt timp a primit un mesaj:

„Bună,

De câteva zile și nopți aștept să primesc vreo știre de la tine. Mă trezesc din somn să văd dacă nu am vreun mesaj!... Îmi lipsesc enorm de mult discuțiile cu tine. Am intrat în această relație fără să mă gândesc. La început, mi-au plăcut conversațiile cu tine,

apoi am fost impresionată de echilibrul tău, după care am început să apreciez sprijinul mental pe care îl simțeam alături de tine. Era pentru prima dată în viața mea când simțeam ocrotirea cuiva. Când ai început cu poeziile, m-a cuprins o frenezie din care nu am mai putut ieși. Nu am vrut să fac nimic care să-ți oprească acel spirit creator care te cuprinsese total. Am citit, ca pe ceva sfânt, tot ce mi-ai trimis, contrar acuzațiilor injuste pe care mi le-ai adus. Ai cuprins poetic esența vieții mele. Nu aș fi crezut că va putea cineva să o facă vreodată. Din puținele informații pe care le-ai avut, ai construit poetic trecutul, prezentul și poate chiar viitorul meu. Ai început să gândești ca mine, am început să gândesc ca tine. Există o comunicare metafizică din afara noastră, de dincolo de noi, care funcționează chiar și atunci când noi hotărâm să nu o mai facem!...

Țin enorm de mult la prietenia ta. Vreau să păstrăm o relație de „prietenie profesională", care nu știu până unde se poate întinde, dar știu sigur că nu se va termina în pat. Tu ai soția ta, ai patul tău, cu mine, aș dori, enorm de mult, să fii doar prieten, un foarte bun prieten de suflet.

Poți să nu-mi răspunzi, dar ți-aș fi foarte recunoscătoare dacă mi-ai răspunde!...

Cu bine, M."

Nu știa ce să mai facă! Era un semn că nici ei nu-i era indiferentă relația cu el, numită de ea „prietenie profesională"! I-a răspuns și corespondența s-a reluat ajungând, treptat, la același conținut ca înainte, nu doar „profesional".

Pe de altă parte, relația cu soția devenise mai fierbinte decât era la tinerețe. Ea îl trata ca pe un înger și nu știa ce să mai facă să-i fie pe plac!... Se schimbase total, de la o poziție de permanent reproș, pe care o avusese înainte, trecuse la foarte multă îngăduință, la multă înțelegere și iubire.

De unde înainte ar fi fost în stare să-i facă viața un iad pentru cea mai nevinovată vorbă de apreciere a unei alte femei, sau pentru cea mai scurtă privire spre picioarele alteia, acum devenise partenera de confesiuni a soțului său, inclusiv pentru relațiile acestuia cu alte femei. Discutau deschis orice! Ea își schimbase total felul de a fi. Îl considera o victimă a altor femei, care voiau să profite de puterea lui administrativă, de notorietatea sa, dar și de sensibilitatea deosebită a acestuia. Considera că rolul ei este de a-l apăra de ele!...

Dacă, pentru el găsise tăria să-l înțeleagă, să-i accepte ceea ce puține soții pe lume ar fi acceptat, pentru ele nu avea nici cea mai mică dorință de înțelegere. Le-ar fi dorit tot răul de pe lume, dar lăsa aceasta în seama lui Dumnezeu.

L-a rugat din tot sufletul, deși recunoștea că nu soțiile sunt de regulă muzele poeților, să-i facă și ei măcar o poezie. Nu a mai continuat, dar se subînțelegea comparația cu muza poeziilor sale, căreia îi dedicase un volum de poezii în doar câteva luni. Însă nu mai era pornită pe ceartă și reproșuri.

La unul din momentele de confesiuni, care se întâmplau destul de des, i-a povestit că l-a visat împreună cu ea! În vis, ei doi se aflau într-o zonă întunecată, undeva sus, la capătul unei scări, iar ea

într-o zonă luminoasă la baza scărilor. În vis, se făcea că Vera trecea pe lângă Victor cu privirea îndreptată în altă parte. El striga după ea „Te iubesc, te iubesc, te iubesc", dar ea părea ca nici nu-l aude. În acest timp Gabriela urmărea neputincioasă derularea acestei stranii premoniții nocturne, fără a putea să intervină în vreun fel.

El avea un profund sentiment de vinovăție față de soția sa, dar simțea totodată cum îi revine iubirea care îi făcuse să se căsătorească cu zeci de ani în urmă. Comportamentul ei, total schimbat în bine, dar și acel vis al ei, l-au inspirat și chiar i-a dedicat o poezie. Nu a făcut-o din complezență. Visul ei aducea cu un simțământ ascuns pe care îl avea și el, și anume că există încă ceva nespus între el și Vera. Acel ceva nespus o făcea pe aceasta să fie continuu gânditoare și în momentele lor de cea mai mare apropiere.

De multe ori în viața lor comună, constatase capacitatea de premoniție a soției sale. De cele mai multe ori, însă, aceasta îl enerva, mai ales când era spusă sub forma „Ți-am spus eu și nu ai vrut să mă asculți!...". Visul acesteia l-a inspirat, dar l-a și speriat totodată.

Dimineața în care a transcris poezia dedicată soției și i-a trimis-o prin e-mail a fost singura dată de când lucrau împreună, când, copleșită de emoție, plângând, a venit în biroul său de la institut și, printre lacrimi, i-a spus cât de mult îl iubește. Nu realizase până atunci cât de mult l-a iubit soția sa și nici ce putere de vindecare poate să aibă o poezie!

Victor era cu toate gândurile sale la Vera, deși fizic trăia o nouă lună de miere cu soția. Să fi fost de vină Zodia Gemenilor? Este posibil să iubești sincer două femei simultan!? Cine nu înțelege că iubirea pentru mai multe persoane nu scade din nivelul acesteia pentru fiecare înseamnă că nu realizează dimensiunea infinită a acestui sentiment, atunci când el este real și profund.

Din punct de vedere religios, nu își făcea prea multe griji. Faptul că există religii care acceptă sau chiar recomandă sistemul cu mai multe soții, arată că problema este similară. Se dezbate de mai mult de o mie cinci sute de ani!...

Victor simțea că se rupe în două!... Nu știa ce se va întâmpla cu el!...

Comunicarea cu Vera continua, deși fiecare considera că este o relație imposibilă, care nu poate aduce decât frustrări și nefericire. Era o luptă, pe viață și pe moarte, a raționalului cu iraționalul. Situația devenise de acum și mai grea. Gabriela știa de relația lor. Îi cerea să întrerupă orice comunicare cu această femeie, care nu-i putea aduce decât suferință. Era rațional, dar nu și fezabil. A încercat, de mai multe ori, dar nu a putut rezista mai mult de câteva zile. Când încerca să întrerupă comunicarea cu ea, simțea că îi crapă capul, nu putea să doarmă. În intimitatea gândirii sale, credea că situația lui Cornel stătea în calea fericirii lui, dar nu putea fi așa de josnic încât să se aștepte ca o femeie, mai ales o femeie ca Vera, ar putea să-și părăsească soțul

în asemenea situație. Nu putea în nici un caz să dorească răul altcuiva pentru fericirea sa!

Într-o discuție anterioară, ea îi povestise cum marele scriitor francez Balzac fusese îndrăgostit o lungă perioadă de timp de o femeie din Polonia, care avea soțul bolnav. Aceasta nu a acceptat nici un fel de relație cu celebrul scriitor cât timp soțul său trăia. După moartea soțului acesteia, cei doi au fost împreună, dar marele scriitor nu a mai trăit decât câteva luni.

Era un răspuns la o întrebare pe care el nu i-o pusese, dar care plutea în aerul pe care de ceva vreme amândoi îl respirau. Se considerau că fac parte dintr-o situație imposibilă. Începea să înțeleagă mult mai bine ce voia să-i spună când îl tot îndemna să încerce să-și stăpânească sentimentele, pentru că situația nu era deloc simplă. Dar niciodată nu-i spunea în ce consta complexitatea situației. Dar el parcă nici nu o auzea!

Anghel urma să vină la București. Avea o problemă la minister, legată de dosarul lui de profesor universitar. I-a trimis o scrisoare lui Victor, din timp, în care îl anunța data, ora, trenul de sosire. Acesta i-a răspuns că îl va aștepta la gară. Îi era teamă ca prietenul său să nu se rătăcească prin București.

Anghel a sosit într-o după amiază și au stat de vorbă până a doua zi dimineața.

— Cu ce treburi prin București?

— Am scos o nouă carte și am venit să o pun la dosarul de profesor. Trebuie să ai un număr de cărți publicate. Când am depus dosarul, am pus o

adeverință de la editură că este în curs de publicare. Acum a ieșit și am considerat că este bine să o aduc.

— Știu, că și eu am trecut prin faza asta.

Victor era deja profesor, deși era mai tânăr.

— Nu cred că este o problemă din moment ce ți-au primit dosarul.

— Sunt foarte birocrați. Eu sunt foarte dezamăgit de cum merg lucrurile, deși ministrul este de-al nostru, de la Cluj. Au tot fost miniștri de la Cluj, probabil pentru că ei cunosc mai bine problema cu ungurii, dar în rest, nimic.

— La ce te referi când spui că ești dezamăgit?

— Pe mai multe planuri, atât în ceea ce privește învățământul, dar și în general, în ceea ce privește țara în ansamblul ei. Au ajuns miniștri fel de fel de foști politruci care coordonau cândva căminele studențești, activiști de partid de pe vremuri. Eu am fost foarte revendicativ pe vremea comuniștilor. Este adevărat că nici nu eram bine văzut, că proveneam dintr-o mare familie, care a jucat un rol foarte important în istoria Transilvaniei și în unirea ei cu România. Nu am nici un motiv să-i laud pe cei dinainte, dar își alegeau mai bine cadrele. Ce s-a întâmplat după 1989 pare o glumă proastă, o rotire a cadrelor, dar cu unele de și mai proastă calitate! Ce revoluție capitalistă este aceasta, când toate frâiele puterii, sub toate formele ei, au ajuns în mâna foștilor comuniști? Și nici nu pot fi atacați că au avut grijă ca totul să se întâmple sub o spoială de formă democratică.

— Bine, dar România și-a atins toate țintele mari! A intrat în NATO, în Uniunea Europeană și în alte

organizații internaționale influente. Țara asta nu a mai fost oficial în aceeași tabără cu Europa civilizată de la Imperiul Roman încoace! Este adevărat că Dacia nu a intrat în Imperiul Roman de bună voie!...

— Crezi că atingerea acestor ținte a adus ceva bun pentru românul de rând?

— Uneori trebuie să avem tăria să vedem în perspectivă, peste nivelul poporului de rând. În perioada lui Caragiale, părerea poporului a fost redată magistral de marele scriitor în celebrele lui piese de teatru. A ajuns într-o așa de mare tensiune cu autoritățile, încât a fost exilat în ultima parte a vieții sale. Dacă, însă, analizăm din perspectiva istoriei, perioada respectivă este cea în care România s-a format ca stat modern. Sub domnia lui Carol I au luat ființă instituții fundamentale ale unui stat modern, precum Banca Națională, Metrologia de Stat, Camera de Comerț, Academia Română, marile universități etc.

Unde este adevărul, în istorie sau în literatură? Este posibil să conveargă interesele omului de rând cu interesele statului? Probabil abia atunci România va fi un stat cu adevărat modern. Până atunci, trebuie să mai avem răbdare, îi răspunse Victor interlocutorului său vizibil dezamăgit.

— Sunt puncte de vedere diferite. Nu neg realizările de care spui la nivel statal. Se vede pornirea ta spre a vedea nivelul global, de a privi lucrurile în general. Eu am reprezentat totdeauna punctul de vedere al cetățeanului. Eu continui să cred că România a intrat în Uniunea Europeană cu curu' înainte. Știi ce se zice la țară, când fată vaca și vițelul iese cu

picioarele înainte? Că este pericol de moarte și pentru vițel și pentru vacă!... Ei bine, România, ca membru al Uniunii Europene, s-a născut cu picioarele înainte și este un mare pericol pentru amândouă.

— Dar ce vrei să spui cu intrarea „cu curu' înainte", cu nașterea „cu picioarele înainte"?

— Aveam un profesor în liceu, care, ori de câte ori un elev nu știa lecția, îl chema la el și-l pupa pe frunte. Apoi, îi zicea: „Acum mergi la mă-ta, acasă și spune-i că te-a pupat profesoru' în cur, că ăsta-i cur, nu cap". Acesta este unul din sensuri. Dar mai sunt și altele. Odată, pentru că sunt o serie de reprezentante ale statului român la diverse instituții europene care, în afară de țâțe goale și cururi goale, nu arată nimic! Sunt și o serie de bărbați, foarte prezentabili și guralivi, tot pe acolo, care au, vorba profesorului, un cur în loc de cap! Cu așa ceva în frunte, România nu va avea victorii multe!...

— Să nu picăm în pesimism exagerat. Vezi vreo soluție?

— Soluții ar fi, dar sunt greu de aplicat, pentru că tot acest rău de care vorbim este acoperit de o poleială formată și întreținută de presă. Eu cunosc multe specimene din „marii formatori de opinie" din presa noastră. Mi-au fost studenți. Imaginea pentru proști este perfectă, un ziarist cu studii de filosofie, dar în afară de imagine nu mai este nimic. Înăuntrul lor nu este decât un gol de valoare și un plin de interese.

Discuția cu Anghel a umplut o noapte. Cu vocea lui puternică, nu l-a deranjat doar pe fiul lui Victor, care era într-o cameră vecină și n-a putut dormi

toată noaptea, dar și pe vecinii de scară. Dimineața, fiul său i-a spus: „Dacă-l mai prind pe ăsta pe aici noaptea, îl omor cu mâna mea!...”.

Sunt multe întâmplări care ne pot afecta decisiv viața! Unele sunt generale, și nu te poți apăra de ele, gen crize, războaie, dezastre naturale, dar sunt și altele personale, precum greșelile făcute de noi, care ar putea, și ar trebui, să fie evitate. Ca în tenis, greșeli neprovocate și greșeli provocate.

Verner avusese toate premizele să aibă o viață plină de succese, cum era obișnuit de când se născuse. A apărut o oportunitate care ar fi trebuit să-l facă să crească, să se dezvolte, dacă ar fi avut mai mult noroc, și anume investițiile în fostele țări comuniste. Acestea nu au dat rezultatele scontate și astfel a ajuns dator la fisc. Nici banii obținuți din vânzarea averii personale nu au fost suficienți pentru a scăpa de datorii și a putea să inițieze altceva. Dacă nu ar fi existat contractul de căsătorie, care o supărase atât de mult pe Corina, fiscul i-ar fi luat și averea ei, parțial moștenită de la Andrei, parțial dezvoltată de ea, care se dovedise o foarte bună întreprinzătoare în perioada de după revoluție.

Când posibilitățile economice i-au permis, Corina a investit mult în memoria lui Andrei! A urmărit promovarea în țară și străinătate a lucrărilor lui, a luptat mult cu birocrația românească pentru construirea unei statui a acestuia.

Viața a mers în așa fel încât a fost nevoită să investească, de data aceasta, și în Verner, după falimentarea firmelor acestuia. Între timp, starea lui de

sănătate s-a tot deteriorat. Toate relele porniseră de la stresul deosebit în care trăia. Nu reușea deloc să se obișnuiască nici cu lipsa de activitate în care soarta îl adusese, după viața tumultuoasă pe care o dusese în trecut.

În acest timp, Cornel și prietenii săi continuau întâlnirile lor curente. Deși nu putea să facă un efort fizic la nivelul unei persoane aflate în deplinătatea forțelor, își desfășura normal viața de zi cu zi. Discuțiile acestea îi făceau bine, îl țineau la curent cu toate evenimentele, urmărea la televizor și în presa scrisă tot ce se întâmpla în societate. Evita astfel un posibil sentiment de izolare, care ar fi uzual în asemenea situații. De multe ori, se nimerea ca întâlnirile lor să aibă loc când era și Vera acasă. Ea, datorită multiplelor sale activități interne sau internaționale, nu era prea des prezentă acasă, dar angajase o femeie care să aibă grijă de toate treburile gospodărești, astfel ca lui să nu-i lipsească nimic. Prietenii lui căutau să o atragă în discuțiile lor, dar nu le dădea nicio atenție. Îi trata ca pe oricare dintre cetățenii pe care îi întâlnea pe stradă. Era o persoană foarte selectivă în a-i alege pe cei care urma să-i devină parteneri de discuție. Păstra totuși cu ei o relație, la limita aparențelor, pentru că nu voia să-i îndepărteze, aceste întâlniri având un impact psihologic pozitiv asupra soțului său.

Albert își găsise modelul perfect, la care visase atât de mult. Acesta se referea însă doar la viața lor personală. Nimeni nu știa de viața lor comună. El

o adora, iar pentru ea, el reprezenta bărbatul care îi lipsise atât de mult, pe care îl așteptase. Din exterior, ea era văzută, de cei destul de puțini apropiați, ca o icoană, i se spunea „Maica Domnului", iar el era poreclit de apropiații săi drept „homosexualul", pentru totala sa lipsă de interes pentru femeile din societatea lor. Visul lui suprem era să ajungă odată să poată fi împreună și în public. I-ar fi plăcut enorm să poată apărea cu ea la multiplele reuniuni la care era invitat și la care de multe ori aveau invitație amândoi. Mergeau împreună, dar acolo se comportau ca doi colegi oarecare. De multe ori, chiar se așezau în locuri depărtate unul de celălalt.

Era atât de mândru de ea, de faptul că era femeia lui, încât odată i-a spus că îi venea să-i agațe o pancartă pe piept pe care să scrie „Ea este cu mine". Îl durea mult că nu se puteau afișa împreună, că nu arată și public ceea ce sunt, ceea ce simt. El ar fi vrut foarte mult să aibă un copil împreună, dar ea nici nu a vrut să audă. De la el aflase întâmplarea cu Balzac.

Albert mai avea încă probleme cu fosta soție, chiar dacă trecuseră aproape douăzeci de ani de la divorț. Aceasta îl hărțuia tot timpul cu fel de fel de chichițe din contractul de căsătorie și din hotărârea de divorț, ca să mai obțină diverse avantaje economice de la el. Nu-l interesau prea mult aceste aspecte. Tot ce-l interesa era relația lui cu Vera și nimic mai mult. Într-o discuție amicală, la mult timp de când se cunoscuseră, ea l-a întrebat, mai mult în glumă, cum ar reacționa dacă, din diverse motive, relația lor ar înceta. „Aș muri imediat", a fost răspunsul lui, rapid și ferm. Ea a fost foarte șocată de

acest răspuns și a schimbat repede subiectul discuției. A avut multe remușcări că i-a pus această întrebare și o cuprindeau fiorii, ori de câte ori se gândea la răspunsul său.

Vera cu Victor, pe de o parte, și cu Albert, pe de altă parte, lucrau mult timp împreună, la diverse proiecte, cărți. Pregăteau lansarea comună a trei cărți, dintre care două erau cursuri universitare. Acestea aveau ca autori una pe ea și pe Victor, îi spuneau ei „cartea română", alta ea și Albert, pe care o numeau „cartea engleză", iar a treia, era un eseu filosofic privind comportamentul modificat al omului în climatul ultrainformatizat pe care îl trăim în prezent. Aceasta din urmă îl avea ca autor doar pe Victor, dar pe subiectele din această carte aveau lungi și profunde discuții împreună.

Ea era muza lui inspiratoare și nu era străină de nimic din ceea ce lucra el în acea perioadă! Lucrau tot timpul, când în direct, când prin corespondență. Ceea ce făceau independent, fiecare pe unde putea, comunicau apoi, pe cale electronică, până ajungeau la un înțeles comun asupra a ceea ce voiau să spună. El era tentat să treacă mai rapid peste anumite aspecte de amănunt, dar ea nu accepta niciun compromis de la rigurozitatea a ceea ce elaborau împreună.

Era foarte greu de mulțumit în tot ce făceau! Își petreceau, astfel, foarte plăcut timpul, la mii de kilometri distanță, lucrând și filosofând pe tema cărților sau pe alte teme. Această comunicare a creat însă un anumit grad de dependență. Când au terminat

de lucrat la cărți, au constatat lipsa acelei atmosfere creatoare.

Coperta cărții lor comune a constituit o problemă aparte, o adevărată creație în sine, prin simbolistica deosebită a conținutului. Simbolurile de pe copertă reprezentau legăturile omului cu universul prin diferite canale, prin iubire, prin știință sau prin artă.

Colaborarea la aceste cărți a reprezentat prima ocazie prin care Victor a aflat de existența lui Albert, fără a ști nimic de relația acestuia cu Vera. Se ocupa de detaliile realizării afișului care urma să fie făcut pentru lansarea comună a celor trei cărți. El ținea legătura cu editura, pentru definitivarea textelor de pe afiș, culorile, grafica etc. La un moment dat, Vera i-a trimis un comentariu de-al lui Albert, coautorul „cărții engleze". Acesta spunea că i-a plăcut mult o anumită expresie pe care Victor o propusese pentru afiș, referitor la cartea lor. Acest comentariu a stârnit o discuție între Victor și Vera pe tema coautorului celeilalte cărți:

— Referitor la „cartea engleză", textul de pe afiș rămâne așa cum l-ai propus tu. I-a plăcut mult celuilalt coautor ideea ta. Văd că începi să fii apreciat printre homosexuali, a comentat ea referitor la coautorul celeilalte cărți.

— Apropo, că tot ai deschis discuția, cine este coautorul celeilalte cărți? Cu ce se ocupă?

A pus această întrebare fără niciun gând ascuns. Îl considera pe celălalt coautor ca pe un coleg la distanță, care lucra la o activitate comună, fără să-l cunoască fizic și fără să știe absolut nimic despre el.

—Un coleg din Anglia!... Este homosexual!... Mulți dintre colaboratorii de acolo au această „calitate".

—Bine că mi-ai spus, începusem să fiu gelos! Eu nu sunt homosexual, dacă cumva te întreabă cineva, i-a răspuns el, mai mult distrat decât preocupat.

Lansarea cărților a fost un moment de vârf al colaborării lor de până atunci. A reprezentat și un eveniment de referință și pentru universitate. Presa a preluat și comentat pozitiv cărțile, iar primele ediții s-au epuizat foarte repede.

Cartea comună, cea despre filosofia cunoașterii, a fost activitatea care i-a unit o bună perioadă de timp într-un demers făcut cu pasiune, cu iubire. În glumă, ei spuneau că această carte este copilul lor intelectual, un copil foarte dorit. Cartea la care Victor era autor unic a primit, în acel an, premiul pentru eseu, decernat de Societatea Scriitorilor.

Lansarea în sine a fost un mare eveniment și a făcut obiectul unei emisiuni a postului de radio național, unde a participat doar Victor, Vera fiind plecată din țară. A primit ulterior o înregistrare pe care au ascultat-o împreună în mașină, la întoarcerea ei.

—Ai dat-o gata pe reporteră! I se simte emoția în glas! Știi foarte bine să impresionezi femeile!...

—Așa ți s-a părut?... O cunosc de mult și n-am simțit că a fost ceva deosebit de această dată! Tot cu ea am colaborat la multe emisiuni radio pe teme științifice.

— Nu încerca să te eschivezi!... Femeile înțeleg mai bine pe alte femei decât o fac bărbații. Bărbații sunt atenți numai la anumite părți ale femeii, de cele mai multe ori la cele care țin de aspectul fizic. Uneori, ei nu sesizează stările emotive ale femeii!

— Nu te contrazic total! Apropo, din cartea noastră, „cartea română", fiind vorba de filosofia cercetării, din tot ce am spus acolo, care ți se pare a fi cel mai important aspect al unui demers de cercetare? Este întrebarea pe care o să ne-o pună cel mai des studenții, doctoranzii. Mă interesează mult părerea ta!...

— Măi... e greu să faci clasamente, ca în sport! Dar, dacă insiști, știi că niciodată nu am evitat răspunsurile la întrebările tale, eu cred că cea mai importantă este „întrebarea cercetării"! De ce să faci un demers de cercetare? Este cea mai bună protecție la reinventarea la infinit a roții! Nu mai vorbesc de argumentația care trebuie susținută, cu tărie, împotriva plagiatului. Se cam practică prin multe locuri, dar mai ales în România! Dar tu ce consideri că este cel mai important? Și eu sunt curioasă să aflu părerea ta!

— Ader la părerea ta. Și eu consider foarte importantă întrebarea de cercetare, dar aș veni cu o completare care rezultă dintr-o axiomă de epistemologie a lui Nietzsche, care te atenționează să gândești apriori la „cât adevăr poți suporta?" din rezultatele unei cercetări. De multe ori, un demers de cercetare științifică, sau chiar de viață, te poate conduce la niște rezultate pe care nu le poți suporta și efectul poate să fie dezastruos! Sunt situații în care ar fi mai

bine dacă demersul nu s-ar fi făcut! Aceasta ține de teoria valorii adevărului și îi mai poate pondera pe apostolii adevărului absolut, care este foarte bun, însă, uneori, poate ucide!...

— Există și adevăruri care ucid?...

— Nu știu să-ți dau exemple concrete, însă categoria filosofică există!...

— Dar apropo... ce ai vrut să zici, într-una din cărțile tale anterioare, era una care se referea la o teorie despre „reinventarea omului", unde ai o afirmație: *„Femeia tinde să fie o mașină de spus «Nu», dar care solicită bărbatului să fie o mașină de spus «Da»"*? Sau cu acele diferite categorii de *„Da"*, respectiv *„Da fizic"*, *„Da filosofic"*, *„Da suprem"*? Ai văzut că și reportera de la radio a insistat mult pe acest subiect!...

— Nici nu mă mir!... Orice femeie care va citi acel paragraf va pune, probabil, aceleași întrebări. Este un punct de vedere al unui bărbat privind relația femeie-bărbat. Relația nu mai este ca aceea de acum o sută de ani! Astăzi, mai mult ca oricând, din *„Da fizic"* s-a făcut o adevărată industrie.

— Nu ți se pare cam misogină abordarea?... Crezi că doar femeia este vinovată în problema prostituției?

— Nu... dar nici măcar nu m-am gândit la problema prostituției!... Acolo nu mai este filosofie, ci este de-a dreptul comerț. Eu am vrut să pun în discuție nevoia de echilibru în relația bărbat-femeie, în perioada actuală, considerând că au apărut mutații demne de luat în seamă. Bărbatului i se cere inițiativa, dar femeia este partea din ce în ce mai rezistentă în a se uni pe fundamentul unui *„Da*

filosofic". Oponența, tot mai frecventă, a femeii în constituirea de cupluri, și în final de familii, poate avea consecințe economice și sociale majore la nivel planetar. Bărbatul și femeia au un rol major în societate împreună, nu separați. Cred că problema hegemoniei în cuplu este una inventată recent și i se dă o importanță prea mare. Când femeia nu lupta atât pentru egalitatea cu bărbatul, avea totul. Ea știa cum!... De când este egală cu partenerul ei de viață, la dorința ei, are doar jumătate, partea ei.

— Da!... Dar femeia este cea judecată dur de societate în cazul eșecului. S-ar părea că eșecurile bărbatului în relația cu femeile îi creează chiar un fel de reclamă!...

— Aceasta doar dacă rămân la nivelul de simplul *„Da fizic"*. Celelalte forme de *„Da"* cresc rolul femeii și le înalță, dacă nu exagerează în dorința ei de hegemonie.

Cartea a fost bine primită. Prima reacție critică a subliniat profunzimea abordării subiectului:

„Autorul eseului face o apreciere a comportamentului uman, utilizând instrumente matematice. El afirmă: «Ca om de tehnică, inventator, dascăl, am fost tentat să cred că omul nu are limite în inventivitatea lui, ori de câte ori a mai depășit câte o barieră. Dar există o latură a creativității pe care omul nici măcar nu și-a imaginat-o, și anume auto-reproducerea creațiilor sale. Omul a creat automobile, avioane, roboți, dar nu a reușit, nici n-a încercat, nici măcar nu și-a imaginat reproducerea acestora dintr-un fel de sămânță. Samovarul nu s-a născut,

n-a crescut și n-a devenit locomotivă. Dumnezeu a creat omul, animalele, plantele și acestea se reproduc, cresc, trăiesc și mor. La fiecare trecere de la o fază la alta, aceste creații au dorința de a fi mai bine în faza următoare și se adaptează la condițiile mereu schimbătoare. Chiar și la moarte, omul speră să-i fie mai bine *după*.

Dorințele ne diferențiază pe noi, creații ale lui Dumnezeu, de creațiile noastre, invențiile noastre, oricât de complicate ar fi acestea. Tot acestea, însă, ne și îndepărtează de Dumnezeu!

Religiile de tot felul au încercat să propovăduiască omul fără dorințe lumești. Acestea au creat Raiul, sau altceva similar, ca răsplată a acceptării lipsurilor din timpul vieții. A fost un eșec! S-a creat un om ineficient.

Socialismul a încercat, la fel, să promoveze omul fără dorințe, inventând *omul unic* într-un *comunism biruitor*. A fost alt eșec! S-a creat un sistem ineficient, bazat pe oameni fără inițiativă.

Capitalismul de cumetrie de astăzi a condus la extrema cealaltă. Să deducem că s-a terminat cu ineficiența doar pentru că ne dorim să fie altfel, mai bine pentru noi?»"

Semnul de întrebare care încheia articolul arăta că problematica deschisă de carte este departe de a fi închisă. Cartea era o invitație la meditație pentru societatea contemporană.

Anghel contribuise cu un capitol la o nouă carte, care tocmai apăruse. Era o culegere de texte despre

Petre Țuțea. A fost foarte apropiat de acesta. Fusese coleg de facultate cu tatăl său.

Îi trimisese lui Victor un colet cu noua sa carte. Corespondau doar prin poștă, prin scrisori clasice și colete, fiind cunoscută lipsa de interes a lui Anghel pentru calculator și telefon.

Vorbise de multe ori cu Vera despre prietenul lui, „filosoful", despre excentricitățile acestuia. Găsiseră și elemente comune de interes. Socrul ei, tatăl lui Cornel, fusese și el prieten cu Petre Țuțea, încă dinainte de război. Gândiseră să-l roage pe Anghel să facă o prefață la cartea lor, „Filosofia cunoașterii". La modul greoi cum se coresponda cu el, ideea nu a fost fezabilă, deși era foarte bună.

Având în vedere că tocmai îi apăruseră două noi cărți, Victor se gândise să-i trimită și lui Anghel câte un exemplar. Era și o compensație pentru cartea despre Petre Țuțea pe care o primise de la el.

Coletul a fost returnat de poștă cu mențiunea: „Destinatarul decedat". Nici nu se putea imagina o moarte mai adaptată filosofiei lui. În garsoniera lui, plină de cărți, într-o dezordine de nedescris, au fost găsite, printre ultimele scrieri din jurnalul său, nota *„Când aveam nevastă, nu puteam să mor, deși voiam, când n-am mai avut-o, nu voiam să mor, deși puteam!"*.

Victor a fost foarte afectat de moartea prietenului său. Exista undeva, cineva care gândea la rece asupra omenirii, neafectat de emoțiile vieții cotidiene, de restricțiile instituționale și nici măcar de iubirea unei femei!...

Consecventă în intenția sa, declarată în discuția care a avut loc la plimbarea lor prin parcul din Sibiu, Vera hotărâse să candideze la funcția de europarlamentar! Nu urmărea niște ținte materiale. Victor ajunsese să o cunoască destul de bine încât să nu o bănuiască de gânduri meschine. Chiar i s-a părut foarte potrivită inițiativa ei. Avea tot ce era necesar pentru a fi foarte eficientă într-o astfel de poziție, dar a și atenționat-o de pericolele la care se expune. România este departe de climatul socio-politic necesar pentru ca alegerile să fie câștigate de cei mai buni. Din acest punct de vedere, situația nu a a evoluat deloc față de perioada descrisă de Caragiale în operele sale.

A pierdut!... Dar nu pierderea alegerii a supărat-o cel mai tare, ci modul în care au decurs toate cele aferente. Înscrierea în această competiție a făcut-o doar pentru a avea ocazia să trimită niște mesaje de schimbare a unor mentalități nocive, care începuseră să domine societatea, chiar și la nivelul universităților, unde, oricum, nivelul se aștepta să fie altul! Intrarea în structurile Europei vestice presupunea niște schimbări radicale de atitudine și ea era persoana potrivită să lupte pentru înfăptuirea lor.

Reacția unor colegi din universitate, împotriva ei, legată de această candidatură, a deprimat-o. Aceștia susțineau pe alții, care își bazau campania electorală pe ideea „că au mâncat salam cu soia”! Nu își imaginase până atunci că unii oameni din mediul universitar pot fi atât de josnici! Totdeauna considerase că mediul academic este un spațiu unde trebuie cultivată excelența, dar a constatat că nu este așa, că degradarea umană pătrunsese și în această

zonă „elevată"! Victor a susținut-o direct, declarat, cam singur împotriva tuturor, deși era convins că este încă prematur în România să-ți faci o campanie bazată pe ideea de competență și corectitudine!

La început, el insistase ca ea să nu candideze. Cunoștea bine lipsa de scrupule a majorității românilor în campaniile electorale. Se supunea unui stres inutil!... Nu putea ea schimba comportamentul negativ, istoric, al românilor prin participarea la o singură campanie electorală!

În privința implicării politice, Victor era adeptul lui Petre Țuțea, care, la ieșirea din închisoare, spusese: *„Am fost cel mai mare prost! Am făcut paisprezece ani de pușcărie pentru un popor de tâmpiți!"*. Evoluția internă de după revoluție avea să-i dea dreptate!...

Pe parcursul campaniei, pornite prea târziu și fără o consistență deosebită, Victor a ajutat-o în organizarea întâlnirilor și a participat, împreună cu ea, la acestea. A elaborat și difuzat o excelentă scrisoare deschisă în favoarea ei, adresată celor care s-au ocupat de denigrarea sa, dar țintind în special pe cei care proveneau din universitate. Fapt curios, aceștia au preferat să susțină un politruc de meserie.

Scrisoarea, elaborată cu destule aspecte ironice la adresa unora, a numit-o sugestiv,

„Cei șaptezeci de pitici împotriva Albei ca zăpada":

„Stimați colegi,

Alegerile pentru Parlamentul European nu au avut pentru mine nici un interes înainte de intrarea în competiție a unei personalități de talia Doamnei... Vera (numele complet, însoțit de toate titlurile

ei). Ați făcut însă ca bucuria unei competiții democratice să-mi fie de scurta durată, fiind supus unei presiuni electorale și unei avalanșe de scrisori de susținere, circa șaptezeci la număr, după modele de mult apuse, în favoarea candidatului puterii, ca și cum un vânt de panică nejustificată s-ar fi abătut asupra orașului nostru.

Libertatea de opinie este dreptul fiecăruia, dar vă asigur că, personal, mi-am păstrat tot discernământul și pot să aleg în cunoștință de cauză. De nenumărate ori, am fost tentat să reacționez, dar am respectat cadrul fixat de doamna, de a nu folosi astfel de scrisori de susținere, a căror utilitate o consideră îndoielnică.

Nu vă înțeleg!... Eu, când am văzut pe site-ul Comisiei Europene fotografia Doamnei cu Președintele acesteia, dl. Barroso, am tresărit de bucurie, mândru, ca să vă citez pe dumneavoastră, „că e de-a noastră, de la noi", iar unii dintre dumneavoastră nu au ezitat să facă recomandări și aluzii, la limita comportamentului academic sau chiar jignitoare la adresa unei femei.

Scrisoarea de față a fost declanșată de refuzul contracandidatului domniei sale, de la înălțimea funcțiilor politice pe care le ocupă, de a răspunde invitației Doamnei la dezbateri publice, în fața noastră, a întregului corp electoral, motiv pentru care m-am hotărât să precizez câteva lucruri în prezenta scrisoare.

Cum era normal, discuțiile pentru alegerea viitorului europarlamentar, din zona noastră, durează de ceva vreme. La unele am participat personal, chiar

le-am mediat. Nu este niciun secret pentru mine referitor la un compromis final și o victorie „decisă" în spatele ușilor închise a unui anumit personaj, a cărei „nepotrivire" o cunosc, ca și dumneavoastră, de multă vreme. De aceea, alegerile formale nu au pentru mine nicio doză de surpriză, de neprevăzut. Eu, poate și dumneavoastră, am fost luat prin surprindere de candidatura Doamnei. M-am bucurat însă că Universitatea poate să se laude cu o asemenea candidatură, în interesul zonei. Sunt însă profund dezamăgit de tenta neacademică dată acestei competiții. De aceea, mă întreb și vă întreb:

Am fi preferat deficitul major de democrație care se prefigura, prin existența unui candidat unic? De ce mai facem alegeri? Să dăm o fațadă democratică și să certificăm cu votul nostru rezultatul unor negocieri la care n-am participat?

Unde este dezbaterea de idei care s-ar fi cuvenit într-un moment așa de important? Cui îi este frică de dezbateri? De ce, oameni „de-ai casei", n-au găsit în cele două zile propuse de Doamna, nici măcar o jumătate de oră pentru o dezbatere publică? Toate celelalte circumscripții au organizat dezbateri publice. De ce la noi nu s-a dorit acest lucru?

Dacă singura variantă care poate asigura progresul zonei este continuitatea, sub o altă formă, a unui personaj cunoscut, de ce nu s-au atins până acum obiectivele propuse? Cum este plasată zona unde se află circumscripția noastră în comparație cu altele, la nivel național și internațional?

Cum ar putea fi calificată goana după unanimitate, care se manifestă de câteva zile? Nu se știe că

într-o adevărată democrație câștigătorului îi sunt suficiente jumătate plus unu din voturi?

Care mai este semnificația „votului secret", când o mulțime de votanți și-au deconspirat poziția prin scrisori de susținere penibile, multe cu stereotipuri ce amintesc de perioade revolute, mai ales că ne aflăm într-o instituție care se vrea de un înalt nivel de educație?

Credeam că o să am măcar o satisfacție scriitoricească din toată această parodie electorală, dar este foarte greu și asta, pentru că aș da inevitabil peste „O scrisoare pierdută", este adevărat, de data asta, în format electronic, care încercă să ne justifice alchimia iubirii dintre cei mai aprigi dușmani „de ieri", dar, poate, și „de mâine", în susținerea unui personaj deja compromis.

Stimați colegi,

Este o onoare pentru mine să lucrez cu Doamna. Azi, mai mult ca oricând, îi admir parcursul profesional de excepție, curajul, echilibrul, tăria și înțelepciunea abordării frământării electorale pe care a decis să intre. Și, cel mai important, apreciez viziunea Doamnei despre un climat de ținută academică, fără niciun fel de interferență politică la nivelul unităților de învățământ. Dacă am pierdut deja șansa unor schimburi colegiale de idei, nu ratați dialogul real cu propria conștiință, care va avea loc în cabina de vot.

Urez Doamnei să rămână neschimbată, pentru că-n orice situație va rămâne adevărata câștigătoare a acestor alegeri, prin lecția de democrație, de demnitate și prin provocarea pe care ne-a lansat-o!

Alegeri plăcute!...

Victor (numele complet, cu toate titlurile academice, plus calitatea de scriitor)"

Ea intrase în campania electorală prea târziu. Poate dacă o începea mai devreme chiar câștiga.

Aceste întâmplări, legate de candidatură, de derularea alegerilor, i-au adus iar in situația de a lucra împreună, la solicitarea și insistența ei. Au petrecut mult timp împreună pentru pregătirea diverselor activități.

A marcat-o atmosfera creată în jurul acelor evenimente. A fost un moment când încrederea ei în oameni a fost puternic zdruncinată. Nu putea crede de ce sunt în stare oamenii pentru niște bani în plus sau pentru o poziție mai ridicată pe discutabila scară socială. Pe lângă disconfortul psihic legat de ce se întâmpla în jurul său, de ce se întâmpla în universitate, persistau și celelalte lucruri negative din viața ei. Problemele de afaceri indirecte ale soțului ei, asistat de prietenii săi, vânzarea apartamentului din Londra, starea de sănătate a lui Cornel, au condus-o într-o stare psihică limită. Victor încerca să-i atenueze această stare, dar nici el nu avea toate condițiile necesare. Într-o dimineață, la scurt timp după terminarea alegerilor, a primit de la ea un mesaj pe care nu ar fi dorit să-l primească niciodată:

„Bună,

Azi noapte nu am avut nici măcar un minut de somn sau de liniște. Am luat de mai multe ori la rând viața mea și ce se întâmplă în prezent cu mine. Am recitit de mai multe ori poemul tău, cel referitor

la viața mea, căruia îi găsesc mereu noi aspecte, tot mai profunde.

Nu există cuvinte în limba română, și nu numai, care să poată exprima recunoștința și considerația pe care ți-o port pentru ce ai făcut și pentru ce însemni tu pentru mine!

Acest ultim an, de când ne-am cunoscut, va rămâne în amintirea mea ca fiind unul extraordinar. Ești singura persoană, în afara familiei mele, pentru a cărei apropiere îmi propusesem să mă întorc definitiv în țară pentru restul vieții! Cele ce s-au întâmplat în ultima perioadă m-au făcut să cred că am făcut o evaluare greșită. Societatea românească este încă destul de bolnavă pentru a avea o cât de mică garanție că, întorcându-mă definitiv, voi putea să rămân eu însămi, în condițiile în care, după cum mă știi, nu pot face compromisuri, nici profesionale și nici personale. M-am simțit ca un fel de „dușman al poporului" în tentativa mea de a face bine. Pe scurt, am decis să accept o ofertă de lungă durată de la o instituție internațională, care mă va ține departe de țară pe o lungă perioadă de timp.

Te rog mult să mă înțelegi, nu pot altfel!

Cu bine,

Vera"

El i-a răspuns imediat:

„Iubita mea,

Te înțeleg mai mult decât am înțeles pe oricine în viața mea. Este opțiunea ta. Când iubești pe cineva cu adevărat, îi accepți orice opțiune! Poate este mai

rațională soluția ta decât a mea. Tu ai fost totdeauna rațională. Ce mult mi-aș fi dorit să te convertesc la iraționalismul meu! Poate era mai bine pentru amândoi!

Să ai grijă de tine pe oriunde vei fi! Eu te aștept oricât de mult!...

Te iubesc și te voi iubi în orice situație,
Victor"

De atunci, Vera era mai mult timp plecată în străinătate. Chiar și când era acasă, în țară, nu se putea întâlni prea des cu Victor, printre altele, și din cauza precauțiilor autoimpuse privind menajarea sentimentelor soției acestuia. Gabriela, chiar dacă, cu trecerea timpului, devenise mult mai înțelegătoare, urmărea atentă orice mișcare. Ținta ei era finalizarea relației celor doi, întreruperea totală a comunicării dintre ei. Victor, la rândul său, era foarte tensionat de indecizia iubitei sale în ceea ce îl privea. Simțea că încă sunt multe lucruri pe care nici el nu le știa. Era într-o așteptare continuă, care nu se mai termina!... Un anumit fel de „bine", pe care îl aștepta din relația lor, se tot amâna de azi pe mâine și apoi de mâine pe poimâine. Din când în când, îi mai trimitea câte o poezie.

Vera se bucura mult când primea poezii de la el! Constata însă că acestea aveau o tentă tot mai pesimistă, uneori chiar morbidă! O bucura, chiar și așa, menținerea lui într-o dispoziție creatoare. Știa că el a început să scrie poezii datorită iubirii pentru ea și în sufletul său se mândrea cu aceasta. Atât timp cât scria pentru ea, înseamnă că o iubea! Nu știa cât de

dureroase erau aceste poezii pentru el. Ele veneau dintr-o disperare care se tot perpetua, dintr-o frământare continuă.

Gabriela ajunsese să se obișnuiască și cu anormalitatea în care trăia, fără voința sa, situație legată de relația soțului său cu Vera. Aceasta era o surpriză pozitivă pentru el, cunoscându-i comportamentul în conjuncturile similare precedente. Ce era foarte important, pentru amândoi, consta în faptul că adoptau o politică deschisă, discutau. Nu stăteau închiși în ei. Discutau, comparau, se certau, se împăcau, se iubeau, iar discutau... Era o situație de un dinamism nebun!...

—Cum crezi tu că ar trebui să mă comport eu, soția ta, când tu îmi spui că iubești nebunește o altă femeie?...

—Nu știu!... Este ceva care mă depășește. Așa ceva nu am mai trăit nici eu niciodată! Am mai depășit o relație cu o altă femeie, de când sunt cu tine, dar a fost altfel.

—Și eu simt că este altceva! De aceea și sunt foarte îngrijorată și încerc să te înțeleg. Cealaltă era o femeie, care în lipsa bărbatului, mereu plecat în străinătate, își umplea timpul și își satisfăcea poftele cu tine. Tu erai foarte stresat și aveai nevoie de ceva diversitate sexuală. Acum este altceva, ești total schimbat, ai o privire aiurea... I-ai scris cărți, poezii!... Te stăpânește total această femeie și eu chiar nu știu ce să mai fac!... Mi-ai spus că nu faceți sex, și te cred, dar asta este și mai rău, pentru că va lungi la

infinit această relație. Dacă o făceați odată... într-un an, doi... trecea și veneai iar cu mintea acasă!...

— Dar nu văd de ce te deranjează această relație!... Este doar ceva mental!... Comunicăm doar la nivel artistic. Este pentru mine o muză. Ai văzut că și Mircea Cărtărescu, pe care tu îl apreciezi atâta, și care s-a declarat un familist convins, a spus că are muze și le plasa pe acestea undeva în zona divinității. Și eu simt că așa este!... Poți să te lupți cu divinitatea?... Mai bine o iei așa cum este și... să lăsăm timpul să lucreze.

— Cât dracu' o să mai lucreze și timpul ăsta?... Am crezut că, odată cu vârsta, o să termini cu divinizatul oricărei fufe care îți iese în cale și îți zâmbește frumos!... Am pierdut orice speranță când am auzit că taică-tu voia să se recăsătorească la optzeci și cinci de ani!...

— De ce nu vrei să vezi și partea pozitivă a lucrurilor? Am ajuns la o vârstă la care de obicei soții trăiesc mai mult pentru alții decât pentru ei. Aceste întâmplări, care recunosc și eu că au ceva de natură paranormală, ne-au readus la viață. Parcă am întinerit cu douăzeci de ani, din punct de vedere fizic, iar în ce privește creația, sunt mai creator ca niciodată. Știu că te supără, dar aceste transformări pozitive sunt legate de această femeie, de această muză.

— Taci... că îmi vine să-ți dau cu ceva în cap!... O să caut o oală de lut. La țară se spune că, atunci când unui bărbat îi ia mințile o femeie mai în vârstă ca el, leacul este să-i spargi în cap o astfel de oală!...

— Nu-mi prea place acest leac!... Dacă totuși decizi să-l folosești, dogește un pic acea oală înainte,

sau caută una mai moale. Bănuiesc că nu vrei să mă omori de tot!...

— Stai liniștit, că nu o să mori tu de mâna mea! Când te-am manipulat să mă ceri de nevastă, am făcut-o pentru că te iubeam, am făcut-o ca să te am pentru toată viața, nu ca să te omor! Te iubesc și acum... deși nu o meriți!... Te și invidiez într-un fel, pentru norocul de a iubi așa, ca un licean, la vârsta ta. Ești un mare beneficiar al sorții!... Dar, vezi, nu mai intra prin fel de fel de combinații, cu fel de fel de curve, că poate te termină altcineva căruia îi strici cine știe ce interese. Nu de la mine va veni răul tău, chiar dacă tu mă consideri, de mult, ca fiind cel mai mare dușman al tău!...

— Îți mulțumesc pentru comportamentul tău. Cred că peste nouăzeci la sută din femei ar fi divorțat după asemenea întâmplări! Sunt afectat de atașamentul tău, dar asta nu înseamnă că voi renunța la scris, că voi renunța la muze. Dacă simți cumva o dorință de revanșă, află că din partea mea nu va fi nicio supărare dacă și tu ți-ai găsi un alt bărbat. Știi gândirea lui Anghel și, de asemenea, știi că eu sunt adeptul filosofiei lui!...

— Să nu te mai aud vorbind de acel individ!... Apreciez realizările lui filosofice, dar din punct de vedere uman a fost un ratat!... Nu aș dori, sub nicio formă, să-l iei de model!... Eu nu voi dori niciodată un alt bărbat!... Mie, oricare alt bărbat îmi produce silă. Dacă va fi vreodată să mă părăsești, nu voi mai avea niciun alt bărbat în viața mea!... Nu înțeleg cum unii pot gândi altfel!...

— Există oameni și oameni, filosofi și filosofi!...

— Da, există!... Uneori cred că mai există și altceva!... Uite, de exemplu, eu, care nu dau doi bani pe zodii și pe alte forme de preziceri, am găsit ceva care m-a tulburat, deși are și ceva favorabil mie.

— Hai, că mă faci curios!...

— Am început să studiez situația și am găsit că ai foarte multe asemănări cu idolul tău în ale filosofiei, Nae Ionescu. Și el s-a ocupat de epistemologia iubirii și lui îi plăceau femeile mai în vârstă decât el, dintre care una chiar cu doisprezece ani, și, poate, ca o explicație, este și născut în aceeași zi și lună cu tine. Să nu crezi în zodii!...

— Îți imaginezi că știam deja toate acestea!... Dar ce spuneai că îți este favorabil?...

— Relația lui cu soția era la fel de imposibilă ca și a noastră, dar, cu toate acestea, au convenit să nu divorțeze niciodată. Și nici n-au divorțat.

— Hai... că mă înduioșezi!... Această informație te-a bucurat atât?...

— Da... dar de ce te amuzi?... Eu țin mult la căsătoria noastră... așa cum este ea!

— Ei bine, această promisiune chiar pot să ți-o fac și eu. Niciodată eu nu voi divorța de tine!... Unuia ca mine cred că îi ajunge o singură căsătorie!... De fapt, eu nu trebuia să mă căsătoresc deloc. Doar dacă tu nu te vei sătura vreodată și o să vrei divorțul!...

Au terminat amical o discuție de care lui i-a fost foarte teamă. La sfârșitul acestei discuții, i-a cerut să fie mai atent la afișarea în public, pentru că ar afecta-o mult anumite discuții care ar fi putut apărea pe tema relațiilor lui amoroase. Părea că ultima parte

a discuției, cu declarația lui că nu va divorța niciodată, îi crease o stare de siguranță în ceea ce privește viitorul lor comun.

Vera plecase pe termen mai lung în străinătate. Dacă înainte căuta o soluție să stea mai mult în țară, după atmosfera creată, legată de campania sa de europarlamentar, venea mult mai rar în țară.

Căpătase ceva contradictoriu în gândire, ceea ce i se întâmpla foarte rar unei persoane atât de raționale. Pe de o parte, ar fi plecat cât mai departe de țară, afectată de atacurile injuste și nemeritate la care fusese supusă în campania electorală, pe de altă parte, era atrasă de țară, pentru că acolo era cel de care se reapropiase în dificila perioadă de alegeri. Făcuse atâtea sacrificii pentru ea, îi fusese foarte devotat în toată perioada campaniei, singur împotriva tuturor și reușise să o facă rămânând cald, echilibrat, cum nu și-ar fi imaginat că poate fi un bărbat român.

O preocupa, însă, și relația ei cu Albert! Deși el se izolase undeva în sudul Angliei, la țară, se retrăsese din cele mai multe activități și se vedeau mult mai rar. Sentimental erau încă destul de apropiați, cu toate că trecuse mult timp de când conviețuiau. Corespondau tot timpul pe cale electronică, indiferent pe unde se afla ea, lucrau de la distanță la o carte comună, se sfătuiau ori de câte ori unul sau altul simțea nevoia.

Stabiliseră împreună, atunci când au decis să aibă o viață comună, să se respecte reciproc și atunci când va apărea o nemulțumire a unuia să o spună

celuilalt fără nicio reținere. Conveniseră, încă de la început, că, dacă relația lor nu va mai merge, partea care simte aceasta să mărturisească celeilalte și să se separe amiabil. În fond, ei nu erau căsătoriți și nu voiau să introducă neajunsurile căsătoriei într-o relație liberă de alte constrângeri. Fiecare dintre ei avea experiența unei căsătorii precedente, de care era nemulțumit în felul său.

Avea totuși o mare reținere. Încercase odată să deschidă o discuție de principiu cu Albert, privind vreo eventuală separare a lor într-un viitor nedefinit, și răspunsul lui a fost atât de radical încât a schimbat subiectul imediat. El îi spusese, atunci, că ar muri într-o asemenea situație. Conviețuirea îndelungată a două persoane creează aceleași deprinderi ca și căsătoria, deși nu există o relație oficială.

Totuși, discuția trebuia făcută. Nu era drept față de cel care ardea ca o flacără, de ceva timp, lângă ea, alături de care se simțea foarte bine și al cărui viitor îl simțea legat de al său. Se apropiase de el exact așa cum se întâmplase cu cincisprezece ani în urmă cu Albert, prin discuții inteligente, modul comun de a gândi, căldură și grijă reciprocă. În relația lor cu Vera, cei doi bărbați se asemănau foarte mult. Acesta a și fost șocul ei când a avut primele discuții cu Victor. Se întreba cum pot să se asemene atât de mult doi oameni care s-au născut în locuri și medii sociale diferite, în alte culturi, în alte vremuri. Doar ea realiza această asemănare și nu dorea sub nicio formă ca ei să afle unul de altul. Nu ar fi dorit niciodată să-i spună ceva unuia despre celălalt!

Cum la niște oameni normali existența unor copii este cea mai vie dovadă a relațiilor lor ca bărbat și femeie, în cazul unor intelectuali existența unor lucrări, a unor proiecte comune reprezenta rodul relației lor foarte apropiate. Albert și Victor, cunoscând gradul de exclusivitate al ei în privința abordării unor lucrări comune cu un bărbat, nu puteau să nu-și manifeste, măcar principial, interesul unuia față de celălalt. La un moment dat, fiecare dintre ei ajunsese să se întrebe cine este „celălalt coautor"?... „Copiii" lor erau lucrările comune, cărțile comune!

De o persoană ca Vera era greu să nu te atașezi, dacă te accepta să lucrezi ceva în comun pentru o perioadă mai lungă de timp. Acești doi bărbați erau dintre cei foarte puțini care au avut această mare șansă în viața lor.

Ea intuia această situație și tocmai de aceea îi era teamă de discuția cu Albert. A plănuit să-l viziteze la țară, acolo unde el se retrăsese de ceva timp. Poate și această retragere a lui putea să fie un argument în favoarea ei, în discuția pe care urma să o aibă.

Întâlnirea a început cald și amabil, așa cum s-au desfășurat toate întâlnirile lor de când s-au cunoscut. Albert era un bărbat delicat, bine educat, cult, care făcea pe oricine să se simtă bine în prezența lui. Nu se mai văzuseră de câteva luni. I-a povestit de lansarea cărților, de campania electorală. Nu erau noutăți pentru el, pentru că ei comunicau pe e-mail aproape zilnic, dar era prima oară când discutau aceste subiecte față în față. Mesajele electronice nu redau total emoțiile, nu transmit și vibrația vocii. În conversația lor, Vera nu a putut evita să arate rolul

major al lui Victor în acele realizări, în acele evenimente majore din viața ei, la care Albert a întrebat-o direct:

— Cine este acest om? Cum l-ai cunoscut, care este rolul lui în viața ta? Din cauza lui a trebuit să te aștept o jumătate de zi în aeroportul din Bruxelles acum vreun an?

De ceea ce se temea a și apărut în discuția lor, dar era de fapt și scopul vizitei. A căutat să-și găsească bine cuvintele, pentru a nu răni un om la care ținea, pe care îl aprecia, alături de care a avut o viață comună îndelungată fără a-i avea absolut nimic de reproșat. Trebuia doar să facă față tumultului vieții, care vine peste noi fără ca noi să-l chemăm.

— Știi că nu pot trăi fără a lucra ceva!... Pe mine inactivitatea mă omoară!... Sper să nu ajung vreodată să nu am ceva de făcut, pentru că atunci chiar voi muri! Am început să scriu cu el mai multe lucrări privind interdisciplinaritatea. Este un om interdisciplinar prin excelență, are un spirit creator deosebit. Este cercetător, inventator, om de afaceri, profesor, prozator și, de acum, și poet! Am lucrat mult împreună la modelarea matematică a fenomenelor economice, chiar a dorințelor, a sentimentelor. Este un bun matematician. El lucra deja la ceva foarte interesant, la modelarea matematică a comportamentului uman! Pe acest subiect a și scris un eseu, care s-a lansat odată cu „cartea noastră". Am simțit nevoia de a mă atașa și eu la aceste cercetări, mi-a plăcut foarte mult subiectul.

— Când spui „cartea noastră", te referi la cartea ta cu mine sau la cartea ta cu el?...

Această nuanță comparativă, introdusă în discuție de Albert, a făcut-o să se teamă de evoluția ulterioară a discuției, dar nici nu putea să nu-i răspundă la întrebare.

— Cartea mea cu el, pentru că cea cu tine știi bine că nu era gata! Nu este gata nici acum! Sper să fie gata cam într-o lună, dacă pot să mă ocup numai de ea. Mai am în paralel o serie de alte termene. Atunci când s-a făcut afișul comun, cartea mea cu tine a fost doar anunțată ca viitoare apariție.

— Și... ce înseamnă „de acum și poet''?...

— Pentru că celelalte calități le avea și înainte, dar poet a devenit de când îl cunosc.

— Vrei să spui că a devenit poet de când te-a cunoscut pe tine, scriind poezii dedicate ție?... Săracu' de el!...

Atât a mai apucat să spună. Ce o fi vrut să spună cu „săracu''? S-a schimbat brusc la față, a început să aibă convulsii.

Vera a chemat salvarea, care l-a dus în stare de inconștiență la spital.

La câteva zile de la plecarea ei din țară, Victor a fost surprins când a văzut că avusese un apel telefonic nepreluat de la Vera, din străinătate. Se întâmpla destul de rar! De obicei, comunicau prin e-mail. Avusese telefonul închis, fiind într-o ședință. A sunat-o. Avea o premoniție că se întâmplase ceva grav. I-a răspuns aproape plângând.

— Ce este... ce s-a întâmplat?...

— Sunt așa de supărată, cum nu am mai fost de când mi-au murit părinții!... Scuză-mă ca te-am

sunat, dar simțeam nevoia să vorbesc cu cineva și despre așa ceva nu pot vorbi decât cu tine. Nu am cu cine vorbi... nu am pe nimeni altcineva căruia să-i pot spune prin ce momente dificile trec!...

—Nu este nici o problemă! Spune-mi, descarcă-te, știi că sunt un bun ascultător!...

—Este foarte grav bolnav, este pe moarte cel mai bun om pe care l-am cunoscut aici, în Anglia!... Pentru mine, el este aici, ceea ce ești tu în România. A fost cel mai important sprijin al meu aici. A fost pentru mine mamă, tată, frate, soră, prieten!... A făcut infarct în fața mea și nu am putut să-l ajut cu nimic!...

—Bine, dar nu cred că trebuie să te învinovățești pentru asta!... S-a întâmplat... doar nu ești doctor!... Nu ai chemat salvarea?...

—Am chemat-o, dar nu știu dacă au ce să-i mai facă! Era deja inconștient când a venit ambulanța!

—Și acum ce faci?... Unde ești?...

—Mă doare foarte tare ceea ce s-a întâmplat!... Îmi vine să urlu!... Te-am sunat ca să mă mai descarc, simt că mor și eu!... Simt că nu mai pot trăi!... Am dureri mari în piept, pe care nu le-am mai avut până acum!...

—Bea apă rece, tușește și respiră adânc!... Ai o insuficiență cardiacă pe fond de stres!... Ești o femeie puternică, o să treci și prin asta, așa cum ai trecut prin multe altele!... Îmi pare rău că în aceste momente grele nu sunt cu tine acolo!...

—Mulțumesc mult... îmi ești de mare ajutor în aceste momente!...

— Mă bucur să te pot ajuta! Am avut și eu ocazia, de mai multe ori, să învăț de la tine ce înseamnă să fii puternic! Dacă nu te supăr, aș vrea să-ți dau un sfat: când a murit maică-mea, singurele momente în care mai uitam de durere erau acelea când făceam efort fizic. Odată am mers pe jos de acasă până la institut, în partea cealaltă a orașului. Cred că erau vreo douăzeci de kilometri!...

— Exact asta și fac în acest moment!... Sunt câteva ore de când merg pe jos!... Am ajuns într-o zonă pe care nici nu-o cunosc!...

Victor era deosebit de afectat de ce se întâmpla, nu avea nicio idee referitoare la fondul situației, dar căuta să găsească orice subiect de discuție pentru a-i distrage atenția de la situația dureroasă în care se afla.

— Cine este acest om?...

— Îți amintești atunci când ne plimbam prin parc, la Sibiu? Ți-am spus despre cineva care și-a părăsit familia pentru mine. Despre el este vorba!...

Lui Victor i-a părut rău că îi pusese această întrebare. Răspunsul ei i-a răscolit anumite amintiri dureroase. Odată deschisă discuția, trebuia s-o continue.

— Bine... dar mi-ai spus că era un nebun... dintre mulți alții, căruia nu i-ai dat nicio atenție, și despre care nu mai știai nimic ce s-a întâmplat!...

— Așa și este, dar acum mi-am dat seama că am greșit că l-am tratat așa!... Ar fi trebuit să-i răspund pozitiv acestui om!... Acum îmi este teamă că nimic nu se va mai putea repara!... Mă simt foarte vinovată. Uneori, în viață, poți greși, încercând să

fii prea corect și cu lumea și cu Dumnezeu!... Este oare numai un bine și numai un adevăr pe lumea asta? Este foarte greu să alegi!... Când el era bine, nu aveam acest sentiment de vinovăție, acum însă este altceva! S-a întâmplat ceva foarte rău cu el, și eu mă simt vinovată!...

— Dar ce s-a întâmplat așa de rău și nu poți să-mi spui nici măcar mie?... Știi că mie poți să-mi spui orice!... Eu nu vreau decât să te ajut.

— Nu pot să-ți spun și cred că nu este bine să afli vreodată acest adevăr!... Acum înțeleg mai bine ceea ce-mi spuneai cândva, referitor la „adevărurile care ucid"!...

— Apropo de filosofie, de adevărurile care pot fi spuse și adevărurile care nu pot fi spuse, a murit zilele acestea prietenul meu Anghel, „filosoful". A fost găsit mort în casă!...

— Of, Doamne!... Parcă suntem sortiți să trăim mereu situații similare!... Condoleanțele mele... știu cât de apropiat îți era!...

— Îi simt lipsa! Era cel care prefera să moară pentru „adevărul absolut". Și a murit!... Adevărul absolut, pe care îl trăim astăzi, este acela că, deși populația crește, oamenii sunt tot mai singuri. De singurătate cred că a murit bietul Anghel!...

Vera era așa de tulburată încât el a considerat că este bine să nu insiste. A lăsat-o pe ea să se descarce. A ascultat-o mult. Era surprins de depresia ei. Nu o cunoscuse niciodată așa. De obicei, ea era cea tare. Dovedise de mai multe ori acest lucru. Acum era cu totul altceva. Îi reveneau în minte temerile că nu

știe tot, că ea încă nu i-a spus tot. Însă, pe măsură ce ea devenea tot mai patetică, începea să intre și el într-o stare de tulburare. Ea vorbea cu el ca și cum între ei n-ar fi existat nimic! Nu realiza faptul că vorbește cu un om care o iubea nebunește, care ar fi fost în stare să-și dea și viața pentru ea. Era atât de bulversată încât nu mai ținea cont de nimic, iar în acest timp îl rănea continuu prin ceea ce spunea, prin regretele sale după un alt bărbat, despre care el nu știuse nimic până atunci.

El s-a stăpânit, a ascultat-o până la capăt și i-a promis în continuare tot sprijinul său moral pentru situația prin care trecea. După aceea, a intrat însă el într-o criză existențială. Se gândea la acel om, despre care nu știa decât ce-i spusese atunci, că era un nebun care a făcut mari sacrificii, fără ca ea să-l încurajeze în vreun fel. Cu toate aceste sacrificii, nu a obținut nimic, nici măcar în douăzeci de ani, confirmând astfel ce spuneau alții despre ea, că este „Maica Domnului".

Pe Victor nu îl preocupa ideea că ea nu-i cedase acelui bărbat, nici măcar în douăzeci de ani, ci îl durea faptul că, în sinea lui, el dorea o relație totală cu Vera și acum își vedea toate năzuințele năruite. Realiza imposibilitatea ajungerii la iubirea ei și asta îl dezechilibra psihic. Pe de altă parte, dacă ea îl iubea atât de mult pe acel om, nu mai vedea nicio șansă pentru iubirea sa! O iubea cu disperare, iar aceste noi întâmplări îl îndepărtau și mai mult de momentul mult visat, când ea va fi a lui total, fără alte probleme de viață sau de conștiință. Acum se deschideau alte necunoscute între ei!...

A sunat-o în fiecare zi, pentru a o consola. Se temea de vreun gest necugetat din partea ei, în starea în care o simțea că este.

Vera a urmărit îndeaproape tot ceea ce s-a întâmplat cu Albert după aceea. Prin spital, s-a întâlnit cu rudele acestuia, inclusiv cu fosta soție. A trebuit să suporte multe insulte din partea acestora, dar avea mulțumirea sufletească a recuperării lui. La întâlnirea pe care au avut-o, după trecerea momentelor dificile, el i-a mărturisit că o să facă tot ce se poate să-și îmbunătățească relațiile cu fosta familie. Referitor la relația dintre ei, nu a făcut decât un comentariu care amintea de proverbul românesc „sângele apă nu se face", dar că se aștepta că ea, după atâta experiență și educație acumulate în țările dezvoltate, va depăși pentru totdeauna instinctele de țărancă din România.

După toate aceste întâmplări, Vera s-a întors în țară, cerându-i lui Victor să se întâlnească unde și când vrea el, dar cât se poate mai repede. S-au întâlnit. Amândoi erau într-o stare de extremă agitație. Dacă i-ar fi văzut cineva atunci, nici nu i-ar mai fi recunoscut. Ea suferea mult pentru acel om, iar el suferea la fel de mult pentru ea. Ea era obosită, îndurerată, deprimată, și toate acestea se puteau citi pe fața sa, el era nebărbierit de o săptămână, cu privirea răvășită, ceea ce îi dădea un aspect de sălbatic. Cu vocile sfâșiate de durere, au început o discuție în care fiecare parcă venea de pe altă lume:

— Bună, iubita mea, a început el! Ești mai bine?...

—Bună, dar numai bună nu este. Doamne, ajută-ne!...

—Spune-mi mai multe!... Descarcă-te... dar dă-mi mai multe informații, să înțeleg și eu ceva. De ce nu mi-ai spus nimic despre acest om?...

—Te rog, ajută-mă! O să-ți spun tot, dar ia-mă ușor, că sunt foarte stresată, foarte obosită. Cred că nu am dormit de o săptămână!

—Dacă l-ai iubit atât de mult, de ce nu i-ai spus-o?... Cum ai putut să chinui douăzeci de ani un om, să-l ții într-o asemenea tensiune? Este inuman cum te-ai comportat cu el! Puteai să-l respingi clar, de la bun început, îl durea un timp și pe urmă îi trecea, dar nu-l țineai atâta timp într-o asemenea tensiune!

—Nu a fost așa!... Am avut o relație totală cu el, dar el a dorit să ne căsătorim oficial și eu nu am vrut asta, iar acum îmi pare foarte rău.

—Bine, bine... dar asta nu era ceva nou pentru el, încât să-i creeze un șoc acum! Bănuiesc că acest refuz i l-ai spus cu mult timp în urmă?

—Da!... Îmi pare rău!... El a fost pentru mine și mamă, și tată, și soră, și frate, și amant, și coleg, și profesor, și sfătuitor, spunea ea, repetând această idee, realmente pierdută în amintiri dureroase.

Ea părea a nu realiza motivul pentru care Victor era atât de tulburat. Când iubim cu disperare pe cineva, nu îi înțelegem totdeauna pe cei care ne iubesc pe noi. Acest fapt făcea ca pe el să-l doară și mai tare. El simțea că ea încă nu i-a spus tot, că mai sunt încă lucruri nespuse între ei. Cine știe câți alți

asemenea necunoscuți mai erau în viața ei? Deja se năruia sistemul lui de încredere.

Se constituise un pentagon al iubirii, dar și al morții, în care Cornel era aproape mort fizic de zeci de ani, Albert aștepta moartea acestuia ca să se poată căsători cu Vera, Victor era dărâmat de iubirea neîmpărtășită pentru muza sa, iar Gabriela își regăsise marea sa iubire pentru Victor. Doar Dumnezeu mai putea ști ce avea să urmeze! În epistemologia iubirii lor pentagonice se pare că unii dintre ei au neglijat una dintre întrebările esențiale ale existențialismului lui Nietzsche, *„Cât adevăr poți să suporți?"*.

Victor încerca să se echilibreze și căuta să-i insufle și ei o speranță de viitor alături de el, să o scoată din disperarea în care intrase. Trăind fiecare cu durerea sa, a trecut ceva timp.

Pentru a mai uita durerea, el încerca să facă ceva, să lucreze câte ceva. Ea îl rugase să o ajute să-și actualizeze CV-ul, pentru elaborarea documentației pentru un nou proiect. Căutând niște citări ale sale din cărți și reviste, pe internet, a căutat atât pe numele ei cât și pe numele coautorilor săi la diferite lucrări. Albert era unul dintre aceștia. Căutând aceste citări a văzut, din întâmplare, un anunț legat de accidentul cardio-vascular al lui Albert, printre diverse alte știri legate de activitatea acestuia.

A fost un șoc pentru Victor!... Atunci a realizat că, „nebunul" care abandonase totul pentru ea, fără ca ea să-i dea vreo atenție sau vreo speranță, și care tocmai făcuse un infarct, era aceeași persoană cu „homosexualul" care a scris „cartea engleză". De

ce i-a ascuns totul? Când el îi scria poezii răscolitoare despre intangibilitatea ei pe post de icoană, de „Maica Domnului", ea avea un amant!... Mintea lui a început s-o ia razna. Căuta metode care să-l ajute să se îndepărteze de ea. De câte ori credea că s-a apropiat mai mult de ea, apărea ceva care îi îndepărta și mai mult. Părea că intră și el în rândul blestemului bărbaților care au reușit să se apropie de ea. Cu toată durerea pentru situația ei, începuse să nu-și mai poată stăpâni propria suferință. Nu putea suporta minciuna care l-a însoțit pe toată perioada de iubire dezlănțuită pentru ea. Se tot întreba cum a putut să-i facă așa ceva. Acum începea să înțeleagă acel „ceva" care o împiedica să se apropie decisiv de el, să fie femeia lui.

A sunat-o, să-i spună despre dureroasa lui descoperire. De data aceasta el era cel cu vocea stinsă și-i vorbea printre lacrimi. Ea i-a simțit disperarea, a intuit că s-a întâmplat ceva rău și cu el. Până atunci, el era cel care încerca să o ajute, care o liniștea când era tensionată, care căuta să-i orienteze gândirea spre viitor, când poate va fi mai bine. Acel viitor al ei, pe care el îl vedea indiscutabil legat de viitorul lui, părea că nu mai vine! De data aceasta, el era cel care avea nevoie de ajutor.

— Ce este? Ce s-a întâmplat?

— Căutând acele citări din cărți și reviste, de care m-ai rugat, pentru CV-ul tău, am găsit, cu totul întâmplător, anunțul privind accidentul vascular al coautorului tău, colaboratorul la „cartea engleză"!... El este cel pentru care suferi acum... „nebunul" care

și-a părăsit familia pentru tine... „homosexualul" care-mi aprecia textul de pe afiș?...

Simțea în telefon tulburarea ei. Era ceva la care nu se aștepta. Era ceva ce nimeni nu ar fi trebuit să mai știe, precum nimeni nu știuse nimic despre toată relația ei, petrecută în umbră, cu Albert.

—Da... el este! Îmi pare extrem de rău că ai aflat!... Aș fi vrut să nu afli niciodată.

—De ce nu mi-ai spus că el este? Oricum eu nu-l cunoșteam nici pe el, nici pe altcineva!

—Nu vreau să vorbim mai mult despre el. Mă doare foarte tare și nu sunt pregătită pentru această discuție. Aș fi dorit să nu afli niciodată de existența relației mele cu el. Dumnezeu m-a binecuvântat să vă cunosc pe amândoi, dar nu am dorit ca aceasta să se suprapună în timp. Este prea mult pentru mine!... Vorbim altă dată. Ajută-mă să trec de acest moment dificil al vieții mele!...

Victor a încercat să lase un pic timpul să lucreze pentru a i se atenua durerea. Vera, însă, nu făcea altceva decât să-i sporească suferința. Dacă înainte căutase să-i ascundă identitatea, acum, de fiecare dată când se întâlneau, îi vorbea numai despre el, despre meritele lui, despre talentele lui. Se refugiase total în trecut!... Îi trimitea copii după scrisorile primite de la Albert, ceea ce l-a afectat foarte tare. Văzând că mesajele ei cuprindeau doar această avalanșă de laude aduse fostului său amant, o perioadă nu i-a mai răspuns.

A încercat, ca și altădată, să iasă din starea de haos mintal în care se afla, scriindu-i poezii rele.

Își făcea speranțe că o va uita, chiar cu riscul că va trebui să o urască pentru aceasta. De multe ori ura înlocuiește dragostea neîmplinită! Își făcea, astfel, iluzii că astfel iubirea pentru ea va trece.

A compus poezia „Și totuși trece". I-a trimis-o cu sufletul îndoit, dar i-a trimis-o!...

Și totuși trece

Cândva, pe când
primeam mesajul tău,
era precum
trimis de Dumnezeu,
nimic pe lume
nu era mai sfânt,
el îmi umplea pe loc
întregul gând.
Gândeam la tine
atât de mult,
că toți înțelegeau,
dar tu te-ai prefăcut!...
Azi nici măcar
nu mai tresar
când văd mesajul tău
că vine iar,
căci este *ca al tuturor,*
fără inimă și fără dor!
De farmec sfânt
tu te-ai cuprins,
acum o știu prea bine,
dar tot atât de bine știu
că n-a fost pentru mine!...

Eu te-am privit,
de la început
smerit, ca pe-o icoană,
dar tu ai vrut să fii,
nimic mai mult,
doar… o cucoană!
Eu o vedeam în tine
pe Maria, sfânta și eterna,
iar tu erai, de fapt…
Maria Magdalena!

Nu mai găsea nicio rațiune la nimic, nu o mai înțelegea deloc, nu mai credea în ea. Nu mai avea încredere în viitorul său alături de ea, se gândea la câte alte lucruri nu i le-a spus și ce altceva mai putea ține ascuns.

Între timp, în derularea proiectului lor se ajunsese la organizarea unei Școli de vară la Constanța, similară celei de la Sibiu, care fusese cu un an în urmă.

Urma să se întâlnească acolo și îi era foarte teamă de poziția ei după citirea ultimei poezii. Îi părea rău că i-a trimis-o! Partea lui din Școala de vară a ieșit excelent. Impreună cu doctoranzii săi, au prezentat în plen două brevete de invenție premiate la Salonul Internațional de la Geneva. Invitații lui, mari personalități naționale, veniseră, se aflau acolo, crescând nivelul acestei manifestări. Profesional, avea toate motivele să fie satisfăcut.

În prima parte a zilei, nu a putut discuta cu ea. Era tot timpul în vorbă cu altcineva. Erau foarte mulți participanți. Mulțimea, care la Sibiu îi unea, de data aceasta îi despărțea. Cu un an înainte, nu știau aproape nimic unul despre altul, dar erau plini de speranțe, iar acum știau aproape totul, dar nu mai aveau nicio speranță!...

A sunat-o și au stabilit să se întâlnească la masa de prânz, la o masă mai separată, pentru a putea vorbi. Ea a acceptat fără comentarii. A început el:

— Mi-a fost frică de această întâlnire!... Te rog să mă ierți pentru ultima poezie. Îmi pare rău că am avut slăbiciunea să mă descarc, aruncând spre tine!... Mi-am dat seama imediat după ce ți-am trimis-o!

— Nu este o nicio problemă! Nu mă supăr eu pe tine pentru atâta lucru! Pentru ce ai spus, ai scris, ai compus, ai făcut tu pentru mine, nu mă voi supăra niciodată! Te înțeleg și pe tine prin ce treci!... Cât ne-o mai încerca Dumnezeu?...

Era bucuros că a trecut de acest prim pas al discuției! A continuat ea:

— Am găsit, prin calculator și pe acasă, fel de fel de scrisori, poezii, începuturi de romane de la Albert, care îmi erau adresate, dar pe care nu mi le-a trimis niciodată!...

Victor deja se schimbase la față. De un timp, de câte ori vorbeau, acesta era unicul subiect! El nu se mai regăsea în nimic, parcă nici nu mai exista!... Ea se afunda tot mai mult în trecut, fără nici cea mai mică intenție de a trăi prezentul. De viitor nici nu mai putea fi vorba! Noțiunea de viitor parcă nu mai avea niciun sens pentru ea. Avea un dureros gând,

că prezența lui începuse să o deranjeze în peregrinările ei prin trecut!

— Este extraordinar!... Iată... și el îmi scria romane!... Uite ce îmi scria!...

Era prea mult pentru el. Nu o mai putea urmări atent, dar o auzea cum se mira că, în scrieri făcute cu peste douăzeci de ani în urmă, Albert folosea expresii precum „ești o parte a codului meu genetic", „să dăm timpul înapoi", „să dăm timpul înainte", „să trăim în alte vieți" etc., expresii care pentru Victor deveniseră o obișnuință în poeziile scrise cu câteva luni în urmă!... Chiar și modul cum o apela fiecare, în alt timp și spațiu, în altă limbă, avea ceva similar, Albert îi spunea „My Vera", iar Victor, „Veramea", cu adjectivul posesiv legat de nume.

Ea continua să citească din scrierile lui Albert, iar Victor zicea, doar pentru el, din când în când, „Da", cu mintea pierdută. Era vizibil preocupat, dar totuși continua să urmărească tot ce spunea ea. L-a observat că este absent și l-a întrebat la ce răspunde când tot zice „Da". I-a spus că își răspunde singur la niște întrebări personale. Acel răspuns se referea la faptul că ea continua să se refugieze în trecut și părea că nu-i dă nicio șansă lui, nicio șansă pentru un viitor comun.

Nu știa ce să facă și cum să schimbe această situație. Evident, nu putea să-i ceară să șteargă așa repede toate amintirile din trecut, dar se aștepta să vadă la ea măcar o intenție de a se gândi și la viitor. A întrebat-o:

— Ce îți spunea Albert acum cincisprezece ani îți spuneam și eu acum câteva luni. Pe mine de ce nu mă crezi?

— Cine ți-a spus că nu te cred?...

— Privirea ta, comportamentul tău....

Nu au mai continuat discuția, ea nu mai era atentă. Ca să o rupă din acea cădere în trecut, Victor s-a gândit să o invite la o plimbare prin oraș. Timpul permitea, pauza de prânz a conferinței era suficient de lungă. Gândea că mersul pe jos, schimbarea ambianței, ar putea să-i schimbe și starea psihică. La un moment dat, treceau prin piață, pe lângă o tarabă cu flori. Se auzea o voce de bărbat strigând în direcția lor:

— Doamnă, doamnă...

Vera și-a dat seama că striga după ea. S-au îndreptat în direcția tarabei cu flori. Erau vânzătorii de flori, un bărbat și o femeie. Probabil soț și soție.

— Doamnă, vă rugăm ceva. Dar nu vă supărați?...

Era cu mintea cu totul în altă parte. Cu o voce pierdută, le-a răspuns celor doi:

— Nu mă supăr!... Cu ce vreți să vă ajut?

— Doamnă, noi am pus pariu, între noi, care ghicește vârsta dumneavoastră. Tot orașul vă cunoaște, vă admiră și discută!...

Vera arăta foarte bine. Arăta cu mult mai tânără decât vârsta ei reală. Cu toată tristețea ei din ultima perioadă, nu își pierduse cu nimic acea frumusețe nobilă, acea maiestuozitate în gesturi, plus grija zilnică de a se îmbrăca elegant. Victor era totdeauna foarte mândru să meargă alături de ea.

Pariul celor doi florari, departe de a o supăra, a scos-o din starea tensionată în care era. Un zâmbet a apărut pe fața ei. A devenit și el, brusc, mai bine dispus. Părea că ideea lui cu plimbarea prin oraș va da roade. Continuă discuția cu cei doi:

— Uite cum facem: dacă îmi faceți un frumos buchet de flori care să îmi placă, atunci arbitrez între voi, cu buletinul de identitate la vedere! Nu vreau ca cineva dintre voi să rămână cu ideea că a fost păcălit! Dacă nu îmi place buchetul, nu mă interesează propunerea voastră!...

Timp de câteva minute, s-au mai plimbat prin apropiere. Cei doi florari i-au făcut o splendoare de buchet, de care ea a fost evident mulțumită. Cei doi au scris pe un câte un bilețel varianta lui de vârstă, iar apoi Vera le-a arătat documentul de identitate. A câștigat bărbatul. Întâmplarea a distrat-o și părea că pentru moment părăsise durerea trecutului. Știa că se discută mult și apreciativ despre ea, despre frumusețea, dar și despre vârsta ei. Ambii păreau mulțumiți, chiar au schițat un zâmbet. Nu a fost, însă, de durată. Imediat, i s-a adresat lui Victor:

— Zâmbeam, pentru că un moment gândul mi-a zburat la Albert, care, într-o asemenea situație, ar fi zis: „Aș vrea să-ți pun o pancartă pe piept pe care să scrie «Ea este a mea»". Văd că și pe tine te-am distrat. Mă bucur că ți-am smuls un zâmbet!

Îi smulsese un zâmbet, dar era un zâmbet trist. Remarca ei, referitoare la celălalt, arăta că, de fapt, ea era în continuare cu gândul în trecut și toate speranțele lui, puse în acea plimbare, s-au dovedit a fi deșarte.

A condus-o înapoi către Centrul de conferințe. La întoarcere au mers tăcuți, fiecare având alte cărări ale gândurilor.

Victor a plecat după masa de prânz, deși seara urma să fie o mare petrecere. La cea similară de la Sibiu, din urmă cu un an, ei au fost animatorii petrecerii și s-au simțit foarte bine. Atunci, el organizase un concurs de dans cu premii, care îi dinamizase mult pe tinerii participanți. De data aceasta, nu a mai avut nici măcar dispoziția de a participa. Când a aflat de plecarea lui, nici ea nu a mai participat. Toți ceilalți au observat și au regretat absența lor.

A hotărât să o vadă mai rar, a rărit și mesajele pe e-mail. Totuși, îi trimitea felicitări cu diferite ocazii, la care ea îi răspundea imediat, dar rece, formal, fără nicio urmă de sentiment. Ea nu avea nicio inițiativă. Nu iniția nicio discuție, nu trimitea niciun mesaj. El a așteptat să vadă ce se va întâmpla de ziua lui, dacă îi va trimite vreun mesaj de felicitare. A fost cea mai dureroasă zi a vieții lui. Nu a primit niciun cuvânt din partea ei. Această lipsă de reacție reprezenta adevărul dureros, dar real, el nu mai exista în mintea celei mai iubite persoane, femeii căreia îi dedicase tot ce mai rămăsese din viața lui.

Noaptea, târziu, după miezul nopții, i-a trimis un mesaj:

„Iubita mea dragă,

Am așteptat zadarnic un semn de la tine, azi, de ziua mea, și sunt foarte tulburat. Îți trimit acest mesaj, pe care nu aș fi vrut niciodată să fiu în situația

să-l scriu! Înțeleg durerea prin care treci și am făcut tot ce a fost posibil să te ajut să depășești momentul. Simt că insistențele mele nu te ajută, ci chiar te supără! Cred că acum nu este momentul de a discuta de iubire, ci de existență! Astfel, am hotărât să trec la o tranzitie dureroasă către o existentă rațională:

— Voi face eforturi să-mi reprim sentimentele de iubire față de tine, sentimente pentru care am observat că ai imunitate;

— Îmi propun să apreciez mai mult ceea ce am, o soție iubitoare și înțelegătoare și un fiu excepțional;

— Îmi propun să te las să-ți trăiești în liniște durerea.

Să ai grijă de tine,

Victor"

La scurt timp, foarte de dimineață, a primit de la ea un răspuns:

„Dragul meu,

Este pentru prima dată când îți spun așa, deși totdeauna am gândit-o! Viața nu m-a învățat să fiu foarte mărinimoasă cu vorbele de iubire. În principiu, analiza ta este corectă. Nu trebuie să faci nimic în plus pentru a mă convinge de iubirea ta. Sunt de mult convinsă de puternicele tale sentimente în ceea ce mă privește, dar fac apel acum la rațiunea ta, de care, de asemenea, m-ai convins că dispui din belșug. Înainte de orice alte exerciții de logică, acelea care îți plac în mod deosebit, te-aș ruga să-ți răspunzi sincer, în interiorul tău, la următoarea

întrebare, dacă mie mi s-ar fi întâmplat ceva rău, tu ai mai fi putut să fii atent la iubirea altei femei?...

Îți mulțumesc din tot sufletul pentru ce ai scris, pentru ce ai fost, pentru ce ai compus și pentru tot ce ai făcut pentru mine în această perioadă, dar eu nu mai pot să mă bucur de nimic! Va trebui să mă izolez de toți și de toate! Există "ceva", care face ca ruperea mea de Albert să se prelungească mult, sau să nu se termine niciodată! Acel "ceva" este legat și de tine, dar este bine ca tu să nu-l știi niciodată! M-am considerat totdeauna o femeie puternică, dar iată că peste acel „ceva" nu pot să trec. Nici celor mai mari dușmani ai mei nu le-aș dori să treacă prin ce trec eu acum!

Ai o familie frumoasă, o soție care te iubește și care îți vrea binele, chiar dacă te mai supără uneori restrângându-ți pornirile tale de libertate, ai un fiu excepțional, care îți vor umple viața și așa plină de mari realizări. Pentru a nu ne mai chinui unul pe altul, este bine să întrerupem total orice comunicare între noi. Există o legătură dincolo de noi, pe care o simt și care ne va ține uniți pentru totdeauna. Eu te-am atenționat de mai multe ori să-ți păstrezi controlul sentimentelor, dar nici măcar eu nu am reușit!...

Acesta fiind ultimul mesaj al meu către tine, îți doresc liniște și multe împliniri!

Te rog să nu-mi răspunzi.

Vera"

Cu toată rugămintea ei de a nu-i răspunde, el i-a răspuns, totuși:

„Iubita mea,

Este pentru prima dată în viață când mă doare enorm că cineva este de acord cu mine! Am așteptat din tot sufletul să mă contrazici. Îți doresc sănătate și noroc pentru tine și cei apropiați!

Victor"

Deși ea fusese cea care stabilise întreruperea totală a comunicării dintre ei, la scurt timp după acest mesaj, i-a răspuns:

„Dragul meu,

Scuze pentru ultimul meu mesaj!... Nici nu mai știu ce se întâmplă cu mine!... Îți mulțumesc pentru eforturile tale de a mă face să mă rup de durerea trecutului! Am încercat de mai multe ori, dar nu am putut. Am apreciat totdeauna eforturile tale! Nu este adevărat că m-ai supărat cumva, că m-ai deranjat în vreun fel. Sper că nu te-ai supărat prea tare pe mine și putem avea împreună un nou început. Ca dovadă că am început să gândesc pozitiv și cu speranțe de viitor, te anunț că am acceptat să merg la două nunți, una în țară și alta în Anglia. Cea din Anglia este în familia unui lord. Inițial, le refuzasem pe amândouă!...

Dacă am hotărât așa, acum am o grămadă de treabă!... Trebuie să-mi fac două rochii noi. Știi doar cât de exigentă sunt cu îmbrăcămintea!...

Și eu te iubesc,

Verata"

Semnătura „Verata" era un răspuns la modul lui de apelare „Veramea".

Acest mesaj nu a mai ajuns însă în timp util la el! Sentința din penultimul mesaj al ei era ultimativă, dar si el simtea că o altă solutie nu există. Diferenta dintre ei era doar că ea știa, iar el nu știa la ce se referă acel „ceva" legat de accidentul lui Albert!...

Nu mai spera nimic. În definitiv, acel „ceva" nu îl interesa decât prin faptul că i-a luat definitiv speranța la iubirea ei.

A luat două cutii de somnifere, să nu se mai trezească niciodată, să uite de toți și de toate. Înainte să le ia, i-a trimis pe e-mail un mesaj scurt:

„Iubita mea,

Am plecat definitiv. Este singurul mod în care mai sper să pot avea acces la iubirea ta. Pe lumea asta nu mai aveam nicio speranță!

Victor"

Ea a primit răspunsul la penultimul mesaj. Începuse să se impacienteze că nu primea nici un răspuns la ultimul. El era de obicei foarte rapid în răspunsuri!

Nu era unul oarecare, ci era mesajul în care ea îi spunea, în sfârșit, magicul „Da". Acel „Da", pe care el îl aștepta dinainte de cunoașterea lor fizică, de la apariția ei ca o nălucă în gândurile și visurile lui. Acum, când acest răspuns venise, el lipsea de la întâlnirea cu destinul!...

Nu a primit însă răspunsul la care s-ar fi așteptat, cel care presupunea extazul lui Victor la acceptul ei de a avea un viitor comun, ci a primit doar mesajul de adio, prin care-i transmitea iubirea lui de pe lumea cealaltă. A trimis mai multe e-mail-uri, mai multe SMS-uri, de la care altădată primea răspunsuri chiar și în Togo. De data aceasta, nu primea niciun răspuns!...

A sunat, să vadă dacă este adevărat, să afle mai multe informații. Stabiliseră între ei să nu-l sune acasă. Nu putea vorbi când era soția prin preajmă. Dar nu avea altă soluție. A sunat insistent și cineva i-a răspuns la un moment dat. Era Nana.

— Alo!... Cine este?... Pe cine căutați?...

— Pe domnul profesor!

— Pe domnul profesor?...

— Da!... Îl caută cineva de la universitate.

— Păi... nu ați auzit?...

— Ce să aud, doamnă?...

— Eu nu sunt doamnă!... Sunt o țață de la țară, care m-am nimerit pe aci!... Domnu' profesor s-a otrăvit!... El era un domn!... Un mare domn!... Praful și pulberea să se aleagă, maică, de cine l-a supărat atâta!...

— Alo... Alo... Alo!... Nu i-a plăcut vocea mea!... Nana a insistat, dar din partea cealaltă nu mai răspundea nimeni!...

Vera a înțepenit cu telefonul în mână!... O durere mare în piept a făcut-o să se încovoaie, după care a căzut. Corpul său superb, zvelt ca o trestie, nu a mai putut să stea drept! Făcuse un infarct!... A venit

salvarea și a luat-o în stare de inconștiență. Cornel era acasă și a făcut totul foarte operativ, încât a fost dusă de urgență la spital.

În fracțiunea de secundă dinainte de inconștiență, a gândit că vor fi toți trei împreună, pe lumea cealaltă, într-o lume unde vor putea fi în înțelegere totală și liniște eternă.

A fost prea mult pentru ea imaginea pierderii, într-un timp atât de scurt, a singurilor bărbați pe care i-a iubit în viața sa! Tot ce făcuse, de când se știa, făcuse cu rațiune, cu excepția relațiilor cu acești doi bărbați. Iubirea depășește rațiunea!...

Își găsise satisfacția de femeie, alături de Albert, după o lungă perioadă, de la îmbolnăvirea gravă a soțului. Simțea frustrarea lui că nu pot fi ca soț și soție și în public, dar, în rest, relația lor a decurs perfect. L-a cunoscut apoi pe Victor și legătura lor a crescut în același mod cum se întâmplase cu mulți ani în urmă cu Albert. Acești doi bărbați iubeau aceeași femeie, scriau despre ea utilizând aceleași expresii, o apelau în același mod, la o bună distanță în timp și spațiu unul de celălalt. Ea, care îi cunoștea pe amândoi, sesizase această tulburătoare asemănare de gândire și comportament și, uneori, credea că Dumnezeu a vrut să-i ofere o perioadă mai lungă de iubire, compensând astfel anii de viață pe care îi pierduse prin boala lui Cornel.

Când l-a cunoscut pe Victor, a apreciat plăcerea unor discuții elevate, apoi, citindu-i cărțile, l-a cunoscut și mai bine, au scris împreună alte cărți, apoi au venit poeziile dedicate ei și așa a intrat într-un vârtej

din care n-a mai putut ieși, deși își propunea permanent. Simțea că sunt într-o situație irațională, dar nu puteau face nimic!... A constatat că nu mai putea trăi fără el, devenise dependentă de el.

Până atunci nu apucase să-i spună lui Victor cât de mult îl iubește! Nu s-au sărutat, nu s-au îmbrățișat niciodată precum cei care se iubesc!... O făceau adesea protocolar, formal, în loc de salut. În modul său laconic de a vorbi de iubire, acea semnătură „Verata" din ultimul ei mesaj, însemna „Sunt a ta, și eu te iubesc!..." Dar la ultimul ei mesaj nu primise niciun răspuns!...

Victor nu aflase de acel „ceva" pe care numai ea îl știa, și anume, că Albert a făcut infarct când Vera i-a spus de iubirea ei pentru celălalt bărbat!... De aceea se simțea atât de vinovată. A avut aceeași franchețe pe care o avea de regulă. Și în iubire voia să fie la fel de clară și concisă ca în celelalte activități ale sale. O întrebase cine este și ce relație are cu coautorul celeilalte cărți, „cartea românească", despre care spusese o vorbă de laudă când lucrau la afișul lansării comune. Ea i-a răspuns în modul ei, iar el nu a putut suporta răspunsul. Albert nu a putut accepta că realitatea nu mai concordă cu modelul său.

Victor a fost salvat. Norocul său a fost Nana, care venise întâmplător, cum venea ea de obicei. A chemat salvarea, care a venit în timp util.

Când și-a revenit, nu știa nimic de Vera. În familia lui numele ei era un cuvânt interzis de multă vreme și nu avea de unde să știe ceva. După ceva

timp, când își mai revenise, Nana i-a spus că, într-una din zilele anterioare, îl căutase o doamnă de la universitate la telefon. A sunat la universitate unde, cei de acolo îl ascultau ca și cum ar fi sunat de pe lumea cealaltă! Acolo zvonurile erau că ar fi murit amândoi și au fost foarte surprinși de telefonul lui. Nu i-au spus nimic de Vera, iar el nu mai știa nimic de ea. Dacă ar fi știut, ar fi încercat o nouă tentativă de sinucidere, dar era foarte controlat în tot ce făcea și nu mai avea acces la medicamente, dar nici la calculator. Nu mai avea niciun rost pe lume, nu știa ce să facă, timpul parcă se oprise în loc! Până la urmă, pentru a găsi o preocupare, a insistat și a obținut un calculator. Când a deschis calculatorul, prima dată după cumplitele evenimente, prin mulțimea de e-mail-uri primite, a găsit ultimul mesaj al ei, cel care se încheia cu „Verata". Era mesajul pe care îl așteptase cel mai mult în viața lui! Disperarea că un asemenea mesaj nu va veni niciodată, l-a făcut să-și piardă echilibrul, l-a făcut să-și piardă răbdarea, să-și piardă încrederea în viitor. Întârzierea acestui mesaj a condus la succesiunea dramatică de evenimente. Simțea o vină apăsătoare!... Mai multă răbdare, mai multă încredere din partea lui ar fi fost de dorit!...

Imediat a început să o caute, dar era de negăsit. Nu răspundea la telefoanele mobile, la SMS-uri, la e-mail-uri, iar la telefonul fix, cel de acasă, nu răspundea nimeni.

Vera a fost salvată. Cunoștințele și relațiile în ale spitalelor, pe care Cornel le dobândise în epopeea sa

spitalicească, au fost de mare folos și totul s-a desfășurat rapid și profesionist. Când Victor o căuta, plin de entuziasm, după mesajul pozitiv al ei, ea se afla încă în spital, unde nu avea acces la niciun mijloc de comunicare. Deși fizic își revenise, psihic era dărâmată. Cu toată atenția lui Cornel, culmea vieții, ajunsese ca el să aibă grija de sănătatea ei.

Ea intrase într-o depresie cauzată de întâmplarea cu Victor. Nu știa că acesta fusese salvat și nici nu avea de unde să afle ceva. Cei din familie, singurii care aveau acces la ea, nu știau absolut nimic despre viața ei sentimentală. Nici despre cea profesională nu știau prea multe! Singura parte activă, de unde ar fi putut să se restabilească comunicarea dintre ei, era Victor, care știa, în sfârșit, de iubirea ei, dar nu știa nimic de starea ei de sănătate. Când a aflat ce se întâmplase, de la o colegă a ei de universitate, a insistat pe toate canalele posibile să aibă o discuție, dar a fost imposibil. Ea refuza orice contact.

Timpul curgea greu fără ea. Pentru o scurtă perioadă a trăit fericirea de a o ști că este a sa, că în sfârșit ea își declarase deschis sentimentele de iubire pentru el, dar infarctul survenit a dereglat din nou relația lor, cel puțin fizic, iar mental din nou nu mai conta pe nimic. Totul o lua de la capăt. Nu găsea nimic care să-i suplinească lipsa.

Știa că ajunsese acasă. A considerat că i-ar face plăcere să citească volumul de versuri pe care el i-l dedicase, care tocmai se publicase. Ea cunoștea poeziile din acest volum, pentru că el i le trimitea imediat cum le scria, dar totuși a-l vedea publicat putea

fi o satisfacție în plus. A mers la ea acasă, unde știa că nu o va putea vedea și a lăsat cartea la portar, scriindu-i pe prima pagină, de mână, o poezie nouă, ca dedicație:

Te caut

Sala, în care te-am văzut întâia oară,
are ceva ce încă mă-nfioară,
te zăresc aevea, undeva…
mai întreba de tine și altcineva…
Cândva erai acolo…
te priveam și nu mă săturam!…

Casa ta de la țară…
ca o prințesă printre flori… erai atunci,
acum, răzbate un pustiu adânc,
îl simt de-afară, chiar și printre uluci!…
Erai pe terasă cu mine…
eu nu sorbeam cafeaua, ci pe tine!…

În parcul de lângă crâng,
ciudată idee a unui politician nătâng,
legat cu o alee luminată de satul întunecos,
ne distram teribil, căutându-i vreun folos!…
Eram în mașină, și ne veseleam…
acum, fără tine, doar treceam!…

Am trecut pe la tine, pe-acasă,
ca să-ți dau un cadou de suflet, aparte,
abia apărută, o carte, cu poeziile-ți dedicate.
Adesea te așteptam la scară să cobori…

dar n-ai venit, nici chiar de sărbători!...
Altădată mă invitai, și-mi vorbeai...
acum, nici măcar nu mai erai!...

Te caut, te caut, te caut...
oare, ne vom mai regăsi vreodată?...
Mă sperie cuvântul „niciodată”!...

Un timp, nu a avut nicio reacție. El se aștepta ca ea să-l caute, să-i mulțumească pentru carte, dar în zadar!... Totuși, la un moment dat a primit un mesaj de la ea. Când l-a văzut, pe lista de mesaje, parcă-l primise de la Dumnezeu. Când l-a deschis, a văzut că, într-adevăr avea o legătură cu divinitatea:

„Bună,

Știu că mă cauți!... Sper că ai citit ultimul meu mesaj și știi adevăratele mele sentimente față de tine. Și eu te iubesc foarte mult,... și te-am iubit din-totdeauna!... Dar,... există un Dumnezeu și noi doi L-am supărat foarte tare. Ce ni se întâmplă este o pedeapsă pentru că am încălcat jurămintele căsătoriei. Am anticipat tot. Știi că ți-am spus de la început că, dacă te vei îndrăgosti de mine, nu vom mai comunica. Așa cred că este bine, să nu mai comunicăm!... Trebuie să ne curățim spiritual!... Asta nu înseamnă că te învinuiesc de ceva!... Suntem la fel de vinovați amândoi. Și eu am căzut în același păcat ca și tine.

Să ne ajute Dumnezeu!

Vera”

A trecut mult timp fără ca în relația dintre ei să apară ceva nou. El o căuta continuu iar ea refuza orice mod de comunicare. Considera că ceea ce li s-a întâmplat este un semn divin, că au încălcat jurămintele căsătoriei. El căuta orice mijloc să o readucă la viață, considerând că a intrat într-o depresie din care nu are voința să iasă. Căuta să-și justifice, prin orice metode, gesturile făcute, modul cum a reacționat la evenimentele grele prin care au trecut. La o nouă carte, pe care i-a lăsat-o tot la portar, i-a mai scris de mână o dedicație poetică, prin care îi transmitea voința lui puternică de a nu renunța la iubirea pentru ea, îndemnând-o și pe ea să facă la fel :

Nu renunța!

Poate, te-am supărat,
când m-am îndepărtat,
nu mai puteam trăi,
privind ochii tăi nevii,
dar nu te-am uitat,
și nici n-am renunțat.

Poate, ar fi fost mai bine,
să fiu mereu lângă tine,
dar nu puteam alina,
suferința mare-a ta,
dar nici nu te-am uitat,
și nici n-am renunțat.

Poate, te-ar fi ajutat,
mai mult de-aș fi-ncercat,

nu mai puteam suporta
durerea din privirea ta,
dar nici nu te-am uitat,
și nici n-am renunțat.

Poate, că o să revii,
la ale noastre reverii,
când eram în alte vieți,
printre îngeri și poeți,
dar nici nu te-am uitat,
și nici n-am renunțat.

Aș fi vrut mult să te știu,
nu cu sufletul pustiu,
căci eu te iubesc,
mult te prețuiesc,
nici nu te-am uitat,
și nici n-am renunțat.

Fă-mi orice mie,
ca bine să-ți fie,
să trăim în timp,
nu în contratimp,
dar nu mă uita,
și nici nu renunța!...

Nici acest demers nu a avut vreun rezultat. O tăcere profundă era tot ce simțea din direcția ei. Această lipsă de reacție era față de toate cunoștințele comune. Nimeni nu știa nimic!

La un moment dat, a visat-o. A fost un vis care îi renăștea speranțele. S-a trezit brusc din somn și a

așternut pe hârtie ceea ce simțea, ceea divinitatea îi comunicase pe această cale. Muza din ea lucra și în tăcerea de nepătruns în spatele căreia trăia de o bună vreme, rezultând o poezie pe care a numit-o „Visul" și pentru care căuta o metodă de a i-o trimite:

Visul

Am avut mare noroc
să te-ntâlnesc, să te cunosc,
putea să nu se-ntâmple,
îmi trăiam viața
fără niciun rost...
fără niciun rost!...

Am avut soarta, neșansa mea,
să te găsesc
când viața greu te apăsa,
am încercat să te ajut,
cât am putut...
cât am putut!...

Am avut speranța
că te conving
să-ți reiei viața,
nu te-am convins...
am fost învins...
am fost învins!...

Am avut curajul
să îndrăznesc,
să-ncerc să nu te mai iubesc,

m-am chinuit destul de mult...
dar n-am putut...
dar n-am putut!...

Am avut un dor,
am încercat să-l sting,
și îmi venea să mor,
el a rămas aprins,...
și nu s-a stins...
și nu s-a stins!...

Am avut un vis,
după atâta dor nestins,
ne întâlneam în stradă, undeva,
și îmi spuneai
așteaptă-mă, nu dispera,...
așteaptă-mă, nu dispera!...

Pluteai spre mine încetișor
m-ai sărutat ușor, ușor,
apoi în șoaptă tu mi-ai spus,
strânge-mă-n brațe,
cât poți de strâns...
cât poți de strâns!...

Îî? tu știi ce spui,
în ce situație te pui,
dacă ne vede cineva?...
Nu mai contează...
sunt a ta...
chiar sunt a ta!...

I-a trimis-o prin poștă, cu confirmare de primire. După un timp, s-a întors cu mesajul „destinatarul negăsit".

Victor ajunsese la limita suportabilității acestei situații. Intrase într-o depresie din care nu găsea niciun mijloc de ieșire. Nu mai avea nicio țintă în viață, nu găsea o activitate care să-l scoată din această stare. Peste toate acestea i-a mai murit și unul dintre cei mai buni prieteni. Ar fi vrut să meargă la înmormântare, dar Gabriela l-a sfătuit să n-o facă. Atmosfera de acolo ar fi putut să-i facă și mai rău. Îi era frică să nu facă vreun nou accident cerebral. Până la urmă s-a decis să meargă. Se baza pe faptul că acolo va întâlni mai multe persoane cunoscute și va fi un moment de reluare a unor relații, de început noi proiecte.

Pe când umbla, fără un gând anume, prin curtea bisericii, mare i-a fost uimirea când a văzut-o pe EA... Era îmbrăcată total în negru. Era palidă, avea o privire rigidă și fixă, încât, deși se afla chiar în fața ei, Victor a avut impresia că nici nu l-a observat. Nici el nu arăta mai bine! Într-un târziu ea a deschis discuția:

— Bună!... Ce faci aici?... Cu ce ocazie?...

— Mi-a murit un foarte apropiat prieten, care îmi era și un vechi colaborator! a răspuns el cu vocea plină de emoții. Dar ce este cu tine? i-a întors întrebarea.

— Condoleanțele mele!... Cel care urmează la slujbă, era vărul meu primar. Era ultima mea rudă în viață, din partea părinților. Acum, chiar nu mai am pe nimeni dintre rudele apropiate!...

— Extraordinar!... Cât am discutat noi și abia la înmormântarea sa, am aflat că bunul meu prieten îți era rudă!... Ce mică este lumea!... Cât de bine am ascuns relația noastră!...

— Doamne... ce ne este dat să trăim!... Este a treia oară când ne întâlnim, cu totul întâmplător, de când ne cunoaștem!... Dacă mult timp am considerat că trăim într-un total contratimp, iată, că de fiecare dată, cineva de acolo de sus ne adună iar. Dumnezeu vrea ca noi doi să fim împreună!... Poate este un semn de la El... că ne-a iertat!... Poți să mă ierți și tu și să-mi faci o vizită la casa mea de la țară?... Acolo m-am stabilit de un timp. E mai multă liniște, mă simt mai apropiată de ai mei, chiar dacă au murit toți!...

El rămăsese buimac. Nu îi venea să creadă că este real ceea ce îi era dat să audă. Cu o voce ștearsă și plină de emoții i-a răspuns:

— În orice moment!... Când consideri tu că poți să mă primești, atunci voi veni!...

Au stabilit întâlnirea pe loc și în scurt timp s-au revăzut acolo. El mai fusese, de multe ori, la casa ei de la țară. De multe ori trecea pe acolo dimineața, înainte de a ajunge la cursuri, la universitate, luau cafeaua pe terasă. Prima vizită îi provocase lui Victor o puternică emoție. În noaptea aceea, a scris poezia „Femeia din vis". A scris câteva zeci de strofe în numai câteva ore. Poezia descria poetic întreaga ei viață. Avea și câteva strofe, în final, care se refereau la viitor, pe care îl prevedea a fi comun.

Când el a ajuns acolo, a observat, cu deosebită plăcere, că ea organizase totul similar cu ceea ce

făcuse la prima lui vizită. Îmbrăcată lejer, având în picioare niște papuci de casă, au făcut iar un tur al casei, doar că, de data aceasta, când au ajuns în dormitor, s-au așezat pe marginea patului și au stat așa, în liniște, câteva minute, privind pe fereastra din fața lor în depărtare. Apoi, ea s-a ridicat în picioare, a trecut în fața lui și, aplecându-se ușor, l-a sărutat pe creștet. A coborât lent cu săruturile pe frunte, pe ochi, pe nas și s-a oprit într-un sărut lung pe gură. El a îmbrățișat-o strâns, a ridicat-o și a așezat-o pe pat, după care s-a urcat alături de ea. S-au îmbrățișat din nou, după care s-au dezbrăcat lent, unul pe celălalt, fără a lăsa să se vadă niciun pic de nerăbdare, ca într-un ritual religios. La un moment dat au ajuns să fie un singur corp, să își întrepătrundă funcțiile vitale într-un singur ritm, astfel încât mărimile lor fizice și psihice să se suprapună dând o senzație de împlinire multiplă prin descătușarea unor energii ascunse până atunci. Se goleau de ceva și se umpleau de altceva, ajungând la acea schimbare pe care, de multe ori, amândoi o căutau și nu reușeau să o găsească. Când și-au revenit, lumea nu mai era aceeași și aveau un sentiment de totală împlinire!

Au rămas mult timp întinși pe spate, fără perne, cu privirea spre cer. După o lungă perioadă de liniște, ea și-a ridicat capul pe pernă și a rupt tăcerea. El a continuat să rămână nemișcat, cu privirea în sus.

— Cândva, ți-am spus de premonițiile din poeziile tale, dar nu ți-am dat detalii. Mă refeream la ultimele strofe din „Femeia din vis”, care m-au urmărit

peste tot pe unde am umblat, în toată perioada de când mi-ai scris-o. Le-am învățat pe dinafară și mi le spuneam în gând de fiecare dată când nu mai aveam nicio speranță.

I-a luat capul în mâini, i-a așezat tandru perna sub cap, ca unui copil, i-a îndreptat fața spre ea și a început să recite încet și lent versurile la care se referea:

Să fim mereu în umbra crucii,
este, oare, tot ce ne dorim?...
Dă-ne, Doamne, viață lungă
să apucăm să și trăim!...

Să ne întoarcem iar la țară,
printre flori, pomi și găini,
unde n-avem nicio teamă
când ne murdărim pe mâini.

Iară seara pe terasă,
de data asta doar noi,
să uităm de toată lumea,
de necazuri, de nevoi.

Ca-n a noastră tinerețe,
să privim tăcuți spre cer,
trăind a vieții frumusețe,
să rupem și ultimul mister!

Spre final, îi apăruseră lacrimi în ochi... După ce s-a liniștit, și-a așezat capul pe pernă și, cu privirea îndreptată iar spre cer, a început să vorbească:

— Mai știi când ai fost prima dată aici la țară?...

— Acum... nu mai știu nimic!... Nici nu mai știu pe ce lume sunt!... A fost demult... este o veșnicie de atunci!...

— Doamne... cât timp am pierdut din viață!... Și asta numai pentru că am crezut în Tine!...

Trecutul glorios al unui învingător

Domnul Nicolae Vasile ne-a oferit un roman sentimental, scris cu multă sensibilitate, dar conceput în alcătuiri inginerești – adică bine gândit și structurat, condus cu discernământ și tact, de parcă și-ar fi îndrumat cititorii spre un doctorat în superba și dificila știință a vieții. Cred că toți cei îndrăgostiți sunt în parametri apropiați, dar nu identici. Tocmai în reliefarea esenței acestui înalt sentiment cu frumusețea și competența cuvintelor amintite, adunate și modernizate de un tehnolog, stă tot farmecul acestei cărți, pe care am parcurs-o nu doar cu plăcere și interes, ci și cu o mare bucurie a împlinirii! Un editor care se respectă depistează ușor izvoarele adevărurilor sentimentale, la fel ca șuvoiul care țâșnește de sub rădăcinile unui brad, fiind, în clipele următoare, binecuvântat de strălucirea razelor de soare.

Distinsul critic literar Victor Atanasiu a scris, în introducere, un studiu competent despre talentul artistic al acestui dotat profesor universitar, trecând, cu toată autoritatea, din domeniul științific în cel literar.

Dar ceea ce m-a convins pe deplin este chiar cartea pe care am tipărit-o.

Scriitorul Nicolae Vasile a intrat astfel pe drumul perfecționalizării sale artistice, așa cum se comportă în viață – ca un învingător!

Ion C. ȘTEFAN

Nicolae VASILE

Data și locul nașterii: 16 Iunie 1954, Ludești, Dâmbovița.
Părinți: Gheorghița și Ștefan.
Ocupație: Profesor universitar.
Studii liceale la Găești și Mangalia, studii universitare și doctorat în științe tehnice la București.
Asociații profesionale:
Membru al Asociației Generale a Inginerilor din România, din 1995.
Membru al Academiei de Științe Tehnice, din 1998.
Membru al Societății Scriitorilor Târgovișteni, din 2011.
Membru al Uniunii Ziariștilor Profesioniști, din 2015.

Debut publicistic în reviste:
Despre cercetare, editorial-eseu, Revista Lucrările ICPE, Nr. 1-2, București, 1996.

Debut literar în volum:
Punctul de sprijin, Editura MediaMira din Cluj-Napoca, anul 2000.

Publicații tipărite:
Cărți:
Punctul de sprijin, Roman, Ediția 1, Editura MediaMira, Cluj-Napoca, 2000.
Punctul de sprijin, Roman, Ediția 2, Editura AGIR, București, 2007.
Echilibrul Marinarului, Roman, Editura AGIR, București, 2006.
Știință și prejudecăți, Eseu, Ediția 1, Editura Electra, București, 2010.

Reinventarea omului, Eseu, Ediția 1, Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2011.
Reinventarea omului, Eseu, Ediția 2, Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2012.
Omul ciclic, Poezie, Editura AGIR, București, 2013.
Taxa lui Caron, Poezie, Editura Editgraph, Buzău, 2014.
Știință și prejudecăți, Eseu, Ediția 2, Editura Electra, București, 2014.
Universul ciclic, Poezie, Editura LAURENT, București, 2015.
Românul ciclic, Proză scurtă, Editura AREFEANA, București, 2015.
Dominoul iubirii, Roman, Editura INSPIRESCU, Satu Mare, 2015.

Antologii:
Cuvinte sculptate, Antologie de poezie, Lenuș Lungu, Cafeneaua literară, 2014.
Limba noastră cea română, Antologie de poezie, Ligya Diaconescu, STAR PRESS, Editura OLIMPIAS, Galați, 2014.
Privește visând, iubito… , Antologie de poezie și proză, Trandafir Sâmpetru, Colecția Grai Românesc, Editura Editgraf, Buzău, 2014.
Din livada înfloritâ a iubirii, Antologie de poezie contemporană, Ionel MARIN, Editura EMMA, 2014.
Scrieri pentru istoria literaturii române, Antologie de poezie, Trandafir Sîmpetru, Editura Editgraph, 2015.

Publicații on-line:
Cărți on-line:
Taxa lui Caron, volum de poezie: http://en.calameo.com/read/00013741739d74392c11b
Punctul de sprijin, roman: http://lenusa.ning.com/group/bibliotecacronopedia/forum/topics/nicolae-vasile-punctul-de-sprijin?xg_source=activity

Reviste și poezie on-line:
http://www.poezie.ro/index.php/author/0039629/Nicolae_VASILE

http://english.agonia.net/index.php/author/0039629/Nicolae_VASILE
http://espanol.agonia.net/index.php/author/0039629/index.html
http://clubulcafeneaualiterar.ning.com/members/NicolaeVASILE
http://www.agir.ro/literar-ing/
http://clubulcafeneaualiterar.ning.com/grupuri/revista-chronos-penita-de-aur
http://revistabogdania.ro/arhiva-revista-bogdania

Texte muzicale:
Lieduri:
Lumina de Paște: https://www.youtube.com/watch?v=G-jysq-VAmF8
Dor: https://www.youtube.com/watch?v=7lMR4-eLBTU
Aproape departe: https://www.youtube.com/watchv=TyqbT4wXEhQ
Compozitor și pian: Daniele Stoicescu;
Voce: soprana Adina Ciocoveanu.

Muzică ușoară:
Adresa Cheia cerului, pe Youtube:
Compozitor și interpret: Gregorio de Romania ;
https://www.youtube.com/watch?v=zw5E94jRv8o

Publicații în reviste:
Literar ing, Gândul Anonimului, CRONOS, BOGDANIA, APOLLON, Independența română, Amprentele sufletului, CRONICA TIMPULUI.

Referințe critice :
Aurelian Ionuț: Revista **Cristalul,** Nr. 8, 2001, p.6.
Emil Vasilescu: Revista **Biblioteca**, Nr.8, 2002, p.247-248.
Cristi Groza: Revista **Apollon,** Nr. 20, 2011.
Constantin P. Popescu: Blog **Semn de carte,** 5 decembrie 2012.
Michaela Al. Orescu: Revista **Apollon,** Nr. 3(46), Martie 2014, Revista **Bogdania,** Nr. 4, Martie 2014, Nr.8, Februarie 2015.

Vintilă Anastasescu: Revista **CHRONOS – Penița de aur,** nr. 19-20-21, 2014, Revista **Amprentele sufletului,** Nr. 2, Aprilie 2015, Nr. 4, Iunie 2015, Revista **Bogdania,** Nr. 11-12, Iunie 2015.
Maria Niculescu: Revista **Bogdania,** Nr. 11-12, Iunie, 2015.
I.C. Ștefan, Revista **LITERE,** Nr. 9(186), Septembrie 2015.

Premii literare:
Reinventarea omului, Premiul „Costache Olăreanu" al Societății Scriitorilor Târgovișteni, pentru eseu, pe anul 2012.
Taxa lui Caron, Premiul pentru poezie al Revistei BOGDANIA, pe anul 2014.

Activități literare:
Redactor șef la Revista **„Lucrările ICPE"**, 1993-2005;
Coordonator al Cenaclului **„Literar ing"**din cadrul AGIR, din anul 2013;
Redactor șef al Suplimentului **„Literar ing"** al Revistei **Univers Ingineresc**, din anul 2013;
Director la Revista **CRONOS**, din anul 2013;
Senior editor la Revista **BOGDANIA**, din anul 2013;
Senior editor la Revista **Amprentele sufletului**, din anul 2015;
Senior editor la Revista **CRONICA TIMPULUI**, din anul 2015.

Referințe:
Wikipedia: Poeți români contemporani;
Florica Andreescu: Monografia Comunei Ludești, județul Dâmbovița, Editura Transversal, Târgoviște, 2009;
Mihai Stan: Societatea Scriitorilor Târgovișteni. Din istoria unei grupări literare, Editura Bibliotheca, Târgoviște, edițiile 2013, 2015;
George Toma Veseliu: Istoria literaturii târgoviștene contemporane. Școala artistică și literară de la Târgoviște azi, Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2015.

Cărţi tipărite la Editura Arefeana:

Elena Bădescu-Aref, *La Ostrov*
Ion C. Ştefan, *Supravieţuirea prin cuvânt*
Ion Nica, *Spre naşterea din nou*
Gh. Duţă-Micloşanu, *Întoarcerea lui Tarzan*
Ion C. Ştefan, *Comentarii şi sinteze literare*
Gh. Duţă-Micloşanu, *Cer vegetal*
Dorina Donea, *Convergences thématiques dans la légende de Maistre Manole*
Ion C. Ştefan, *Ora de dirigenţie a vieţii*
George Şovu, *Dragoste şi moarte*
Cătălin Tuţă George, *Cântece pentru mileniul trei*
Ion C. Ştefan, *Literatura română în liceu*
Ioana Diaconu, *Limba şi literatura română*
Dorina Donea, *Les fonctions des objets dans les nouvelles de Guy de Maupassant*
Ion C. Ştefan, *Dialog la timpul viitor*
Marcel Crihană, *Lingvişti şi filologi*
Cristina Ştefan, *Datoria de existenţă, aspecte privind maternitatea*
Ioana Diaconu, *Limba şi literatura română, bacalaureat 2000*
Gh. Bulgăr, *Carnet francez (Paris, 1965-1967)*
George Şovu, *Misterele din vila părăsită*
Dorina Donea, *La légende de Maistre Manole, universalité et spécificité*
Ion C. Ştefan, *Observator în banca din spate*
Victor Stoleru, *Remember*
Monica Pericleanu-Grigore, *Ieşirea din turnul de filde*ş
Maria Marin, *Între răsărit şi apus*
Gheorghe Vrabie, *Introducere în etnografie*
Gh. Duţă-Micloşanu, *Anotimpul genezei*
Vilia Banţa, *Geometrie glisantă*
Ion C. Ştefan, *Gânduri la răscruce de milenii*
Otilia Zaharia, *Exil interior*
Cristina Popa, Diana Arfir, Florina Mindu, *Florile adolescenţei*
Gh. Bulgăr, *Carnet francez II (Lyon, 1978-1980; Bordeaux, 1988-1990)*
Otilia Zaharia, *Ineditele destine*
Ion C. Ştefan, *Ceremonii solare*
Nicolae Tudor, *Iubirea ca salvare de timp*
Coriolan Gheţie, *În dialog cu istoria*
Ion C. Ştefan, *Femeile din oglinda retrovizoare*
Ilie Cârstea, *Viaţă de zburător*
Victor Stoleru, *Ipostaze de istorie literară*
Valentina Neofitos, *Imagini şi gândiri*
Nicolae Tudor, *Vremelnicie şi permanenţă*
Liviu Bulgăr şi Ion C. Ştefan, *Un om pentru eternitate*
Omara Costinescu, *Povestirile Teodorinei*
Ion C. Ştefan, *Alfabetul învăţăturilor*
Eugenia Glie, *Pe drumurile vieţii*
Otilia Zaharia, *Galeria de antichităţi*
Elisaveta Nica, *Semănători de lumină*
Ion C. Ştefan, *Concepte operaţionale*
Constanţa Cristescu, *Cântările vecerniei*
Dumitru Dumitricã, *Icoane din trecut*
Valentina Neofitos, *Repoetizări din lirica germană*
Nicolae Tudor, *Creanga de măslin*
Gh. PopescuGer, *Pe cărările gândului*
Ion C. Ştefan, *Femeia necunoscută*
Bucur Popescu, *Poezii pentru toţi românii*
Otilia Zaharia, *Recviem pentru Euridice*
Mihaela Dumitru, *Istoria aventuroasă a cuvintelor*
Magdalena Pena, *Liana*
Cristina Ştefan, *Familia monoparentală. O abordare politică*
Maria Marin, *Soarele răsare pentru toţi*
Valentina Neofitos, *Spicuiri din viaţă şi natură*
Gh. Popescu-Ger, *Psahnii păpădiei*
Floarea Necşoiu, *Fructe... flori... frunze...*
Maria Marin, *Întotdeauna, în acelaşi loc*
Ion C. Ştefan şi Cătălina Soare, *Contribuţia lui I.L. Caragiale la dezvoltarea limbii române literare*
Nicolae Tudor, *Iubirea, un nimb primit prea târziu*
Victor Stoleru, *Fragmente de istorie literară*
Otilia Zaharia, *Cursa vieţii*
Geo Dobrin, *Povestiri din Luminiş de Soare*
Octavian Păun, *Stau pe ţărmu-albastru*
Radu Gheorghe Zaharia, *Vreau să-mi trăiesc viaţa*
Gheorghe Marin, *Escapada*
Eugenia Glie, *A răsărit steaua*
Valentina Hacerian, *Timp pentru vecernii*
Valentina Neofitos, *Spiritul elenic în poezia lirică greacă*

Bucur Popescu, *Poezii*
Cornel Negrea, *Talpa iadului*
Magdalena Pena, *Cântecele inimii*
Ion C. Ștefan, *Lumina din oglindă*
Floarea Necșoiu, *Cioburi și așchii*
Cornel Roman Rotaru, *Esenieni*
Nicolae Tudor, *Drum printre scrieri*
Ionel Bădără-Brăileanu, *Același vals*
Stanciu St. Stănciulescu, Ion St. Stănciulescu, *Aref. Monografia satului*
Cezar Bădescu, *Răsăriți în Luminiș de Soare*
Nicușor Constantinescu, *Amprenta sufletească*
Magdalena Pena, *Iubirea cea mare*
Valentina Neofitos, *Unicitate*
Nicolae Tudor, *Drumul iubirii*
Victor Stoleru, *Reliefuri dispărute*
Cristina Ștefan (editor), *Conspirația tăcerii*
Mihai Bârdici, *Scrisori din labirint*
Bucur Popescu, *Cântece pentru neamul românesc*
Maria Marin, *Minuni cu ochi căprui*
Cornel Negrea, *Eu, zăbăucul, nepotul lui Bachus*
Ana-Maria Oros-Peusquens, *Timpul*
Victor Stoleru, *Recenzii de istorie literară*
Nicolae Tudor, *Drum bun printre scrieri*
Ilie Cârstea, *Din amintirile unui pilot de încercare*
Bucur Popescu, *Cuvinte de lumină pentru poporul meu*
Ion C. Ștefan, *Eseu despre existența umană*, ed. I, II
Magdalena Pena, *Lacrimi și dor*
Gheorghe Duță-Micloșanu, *Liturghii crepusculare*
Valentina Hacerian, *Lumina copilăriei*
Georgeta Gorun, *Cifrul exploziei*
Victor Stoleru, *Eseuri de literatură comparată*
Eugen Cojocaru, *Baladele apoftegmatice*
Valentina Hacerian, *Săbii de paradă*
Geo Dobrin, *Legende din satul soarelui*
Ion C. Ștefan, *Corabia cu amintiri. Prietenii mei scriitori*
Maria Marin, *Credință, nădejde, dragoste*
Florica Gh. Ceapoiu, *Printre crini și albe turnuri*

George Peagu, *Relația interstelară*
Bucur Popescu, *Destăinuiri*
Magdalena Pena, *Drum spre apus*
Geo Călugăru, *Centenarul insomniilor*
Vilia Banța, *Dresorul de umbre*
Cristina Elena Bîrliga, Eugen Cojocaru, *Nasul lui Pinocchio și Niscaiva vocabule cu haz de fabule*
Ionel Bădără-Brăileanu, *Scrâșnetul saboților*
Doru Popovici, *Nu mai am viitor, ci doar trecut...*
Eugen Cojocaru, *Însemnări despre scriitorul Doru Popovici*
Cezar Bădescu, *Chipul dragei noastre în oglinda amintirilor*
Patricia Avganți-Buican, *Prețul tăcerii*
Gh.C. Doroș, *La poarta luminii*
Gheorghe Păun, *Lunea văzută de un matematician*
Eugen Cojocaru, *Katharsis, Antologie a Salonului literar-muzical „Katharsis”, I, II, IV*
Otilia Zaharia, *Amurg medieval*
Constantin Voiculescu, *Articole, eseuri, recenzii*
Vasile Toma, *Leacul de fiecare zi*
Gh. Duță-Micloșanu, *In memoriam*
Ilie Cârstea, *Noua generație*
Nicolae Buzoiu-Arefu, *Plantația de măceși*
Valentina Ristea, *Tenebrele dragostei*
Victor Stoleru, *Eseuri de istorie literară*
Titi Gheorghe Ciulbea, *Tratat de doctrine economice*
Caterina Scarlet, *Treceri fără oprire*
Gh.C. Doroș, *În dialog cu trecutul*
Ioana Stuparu, *Miniona*
Valentina Ristea, *Poem pe calea luminii*
Caterina Scarlet, *Grădinile lui Augustin*
Elena Ionescu-Colcigeanni, *A doua șansă*
Gheorghe Ciulbea, *Căpățâneni, Pământeni și Ungureni*
Ion C. Ștefan, *Întâlnirea de la muzeu*
Nicu Doftoreanu, *Tangouri de ieri, tangouri de azi*
Ion Boștinaru, Gheorghe Ciulbea, *Ion Arsenescu din Berindești, un cărturar de neuitat*
Valentina Ristea, *Magia destinului*

Florica Gh. Ceapoiu, *Reverberații pe treptele cuvântului*
Ionel Bădără-Brăileanu, *Salomul 4*
Ion Boștinaru, *Sate argeșene de sub munte. Oameni, adevăr, legendă*
Artemiu Vanca, *Nobilul proprietar*
Ion Boștinaru, *Reverberația sentimentelor*
Vilia Banța, *Urcând colina fierbinte*
Gh.C. Doroș, *Liturghii în amurg*
Ion Boștinaru, *Dorurile mele*
Valentina Ristea, *Nevinovata*
Ionel Bădără-Brăileanu, *Teatru*
Magdalena Pena, *Oglinda timpului*
Artemiu Vanca, *Zori întunecate*
Ionel Bădără-Brăileanu, *Parodii și scheciuri*
Titi Ciulbea, *Amintiri din cartea vieții*
Ecaterina Chifu, *Croazieră pe Mediterana*
Gheorghe Ciulbea, Ion Boștinaru, *Corbeni. Monografie social-economică*
Aurelia Corbeanu, *Fărâme de gânduri*
Maria Marin-Moga, *De dor*
Vilia Banța, *Invers numărând Niobe*
Ion Boștinaru, *Gânduri transcrise*
Ionel Bădără-Brăileanu, *O posibilă variantă de redefinire a strategiei învățământului preuniversitar românesc*
Ion C. Ștefan, *Suflet de argeșean. Tablete de scriitor*
Valentina Ristea, *Fugarul rătăcit*
Gh.C. Doroș, *Năpăstuiții*
Ionel Bădără-Brăileanu, *Pasărea sfântă*
Caterina Scarlet, *Realitatea de proximitate*
Gabriela Zăvălaș-Anghel, *De ce iubim bărbații* (ediția a II-a)
Gheorghe Ciulbea, *Cu privire la creativitatea economică*
Gheorghița Stere, *Jurnalul unei vieți zbuciumate*
Ion Boștinaru, *Trecutul ce reînvie*
Ionel Bădără-Brăileanu, *Parabola răspântiei*
Nicolae Vasile, *Românul ciclic*
Dinu Prunescu, *Statuia de apă*
Florica Gh. Ceapoiu, *Anotimpul frunzelor de chihlimbar*
Ion C. Ștefan, *Umbra dintre noi*
Dan Floricã, *Momentul adevărului*
Doina Moraru-Epure, Monica Făcăianu-Zodie, *Pe Rin, mai cântă Loreley*
Valentina Ristea, *Cenușa îngerilor*
Ion Boștinaru, *Pe meridianele lumii*

Prețul de vânzare conține 2%, reprezentând valoarea timbrului literar ce se virează în contul Uniunii Scriitorilor din România deschis la BCR Unirea, București cu nr. RO65 RNCB 0082 0005 0872 0001

Un Moromete al științelor exacte

Nicolae Vasile nu are nevoie de ficțiune pentru a se reconstrui prin scris. Spiritul exact, de om de știință, cercetător avizat, profesor universitar, manager general al unui mare institut de cercetări, om de afaceri, află în propria substanță de viață materialul necesar susținerii epice. Și o face atent, echilibrat, aproape rece, fără efuziuni sentimentale sau lungi introspecții teoretice. Scrisul său este preocupat să cuprindă o viață trecută, în mijlocul căreia se află propria-i persoană, dar și un anumit mediu familial, parte a unui univers social complex. Având la temelie adevărul existenței, el se revendică speciei Bildungs Român-ului, prin grija cu care urmărește devenirea personajului central. În jurul lui, din amintirile sale, se dezvoltă narațiunea încărcată de fapte, în mare parte adevărate, din anii copilăriei până la ultima pagină. Capacitatea intelectuală a acestuia, un fel de Moromete al științelor exacte, îl aduce însă mereu în frunte. Ascensiunea profesională, viața de familie, împlinirea ca om de știință, cu burse de studiu și deplasări de afaceri în țări ale Apusului, îi mulțumește ființa fără a-i face tangibilă fericirea. Finalul cărților îl găsește pe protagonist în momente de reflecție vecine cu pesimismul. Cum spunea Lucian Blaga, „o carte scrisă este o boală învinsă", pare a acționa răsturnat în cazul său, împlinirea de sine fiind pusă cu discreție în umbra mereu schimbătoare a timpului, fiind preocupat obsesiv de ideea ciclicității vieții, a omului și a universului.

Emil Vasilescu
Revista Biblioteca, 2002

ISBN 978-606-8143-69-9
9 786068 143699